

P u b l i k á c i a

ROČENKA SLOVENSKEHO STAVEBNÍCTVA 2014

SPRACOVATEĽ PUBLIKÁCIE

ÚEOS - Komerčia, a.s.
Sekcia ESOM
Ružová dolina 27
824 69 Bratislava 2

tel. 02/58100531, 58100522

fax: 02/58100500

E-mail: prelovska@ueos.sk

VYDAVATEĽ PUBLIKÁCIE

**Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja
Slovenskej republiky**
Námestie slobody 6
810 05 Bratislava

E-mail: info@mindop.sk

Bratislava, jún 2014

Ú V O D

Cieľom publikácie „**Ročenka slovenského stavebníctva**“ je poskytnúť základné informácie o makroekonomickom vývoji, o investičnej výstavbe, stavebníctve a priemysle stavebných látok na Slovensku, a to osobám, ktoré pôsobia v odvetví stavebníctva a vo výrobe stavebných výrobkov a materiálov, ale i laickej verejnosti, ktorá sa zaujíma o túto problematiku, rovnako tiež zahraničným záujemcom, ktorí sa chcú uplatniť na slovenskom stavebnom trhu. Okrem toho môže byť táto ročenka vo všeobecnosti zdrojom informácií aj pre iné odvetvia a odbory, inštitúcie, školy a samosprávne orgány a pod.

Ročenka vznikla na základe iniciatívy odboru stavebníctva Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR (predtým Ministerstva výstavby a verejných prác SR) v roku 1994. V ďalšom období sa k tejto iniciatíve ministerstva pridal aj Zväz stavebných podnikateľov Slovenska. Ročenku stavebníctva od jej vzniku spracováva spoločnosť ÚEOS - Komercia, a.s., Bratislava, ktorá sa dlhodobo venuje problematike stavebníctva a priemyslu stavebných látok, pričom využíva podklady rôznych inštitúcií.

V súčasnosti vychádza 21. aktualizované vydanie ročenky (vydáva ho Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR), ktoré nadväzuje na predchádzajúce vydanie, aktualizuje pôvodné a dopĺňa nové údaje a informácie. Číselné a iné údaje sa vzťahujú spravidla ku koncu roka 2013, ale v niektorých prípadoch sú i novšie podklady.

Ročenku slovenského stavebníctva tvoria nasledujúce časti a prílohy:

1. Makroekonomická situácia v SR (vývoj HDP a jeho štruktúra, investície, cenový vývoj, zamestnanosť a mzdy, organizačná štruktúra hospodárstva)
2. Vývoj stavebnej produkcie v SR (postavenie stavebníctva v národnom hospodárstve, organizačný vývoj stavebníctva, vývoj objemu stavebnej produkcie, vývoj štruktúry stavebnej produkcie, ekonomické výsledky stavebných podnikov nad 20, resp. 100 zamestnancov, vývoj stavebnej produkcie v regiónoch)
3. Priemysel stavebných látok (postavenie priemyslu stavebných látok, ekonomické výsledky, vývoj produkcie, zamestnanosť, produktivita práce)
4. Vývoz a dovoz v stavebníctve (vývoz a dovoz v priemysle stavebných látok, vývoz stavebných prác)

Rôzne tabuľkové prílohy

Bratislava, jún 2014

ROČENKA SLOVENSKEHO STAVEBNÍCTVA 2014

O B S A H

	STR.
1. MAKROEKONOMICKÁ SITUÁCIA V SR	1
1.1 Vývoj HDP a jeho štruktúra	1
1.2 Investície	5
- Tvorba hrubého fixného kapitálu	5
- Prílev priamych zahraničných investícií	10
- Odlev priamych zahraničných investícií	12
- Výstavba bytov	12
1.3 Cenový vývoj	15
1.4 Zamestnanosť a mzdy	17
1.5 Organizačná štruktúra hospodárstva	20
2. VÝVOJ STAVEBNEJ PRODUKCIE V SR	21
2.1 Postavenie stavebníctva v hospodárstve SR	21
2.2 Organizačný vývoj stavebníctva	25
2.3 Vývoj objemu stavebnej produkcie	28
2.3.1 Negatívne javy prejavujúce sa v stavebníctve	30
2.4 Vývoj štruktúry stavebnej produkcie	32
2.5 Výsledky stavebných podnikov s 20, resp. 100 a viac zamestnancami	42
2.5.1 Produkcia, zamestnanosť, produktivita práce a mzdy	42
2.5.2 Hospodársky výsledok	43
2.6 Vývoj stavebnej produkcie v regiónoch	44
3. PRIEMYSEL STAVEBNÝCH LÁTOK	48
4. VÝVOZ A DOVOZ V STAVEBNÍCTVE	55
4.1 Vývoz - dovoz v priemysle stavebných látok	55
4.2 Vývoz stavebných prác	57
PRÍLOHY	59
POUŽITÉ PODKLADY	86

ZOZNAM TABULIEK

	STR.
1. Hrubý domáci produkt podľa zložiek výdavkov v mld. Eur - bežné ceny	2
2. Hrubý domáci produkt podľa zložiek výdavkov v mld. Eur - stále ceny 2005	3
3. Podiel vybraných odvetví na tvorbe HDP v % (bežné ceny)	4
4. Vývoj miery investovania v Slovenskej republike	6
5. Tvorba hrubého fixného kapitálu podľa klasifikácie produkcie (KP) (bežné ceny)	7
6. Štruktúra tvorby hrubého fixného kapitálu podľa klasifikácie produkcie (KP) v % (b. c.)	8
7. Tvorba hrubého fixného kapitálu podľa ekonomických činností (OKEČ), (bežné ceny)	9
8. Prílev a stav priamych zahraničných investícií (majetková účasť a reinvestovaný zisk) do SR v rokoch 2007 - 2013 (podľa Národnej banky Slovenska)	11
9. Podiel jednotlivých krajov na počte dokončených bytov v SR v rokoch 2010 až 2013	13
10. Počet a štruktúra začatých, dokončených a rozostavaných bytov v roku 2013 podľa druhu vlastníctva	14
11. Miera inflácie a medziročný rast cien priemyselných výrobcov a stavebných prác v rokoch 2007 - 2013 (v %; predchádzajúce obdobie = 100)	15
12. Porovnanie vývoja nákupných a výrobných cien stavebných materiálov s cenami stavebných prác v rokoch 2007 - 2013	16
13. Základné charakteristiky zamestnanosti a mzdového vývoja v SR v rokoch 2007 - 2013	18
14. Vývoj zamestnanosti vo vybraných odvetviach hospodárstva SR v rokoch 2009 - 2013	19
15. Vývoj podielu odvetvia stavebníctva na tvorbe HDP a celkovej zamestnanosti v hospodárstve SR v rokoch 2007 - 2013 v %	24
16. Vývoj objemu a štruktúry stavebnej produkcie podľa sektorov vlastníctva v rokoch 2007 - 2013	25
17. Organizačný vývoj v odvetví stavebníctva v rokoch 2009 až 2013 (podľa organizačnej štatistiky; registra organizácií ŠÚ SR)	26
18. Produkcia a zamestnanosť v odvetví stavebníctva podľa podnikateľských subjektov rok 2013	28
19. Vývoj základných ukazovateľov v odvetví stavebníctva SR ako celku v rokoch 2007 až 2013	29
20. Porovnanie vývoja stavebných investícií s vývojom stavebnej produkcie v rokoch 2007 - 2013	31
21. Objem a štruktúra stavebnej produkcie (vykonanej vlastnými zamestnancami) v tuzemsku a zahraničí v roku 2013	33
22. Vývoj štruktúry stavebnej produkcie podľa smerov výstavby (2007 - 2013) v %	34
23. Vývoj stavebnej produkcie podľa smerov výstavby v rokoch 2007 - 2013 (bežné ceny)	34
24. Stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami v podnikoch s 20 a viac zamestnancami podľa veľkostnej štruktúry v rokoch 2007 - 2013 (v mil. Eur, bežné ceny)	42
25. Vybrané ukazovatele stavebných podnikov s 20 a viac zamestnancami za rok 2013 (podľa veľkostnej štruktúry)	43
26. Základné finančné ukazovatele za stavebné podniky s 20 a viac zamestnancami	44
27. Vývoj stavebnej produkcie v SR v roku 2013 podľa krajov	44
28. Stavebná produkcia v SR v roku 2013 podľa krajov za podniky s 20 a viac zamestnancami a za podniky s 0-19 zamestnancami a za živnostníkov, v mil. Eur - bežné ceny	45
29. Počet zamestnancov v stavebníctve SR podľa krajov v roku 2013	46

30.	Produktivita práce na zamestnanca v stavebníctve SR v roku 2013 podľa krajov v tis. Eur - bežné ceny	46
31.	Vývoj vybraných ukazovateľov za PSL v rokoch 2009 - 2013	49
32.	Vývoj výnosov v priemysle stavebných látok (PSL)	52
33.	Produkcia v priemysle stavebných látok (PSL)	52
34.	Produktivita práce v priemysle stavebných látok (PSL) - (z produkcie na zamestnanca)	52
35.	Vývoj priemerného evidenčného počtu zamestnancov v priemysle stavebných látok (PSL)	53
36.-41.	Vývoj produkcie vybraných komodít jednotlivých odborov výroby priemyslu stavebných látok v naturálnych jednotkách v rokoch 2011 - 2013	53-54
42.	Vývoz, dovoz a obrat zahraničného obchodu v priemysle stavebných látok (PSL)	55
43.	Vývoz a dovoz stavebných materiálov a výrobkov	56
44.	Stavebná produkcia realizovaná v zahraničí (bežné ceny)	57
45.	Stavebná produkcia podľa dodávateľských zmlúv realizovaná v zahraničí v podnikoch s 20 a viac zamestnancami (bežné ceny)	58

ZOZNAM GRAFOV

	STR.
1. Vývoj hrubého domáceho produktu podľa zložiek výdavkov v rokoch 2007 - 2013 stále ceny 2005	3
2. Podiel vybraných odvetví na tvorbe HDP (b. c.) v % za roky 2007 - 2013	4
3. Vývoj miery investovania v SR v rokoch 2007 - 2013 v %	6
4. Medziročný vývoj investícií do stavieb (b. c.), predchádzajúci rok = 100	8
5. Štruktúra investícií v roku 2013 podľa smerovania do odvetví (b. c.)	9
6. Podiel jednotlivých krajov na počte dokončených bytov v SR v roku 2013	13
7. Miera inflácie a medziročný rast cien priemyselných výrobcov a stavebných prác - roky 2007 - 2013 v %	15
8. Porovnanie vývoja nákupných a výrobných cien stavebných materiálov s cenami stavebných prác za roky 2007 - 2013 (porovnanie s predchádzajúcim rokom)	17
9. Vývoj podielu zamestnanosti vo vybraných odvetviach na zamestnanosti v hospodárstve SR spolu v % - roky 2009 - 2013	19
10. Podiel stavebníctva na tvorbe HDP a na celkovej zamestnanosti v hospodárstve SR v rokoch 2007 - 2013 (%)	25
11. Štruktúra stavebnej produkcie podľa podnikateľských subjektov - rok 2013	27
12. Vývoj vybraných ukazovateľov v odvetví stavebníctva - roky 2007 - 2013 (predchádzajúce obdobie = 100; %)	30
13. Vývoj stavebnej produkcie v tuzemsku podľa smerov výstavby za roky 2007 - 2013	35
14. Podiel jednotlivých krajov na stavebnej produkcii v roku 2013	45
15. Vývoz a dovoz v PSL v rokoch 2007 - 2013	55

1. MAKROEKONOMICKÁ SITUÁCIA V SR

Tempo rastu HDP sa medziročne znižuje. Po recesii v roku 2009 (pokles -4,9 %) nasledoval v roku 2010 rast HDP o 4,4 %, ktorý sa znížil v roku 2011 na 3,0 % a v roku 2012 na 1,8 %. V roku 2013 v jednotlivých štvrtrokoch tempo rastu ekonomiky klesalo a za rok 2013 dosiahol **HDP** medziročne rast vo výške 0,9 % (stále ceny). Ekonomický rast zabezpečovala hlavne priemyselná produkcia (automobilový priemysel a elektronika). K rastu ekonomiky prispel výlučne zahraničný obchod (v roku 2013 nárast exportu o 4,5 %). Z dôvodu znižovania výdavkov medziročne poklesla spotreba domácností (-0,1 %) a spotreba verejnej správy vzrástla (o 1,4 %). V rámci domáceho dopytu sa znížila investičná aktivita, čo sa prejavilo hlavne v poklese tvorby hrubého fixného kapitálu (-4,3 %). V priemere za rok 2013 vzrástla zamestnanosť o 0,3 tis. osôb na 2 329,3 tis. osôb.

Inflácia bola v priemere za rok 2013 vo výške 1,4 % (o 2,2 p. b. bodu menej ako v roku 2012). Pokles celkovej inflácie ovplyvnil najmä vývoj regulovaných cien, ktorých medziročný rast sa zmiernil o 5,5 p. b. na 0,8 %. Úroveň jadrovej inflácie sa znížila o 1,2 p. b. na 1,5 % a čistej inflácie o 1,5 p. b. na 1,0 %.

Počet nezamestnaných sa v priemere za rok 2013 medziročne zvýšil o 2,3 % na 386,0 tis. osôb. Súčasne vzrástla aj priemerná miera nezamestnanosti o 0,2 p. b. na 14,2 %.

1.1 VÝVOJ HDP A JEHO ŠTRUKTÚRA

V roku 2013 bol vytvorený **hrubý domáci produkt** (HDP) v objeme 72 134,1 mil. Eur (bežné ceny), resp. 65 586,4 mil. Eur (stále ceny 2005). V porovnaní s rokom 2012 vzrástol v bežných cenách HDP o 1,5 %, v stálych cenách bol vyšší o 0,9 %.

Z vytvoreného HDP v roku 2013 tvorila pridaná hodnota v b. c. 65 667,6 mil. Eur, čo predstavuje reálny rast oproti roku 2012 o 0,5 %. Z pohľadu produkčných odvetví súviselo jej medziročné zvýšenie s rastom pridanej hodnoty v priemyselnej výrobe (o 1,7 %), v obchode, doprave a skladovaní (o 3,5 %), v informáciách a komunikácii (o 2,9 %), vo finančných a poisťovacích činnostiach (o 2,9 %), v činnostiach v oblasti nehnuteľností (o 2,2 %), odborných, vedeckých a technických činnostiach, administratívnych službách (o 3,5 %) a v umení, zábave a rekreáciách (o 3,1 %). Naopak objem pridanej hodnoty vytvorený v pôdohospodárstve, lesníctve a rybolove klesol o -4,9 % a **v stavebníctve o -7,0 %**. Objem HDP v roku 2013 ovplyvnil rast hrubej produkcie reálne o 0,1 % na 154 080,3 mil. Eur (b. c.) a pokles medzispotreby o -0,1 % na 94 364,3 mil. Eur (b. c.). Podiel medzispotreby na hrubej produkcii medziročne klesol o -0,2 p. b. a dosiahol 61,6 %, podiel pridanej hodnoty na hrubej produkcii vzrástol o 0,2 p. b. na 38,4 %.

Na celkovom objeme pridanej hodnoty mal rozhodujúci podiel priemysel s 26,7 %, obchod, doprava a skladovanie, ubytovacie a stravovacie služby s 22,8 %. Verejná správa, obrana, vzdelávanie, zdravotníctvo a sociálna pomoc sa podieľali 13,5 %, **stavebníctvo 7,6 %** a činnosti v oblasti nehnuteľností 6,8 %.

Medziročný rast HDP bol v roku 2013 ovplyvnený na strane použitia hlavne zvýšením zahraničného dopytu. K nízkemu rastu domáceho dopytu v roku 2013 (o 0,3 %) prispel hlavne pokles tvorby hrubého kapitálu (o -4,4 %). Výdavky domácností na konečnú spotrebu medziročne vzrástli v b. c. o 1,3 % na 40 821,3 mil. Eur. Na celkovej konečnej spotrebe domácností sa najviac podieľali výdavky na bývanie (24,6 %) a výdavky na nákupy potravín a nealkoholických nápojov (18,2 %). K rastu spotrebiteľského dopytu prispelo najmä zvýšenie výdavkov na vzdelanie o 5,1 % a za rozličné tovary a služby o 3,7 %. V b. c. klesla spotreba neziskových inštitúcií slúžiacich domácnostiam o -0,4 % na 724,4 mil. Eur. V porovnaní s rokom 2012 bola konečná spotreba verejnej správy v roku 2013 v b. c. vyššia o 2,6 % a dosiahla hodnotu 12 847,4 mil. Eur. V štruktúre konečnej spotreby verejnej správy tvorili najvyšší podiel výdavky na odmeny zamestnancov 41,6 %, naturálne sociálne dávky 24,7 % a výdavky na medzispotrebu 28,1 %. Tvorba hrubého fixného kapitálu klesla v b. c. o -3,8 % na 13 761,4 mil. Eur.

Saldo zahraničného obchodu tovarov a služieb bolo v roku 2013 podľa predbežných výsledkov v b. c. aktívne v objeme 4 550,2 mil. Eur. Jeho úroveň ovplyvnilo najmä aktívne saldo vývozu a dovozu tovarov vo výške 4 283,7 mil. Eur. Objem celkového vývozu výrobkov a služieb vzrástol v roku 2013 v porovnaní s rokom 2012 o 2,5 % (b. c.). Zvýšila sa aj hodnota celkového dovozu výrobkov a služieb o 1,4 % (b. c.). Exportná výkonnosť ekonomiky (meraná podielom vývozu výrobkov a služieb na HDP) vzrástla na 97,6 % (o 1,0 p. b.). Dovozná náročnosť (meraná podielom dovozu výrobkov a služieb na HDP) sa znížila na 91,3 % (o -0,1 p. b.).

Hrubý domáci produkt podľa zložiek výdavkov v mld. Eur - bežné ceny

Tabuľka č. 1

Ukazovateľ		Skutočnosť						
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Hrubý domáci produkt	mld. €	61,450	66,842	62,794	65,897	68,974	71,096	72,134
	index	111,7	108,8	93,9	104,9	104,7	103,1	101,5
Konečná spotreba domácností	mld. €	33,902	37,573	37,637	37,757	39,025	40,307	40,821
	index	109,7	110,8	100,2	100,3	103,4	103,3	101,3
Konečná spotreba verejnej správy	mld. €	10,534	11,686	12,494	12,727	12,428	12,523	12,847
	index	102,0	110,9	106,9	101,9	97,6	100,8	102,6
Tvorba hrubého fixného kapitálu	mld. €	16,096	16,576	13,025	13,851	15,957	14,298	13,761
	index	110,3	103,0	78,6	106,3	115,2	89,6	96,2
Vývoz tovarov a služieb	mld. €	53,373	55,793	44,328	52,959	61,747	68,685	70,430
	index	114,9	104,5	79,4	119,5	116,6	111,2	102,5
Dovoz tovarov a služieb	mld. €	54,051	57,386	44,631	53,113	61,370	64,959	65,880
	index	111,0	106,2	77,8	119,0	115,5	105,8	101,4
Saldo zahraničného obchodu	mld. €	-0,679	-1,593	-0,303	-0,154	0,377	3,726	4,550

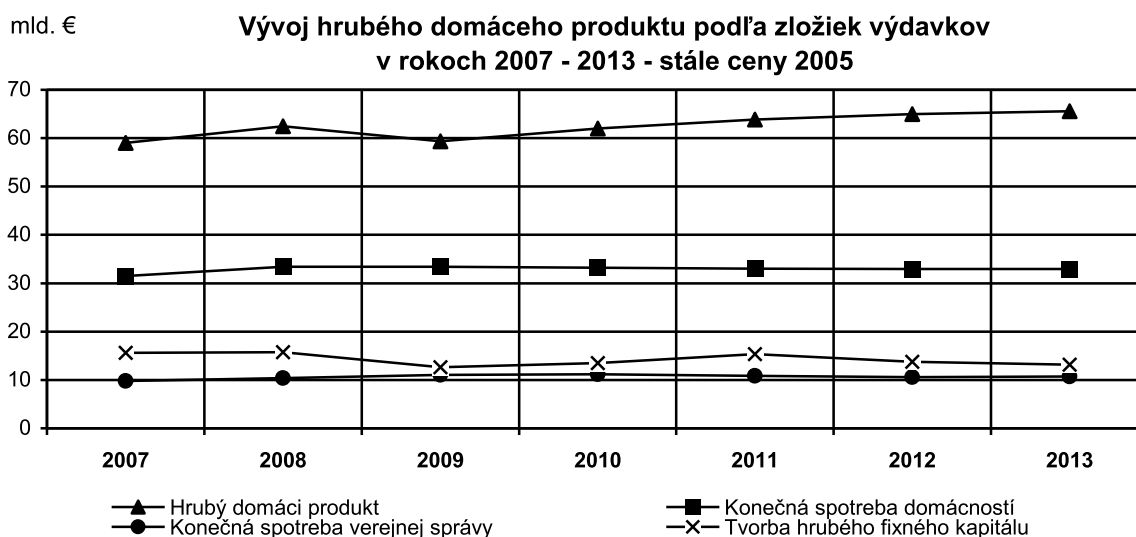
Hrubý domáci produkt podľa zložiek výdavkov v mld. Eur - stále ceny 2005

Tabuľka č. 2

Ukazovateľ		Skutočnosť						
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Hrubý domáci produkt	mld. €	59,037	62,431	59,350	61,977	63,825	64,975	65,586
	index	110,5	105,8	95,1	104,4	103,0	101,8	100,9
Konečná spotreba domácností	mld. €	31,498	33,394	33,435	33,202	33,031	32,969	32,952
	index	106,9	106,0	100,1	99,3	99,5	99,8	99,9
Konečná spotreba verejnej správy	mld. €	9,818	10,417	11,054	11,162	10,867	10,567	10,717
	index	99,8	106,1	106,1	101,0	95,7	98,9	101,4
Tvorba hrubého fixného kapitálu	mld. €	15,596	15,746	12,645	13,466	15,377	13,757	13,166
	index	109,1	101,0	80,3	106,5	114,2	89,5	95,7
Vývoz tovarov a služieb	mld. €	51,984	53,618	44,887	52,079	58,410	64,170	67,032
	index	114,3	103,1	83,7	116,0	112,2	109,9	104,5
Dovoz tovarov a služieb	mld. €	51,339	52,932	42,945	49,336	54,118	55,887	57,504
	index	109,2	103,1	81,1	114,9	109,7	103,3	102,9

Poznámka: Metóda ESNU 95, podľa štvrťročných národných účtov

Graf 1

Tvorba hrubého domáceho produktu vzrástla v roku 2013 v b. c. okrem **stavebníctva** (pokles o -7,0 %) a pôdohospodárstva, lesníctva a rybolovu (pokles o -4,9 %) vo všetkých ostatných odvetviach¹.

Oproti roku 2012 sa v roku 2013 (v b. c.) zvýšila tvorba HDP v priemyselnej výrobe o 1,7 %, v obchode, doprave a skladovaní, ubytovacích a stravovacích službách o 3,5 %, v informáciách a komunikácii o 2,9 %, vo finančných a poisťovacích činnostiach o 2,9 % a v činnosti v oblasti nehnuteľností o 2,2 %.

V slovenskej ekonomike je relatívne vysoký podiel priemyslu spolu na tvorbe HDP, v roku 2013 dosiahol v b. c. výšku 24,3 % (o 0,6 p. b. menej ako v roku 2012). Podiel obchodu, dopravy a skladovania na tvorbe HDP tvoril 20,8 %, **stavebníctva 6,9 %** (o 0,6 p. b. menej ako v roku 2012),

¹ Údaje za odvetvia ekonomiky predstavujú hrubú pridanú hodnotu v bežných cenách.

činností v oblasti nehnuteľností 6,2 %, informácií a komunikácie 4,1 %, finančných a poisťovacích činností 3,8 %, pôdohospodárstva, lesníctva a rybolovu 2,7 %. Čisté dane z produktov tvorili 9,0 %.

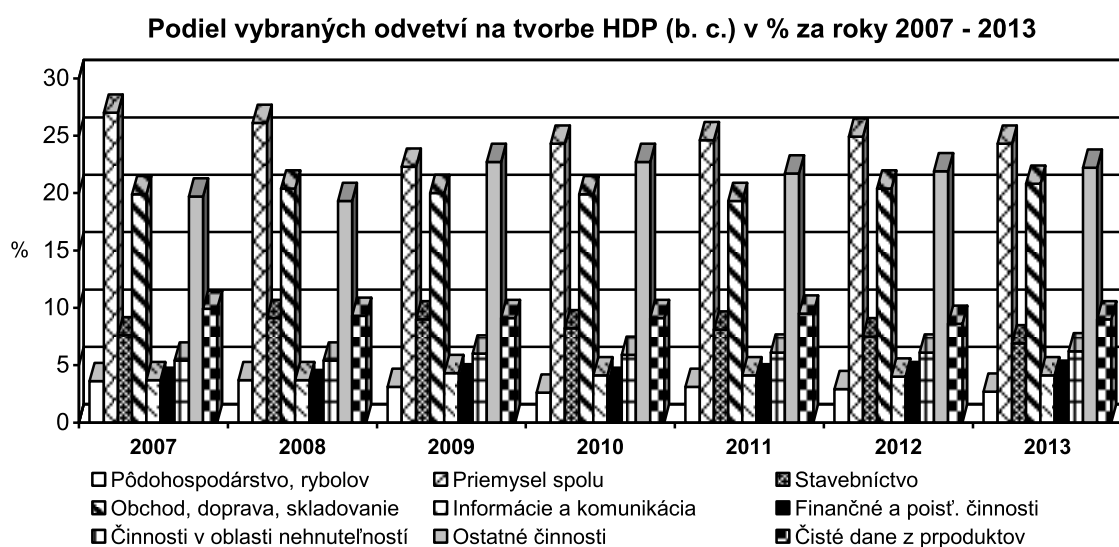
Podiel vybraných odvetví na tvorbe HDP v % (bežné ceny)

Tabuľka č. 3

Odvetvie	Skutočnosť						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Pôdohospodárstvo, rybolov	3,6	3,7	3,1	2,6	3,1	2,9	2,7
Priemysel spolu	27,0	26,1	22,3	24,3	24,6	24,9	24,3
Stavebníctvo	7,6	9,1	9,0	8,2	8,1	7,5	6,9
Obchod, doprava, skladovanie	19,9	20,4	20,0	19,9	19,3	20,4	20,8
Informácie a komunikácia	3,7	3,7	4,3	4,1	4,1	4,0	4,1
Finančné a poisťovacie činnosti	3,2	3,0	3,5	3,2	3,5	3,7	3,8
Činnosti v oblasti nehnuteľností	5,4	5,4	6,0	5,9	6,1	6,1	6,2
Ostatné činnosti	19,7	19,3	22,7	22,7	21,7	21,9	22,2
Čisté dane z produktov	9,9	9,3	9,1	9,1	9,5	8,6	9,0
HDP spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Poznámka: Ostatné činnosti = Odborné, vedecké a technické činnosti; Verejná správa, obrana, povinné sociálne zabezpečenie; Vzdelávanie, zdravotníctvo a sociálna pomoc; Umenie, zábava a rekreácia, ostatné činnosti. Čisté dane z produktov = Daň z pridanej hodnoty, spotrebná daň (aktualizovaná), daň z dovozu, mínus subvencie.

Graf 2

Podľa aktualizovanej prognózy makroekonomických ukazovateľov Ministerstva financií SR z februára 2014 sa v roku 2014 predpokladá medziročný rast HDP o 2,3 %. Národná banka Slovenska v strednodobej predikcii z konca marca 2014 očakáva rast HDP o 2,4 %. Podľa Zimnej prognózy Európskej komisie z februára 2014 sa očakáva, že tvorba HDP by sa mala v roku 2014 zvýšiť o 2,3 %. Slovenskú ekonomiku ťahá najmä automobilový priemysel a elektronika, spotreba domácností jej zatiaľ až tak nepomáha. Konečná spotreba domácností by mala v roku 2014 vzrásť podľa MF SR o 1,2 % a podľa NBS tiež o 1,2 %. Celkovo sa však predpokladá, že očakávaný vývoj nebude stačiť na tvorbu nových pracovných miest v hospodárstve SR.

1.2 INVESTÍCIE

Tvorba hrubého fixného kapitálu

Vývoj **ročnej miery investovania** je meraný podielom tvorby hrubého fixného kapitálu na hrubom domácom produkte.

Tvorba hrubého fixného kapitálu - je definovaná ako:

- obstaranie nového dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, použitého dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, obstaranie neprodukovaných hmotných a nehmotných aktív,
- zvýšenie hodnoty neprodukovaných aktív (napr. skvalitnenie pôdy, lesov, atď. a nehmotných aktív).

Tvorba hrubého fixného kapitálu teda zahŕňa nadobudnutie a úbytky dlhodobého majetku výrobcami v priebehu daného obdobia. Dlhodobým majetkom sú hmotné alebo nehmotné aktíva, ktoré boli vyrobené ako produkcia a ktoré majú charakter dlhodobej spotreby a ich cena prevyšuje stanovený limit (v súčasnosti dlhodobý hmotný majetok 1 700,00 Eur a nehmotný majetok 2 400,00 Eur), t.j. nové investície, zhodnocovanie hmotného a nehmotného (investičného) majetku, nákup existujúceho hmotného a nehmotného majetku. Hodnotu tvorby znižuje predaj dlhodobého hmotného majetku, odovzdanie prostredníctvom bártrovej výmeny alebo naturálneho kapitálového transferu.

Hlavným zdrojom ekonomického rastu sú **investície**. Spoločensko-politickou prioritou preto je všestranná podpora hospodárskych aktivít. Tvorba investícií zaznamenala v roku 2013 oproti roku 2012 znovu pokles. Popri nedostatku zdrojov tu pôsobil aj pokles dopytu po investíciách najmä vo forme rozširovania výroby, bytovej výstavby ako aj modernizácie výrobných zariadení. Investície do výstavby diaľnic, či iné kapitálové výdavky verejného rozpočtu tiež nekompenzovali vysoké rasty z predchádzajúcich období. V roku 2013 dosiahla celková tvorba hrubého kapitálu v b. c. 13 212,3 mil. Eur, v tom bola tvorba hrubého fixného kapitálu 13 761,4 mil. Eur a zmena stavu zásob -549,2 mil. Eur.

Kríza v roku 2009 mala za následok pokles tvorby hrubého fixného kapitálu o -19,7 % (s. c.). Prepád investícií sa v roku 2010 zastavil, kedy táto zložka HDP reálne vzrástla v úrovni 6,5 %. V roku 2011 vzrástla tvorba hrubého fixného kapitálu o 14,2 % a v roku 2012 bol znova zaznamenaný pokles (o -10,5 %). V roku 2013 klesla tvorba hrubého fixného kapitálu o -4,3 %. V rokoch 2014 až 2015 je predpoklad podľa MF SR, že by sa medziročný rast THFK mohol pohybovať v úrovni 1,8 % a 2,4 %.

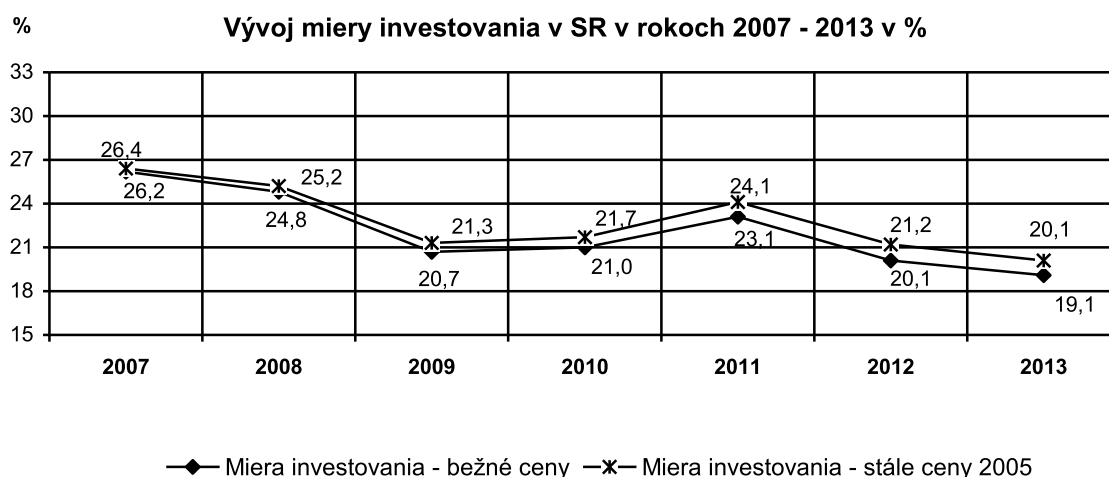
Úroveň tvorby hrubého fixného kapitálu (v b. c.), meraná podielom tvorby hrubého fixného kapitálu na HDP, mala od roku 2006 do roku 2009 klesajúcu tendenciu, a to z 26,5 % na 20,7 % v roku 2009. V roku 2012 mala táto položka v b. c. úroveň 20,1 %. V roku 2013 dosiahla miera investovania v b. c. úroveň 19,1 % a v s. c. úroveň 20,1 %, čo je o 1,1 p. b. menej ako v roku 2012.

Vývoj miery investovania v Slovenskej republike

Tabuľka č. 4

Ukazovateľ	Skutočnosť						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Miera investovania - podiel tvorby hrubého fixného kapitálu na HDP (b. c.) - v %	26,2	24,8	20,7	21,0	23,1	20,1	19,1
Index (predchádzajúce obdobie = 100)	98,8	94,7	83,6	101,4	109,8	87,0	95,0
Miera investovania - podiel tvorby hrubého fixného kapitálu na HDP (s. c. 2005) - v %	26,4	25,2	21,3	21,7	24,1	21,2	20,1
Index (predchádzajúce obdobie = 100)	98,7	95,5	84,5	102,0	111,1	88,0	94,8

Graf 3

Vývoj tvorby hrubého fixného kapitálu (THFK) by mal približne zodpovedať reálnemu rastu hrubého domáceho produktu. V období prekonávania nerovnovážneho stavu slovenskej ekonomiky to tak nie je. V roku 2005 sa reálne oproti roku 2004 zvýšila tvorba HFK o 17,5 %. V porovnaní s tempom rastu HDP rástla tvorba hrubého fixného kapitálu v roku 2005 rýchlejšie o 10,8 p. b.. Obdobne v roku 2009 tvorba HFK reálne poklesla o -19,7 %, kým HDP poklesol o -4,9 %. V roku 2010 bol zaznamenaný rast HDP a tvorby HFK o 4,4 %, resp. 6,5 % a v roku 2011 to bol rast o 3,0 % (HDP), resp. 14,2 % (THFK). V roku 2012 dosiahol HDP reálny rast o 1,8 % a THFK pokles o -10,5 %. V roku 2013 dosiahol HDP reálny rast o 0,9 % a THFK pokles o -4,3 %.

Podľa výsledkov ŠÚ SR bol **v roku 2013** vytvorený hrubý fixný kapitál v objeme 13 761,4 mil. Eur v bežných cenách, pri medziročnom poklese o -3,8 %, (13 165,5 mil. Eur v stálych cenách 2005, medziročný pokles o -4,3 %). Tvorbu hrubého fixného kapitálu ovplyvnil hlavne nižší objem nakúpených nových fixných aktív o -4,3 % v hodnote 14 562,0 mil. Eur (b. c.). Objem nadobudnutého použitého dlhodobého majetku klesol o -9,3 % (683,2 mil. Eur v b. c.).

V tabuľke č. 5 je uvedená tvorba hrubého fixného kapitálu podľa klasifikácie produkcie v rokoch 2007 až 2013 a indexy jeho medziročného vývoja.

Tvorba hrubého fixného kapitálu podľa klasifikácie produkcie (KP)
(bežné ceny)

Tabuľka č. 5

Ukazovateľ	M. j.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tvorba hrubého fixného kapitálu								
Hospodárstvo spolu, v tom:	mld. €	16,096	16,576	13,025	13,851	15,957	14,298	13,761
• Kultivované aktíva	mld. €	0,511	0,501	0,108	0,203	0,316	0,287	0,262
• Stroje a zariadenia, v tom:	mld. €	6,215	6,785	5,035	5,526	7,793	6,812	6,624
- ostatné stroje a zariadenia	mld. €	4,560	5,191	3,915	3,808	6,116	5,213	5,079
- dopravné zariadenia	mld. €	1,655	1,594	1,120	1,717	1,677	1,599	1,545
• Stavby spolu, v tom:	mld. €	8,279	8,414	7,173	6,640	7,202	6,647	6,277
- budovy na bývanie	mld. €	1,447	1,561	1,813	1,608	1,605	1,612	1,494
- ostatné stavby	mld. €	6,832	6,853	5,361	5,032	5,597	5,035	4,783
• Nehmotné fixné aktíva	mld. €	1,091	0,876	0,709	1,482	0,646	0,552	0,598
Indexy (predchádzajúce obdobie = 100)								
Hospodárstvo spolu, v tom:	%	110,3	103,0	78,6	106,3	115,2	89,6	96,2
• Kultivované aktíva	%	163,5	98,0	21,5	188,8	155,4	90,7	91,5
• Stroje a zariadenia, v tom:	%	104,6	109,2	74,2	109,8	141,0	87,4	97,2
- ostatné stroje a zariadenia	%	103,3	113,8	75,4	97,3	160,6	85,2	97,4
- dopravné zariadenia	%	108,3	96,3	70,2	153,4	97,6	95,4	96,6
• Stavby spolu, v tom:	%	107,2	101,6	85,3	92,6	108,5	92,3	94,4
- budovy na bývanie	%	112,3	107,9	116,1	88,7	99,8	100,4	92,6
- ostatné stavby	%	106,2	100,3	78,2	93,9	111,2	90,0	95,0
• Nehmotné fixné aktíva	%	177,6	80,3	80,9	208,9	43,6	85,5	108,4

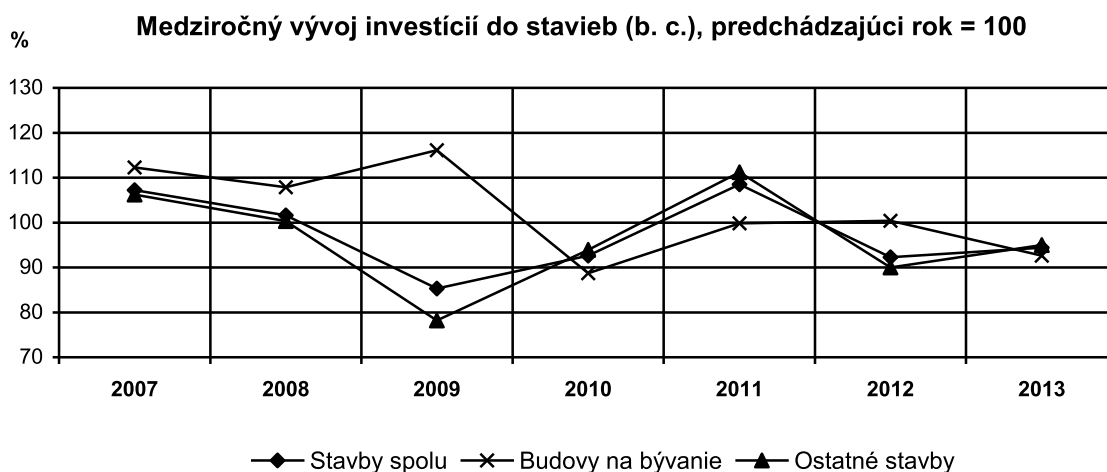
Poznámka: Metóda ESNÚ 95, podľa štvrťročných národných účtov

Strojná časť tvorby hrubého fixného kapitálu sa vyvíjala v b. c. cenách medziročne od roku 2005 rôznymi tempami. Výrazný nárast v roku 2005 (o 23,5 %) bol tiež prejavom obstarávania strojných zariadení do nových automobiliek. V roku 2009 však došlo v tejto časti tvorby HFK k značnému prepadu, a to o -25,8 %. V roku 2010 už bol zaznamenaný v oblasti strojov a zariadení rast o 9,8 % a v roku 2011 o 41,0 %. V roku 2012 došlo opäť v strojnej časti tvorby hrubého fixného kapitálu k poklesu, a to o -12,6 %. *Stavebná časť* investícií v b. c. zaznamenala v roku 2005 medziročný rast o 17,9 %. V roku 2006 nastal obrat v prospech vyššieho podielu stavebnej časti investícií a zaznamenaný bol rekordný nárast tejto časti tvorby hrubého fixného kapitálu, a to o 34,7 % (z toho: budovy na bývanie pokles o -11,1 %, ostatné stavby nárast o 50,1 %). V roku 2007 sa tempo rastu stavebnej časti investícií znížilo na 7,2 %, pričom investície do budov na bývanie vzrástli o 12,3 %. V roku 2008 vzrástla tvorba stavebnej časti investícií o 1,6 %, v roku 2009 už došlo k poklesu o -14,7 % a v roku 2010 o -7,4 %, v roku 2011 bol znova zaznamenaný rast (o 8,5 %). V roku 2012 došlo opäť v stavebnej časti tvorby hrubého fixného kapitálu k poklesu, a to o -7,7 %.

V roku 2013 bola investičná aktivita do rozvoja technického potenciálu vo forme strojov a zariadení vo výške 6 623,8 mil. Eur (pokles oproti roku 2012 o -2,8 %), z toho: do ostatných

strojov a zariadení 5 079,0 mil. Eur a do dopravných prostriedkov 1 544,9 mil. Eur. Tvorba hrubého fixného kapitálu v oblasti stavieb poklesla v roku 2013 oproti roku 2012 v b. c. o -5,6 % na 6 276,8 mil. Eur, pri poklese investičných prostriedkov do budov na bývanie o -7,4 % (1 493,5 mil. Eur) a do ostatných stavieb o -5,0 % (4 783,3 mil. Eur).

Graf 4

Štruktúra tvorby hrubého fixného kapitálu podľa klasifikácie produkcie (KP) v % (b. c.)

Tabuľka č. 6

Ukazovateľ	M. j.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Hospodárstvo spolu, v tom:	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kultivované aktíva	%	3,2	3,0	0,8	1,5	2,0	2,0	1,9
Stroje a zariadenia, v tom:	%	38,6	40,9	38,7	39,9	48,8	47,6	48,1
- ostatné stroje a zariadenia	%	28,3	31,3	30,1	27,5	38,3	36,5	36,9
- dopravné zariadenia	%	10,3	9,6	8,6	12,4	10,5	11,2	11,2
Stavby spolu, v tom:	%	51,4	50,8	55,1	47,9	45,1	46,5	45,6
- budovy na bývanie	%	9,0	9,4	13,9	11,6	10,1	11,3	10,9
- ostatné stavby	%	42,4	41,3	41,2	36,3	35,1	35,2	34,8
Nehmotné fixné aktíva	%	6,8	5,3	5,4	10,7	4,0	3,9	4,4

Z hľadiska štruktúry tvorby hrubého fixného kapitálu podľa klasifikácie produkcie tvorili v roku 2006 investície do stavieb 52,9 %. Vysoký podiel investícií do stavieb sa udržal aj v rokoch 2007 a 2008, kedy dosiahol 51,4 %, resp. 50,8 % a zvlášť v roku 2009, keď bol vo výške 55,1 %. V roku 2010 sa podiel investícií do stavieb spolu znížil na 47,9 %, v roku 2011 na úroveň 45,1 % a v roku 2012 mierne vzrástol na úroveň 46,5 %. V roku 2013 dosiahol podiel investícií do stavieb 45,6 %, čo je o 9,5 p. b. menej ako v roku 2009. Podiel investícií do strojov a zariadení sa v roku 2013 v porovnaní s rokom 2012 zvýšil z úrovne 47,6 % na 48,1 %.

Hlavné odvetvia (podľa ekonomických činností) sa v rokoch 2011 až 2013 na tvorbe hrubého fixného kapitálu v bežných cenách podieľali nasledovne:

Tvorba hrubého fixného kapitálu podľa ekonomických činností (OKEČ)
(bežné ceny)

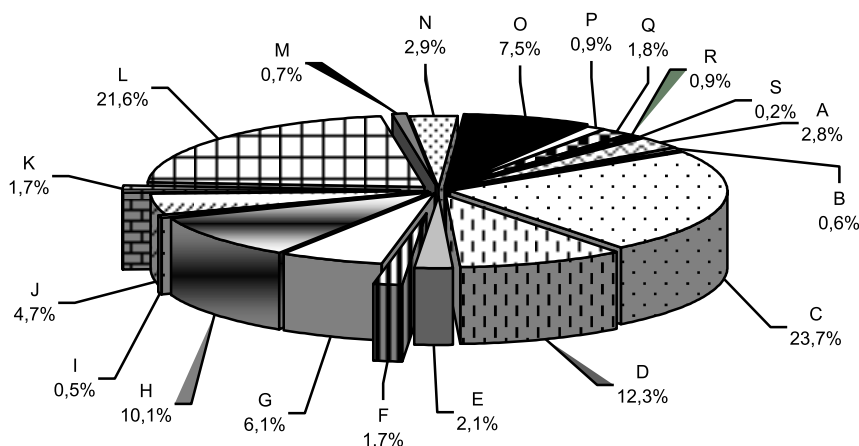
Tabuľka č. 7

Ukazovateľ - odvetvie	2011		2012		2013	
	mld. €	%	mld. €	%	mld. €	%
Hospodárstvo SR spolu:	15,957	100,0	14,298	100,0	13,761	100,0
A Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	0,437	2,7	0,357	2,5	0,383	2,8
B Ťažba a dobývanie	0,060	0,4	0,148	1,0	0,077	0,6
C Priemyselná výroba	4,285	26,9	3,428	24,0	3,261	23,7
D Dodávka elektriny, plynu, pary, stud. vzduchu	1,908	12,0	1,741	12,2	1,323	9,6
E Dodávka vody, čistenie a odvod odpad. vôd	0,270	1,7	0,331	2,3	0,286	2,1
F Stavebníctvo	0,250	1,6	0,227	1,6	0,231	1,7
G Veľkoobchod a maloobchod	0,831	5,2	0,783	5,5	0,842	6,1
H Doprava a skladovanie	1,339	8,4	1,461	10,2	1,392	10,1
I Ubytovacie a stravovacie služby	0,100	0,6	0,069	0,5	0,074	0,5
J Informácie a komunikácia	0,624	3,9	0,569	4,0	0,640	4,7
K Finančné a poisťovacie činnosti	0,281	1,8	0,235	1,6	0,239	1,7
L Činnosti v oblasti nehnuteľností	2,939	18,4	2,673	18,7	2,975	21,6
M Odborné vedecké a technické činnosti	0,175	1,0	0,107	0,7	0,092	0,7
N Administratívne a podporné služby	0,473	3,0	0,521	3,6	0,400	2,9
O Verejná správa a obrana	1,322	8,3	1,092	7,6	1,028	7,5
P Vzdelávanie	0,159	1,0	0,133	0,9	0,118	0,9
Q Zdravotníctvo a sociálna pomoc	0,239	1,5	0,262	1,8	0,248	1,8
R Umenie, zábava a rekreácia	0,245	1,5	0,140	1,0	0,128	0,9
S Ostatné činnosti	0,021	0,1	0,021	0,1	0,024	0,2

Poznámka: Metóda ESNÚ 95, podľa štvrťročných národných účtov

Graf 5

Štruktúra investícií v roku 2013 podľa smerovania do odvetví (b. c.)

Poznámka:

Označenie výsekov v grafe 5 veľkými písmenami je podľa názvov jednotlivých odvetví ako v tabuľke č. 7.

Najviac peňažných prostriedkov na nadobudnutie hrubého fixného kapitálu sa v roku 2013 investovalo v priemyselnej výrobe (23,7 %, t.j. 3 261,19 mil. Eur). Významný bol aj podiel investícií do činností v oblasti nehnuteľností (21,6 %, t.j. 2 975,34 mil. Eur), v doprave a skladovaní (10,1 %, t.j. 1 392,21 mil. Eur). Najnižší objem prostriedkov (0,6 %, t.j. 76,64 mil. Eur) sa vynaložil v ťažbe a dobývaní.

Investičné výdavky v stavebníctve predstavovali v roku 2013 v b. c. **230,58 mil. Eur**, čo predstavuje 1,7 % z celkovej tvorby hrubého fixného kapitálu. Tieto výdavky sa oproti roku 2012 zvýšili o 3,38 mil. Eur, čo znamená rast o 1,5 %.

V jednotlivých sektoroch bol vývoj tvorby hrubého fixného kapitálu v roku 2013 v porovnaní s rokom 2012 v bežných cenách nasledovný:

- nefinančné korporácie 9,263 mld. Eur; pokles oproti roku 2012 o -2,4 %,
- finančné korporácie 0,218 mld. Eur; pokles oproti roku 2012 o -7,5 %,
- verejná správa 1,184 mld. Eur; pokles oproti roku 2012 o -13,3 %,
- domácnosti 3,056 mld. Eur; pokles oproti roku 2012 o -3,5 %,
- neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam 0,041 mld. Eur; pokles oproti roku 2012 o -2,2 %.

Z hľadiska jednotlivých sektorov dominantnú pozíciu mali nefinančné korporácie, ktoré investovali 67,3 % z celkových kapitálových výdavkov. Domácnosti tvorili podiel vo výške 22,2 %, verejná správa 8,6 % a finančné korporácie 1,6 %. Zvyšok 0,3 % tvorili investície neziskových inštitúcií slúžiacich domácnostiam.

Všetky sektory vykázali v roku 2013 pokles investičnej aktivity. Vo finančných korporáciách klesol objem investícií v b. c. o -7,5 % na 217,59 mil. Eur, v nefinančných korporáciách o -2,4 % na 9 262,83 mil. Eur, vo verejnej správe o -13,3 % na 1 184,25 mil. Eur, v neziskových inštitúciách slúžiacich domácnostiam o -2,2 % na 41,03 mil. Eur a v domácnostiach o -3,5 % na 3 055,74 mil. Eur.

Prílev priamych zahraničných investícií

Národná banka Slovenska (NBS) zaviedla v roku 2004 ročné hlásenia o priamych zahraničných investíciách (PZI), ktoré okrem údajov o reinvestovanom zisku poskytujú komplexný pohľad na podniky so zahraničnou účasťou. Súčasne sú tieto údaje aj východiskom pre revíziu dát o dividendách a úrokoch z ostatného kapitálu. V súvislosti so zavedením ročných výkazov zmenila NBS svoju revíznú politiku v oblasti PZI: prvotné údaje o PZI budú považované vždy za predbežné a k ich revízii (a tým aj k revízii bilancie výnosov bežného účtu platobnej bilancie) bude dochádzať po spracovaní údajov z ročných hlásení cca 17 až 18 mesiacov po skončení príslušného obdobia. V zmysle tohto sú v súčasnosti k dispozícii len obmedzené údaje o PZI za rok 2012 ako aj 2013.

Podľa predbežných údajov bol v roku 2012 dosiahnutý prílev PZI (majetková účasť a reinvestovaný zisk) v úrovni 711,6 mil. Eur. Stav PZI na Slovensku k 31.12.2012 bol vo výške 34 758,4 mil. Eur. **V roku 2013 prílev PZI** (majetková účasť a reinvestovaný zisk) dosiahol úroveň 1 416,3 mil. Eur, z toho majetková účasť predstavovala 670,0 mil. Eur a reinvestovaný zisk 746,3 mil. Eur. Bližšie informácie o PZI (majetková účasť a reinvestovaný zisk) prináša tabuľka č. 8.

Prílev a stav priamych zahraničných investícií (majetková účasť a reinvestovaný zisk) do SR v rokoch 2007 - 2013 (podľa Národnej banky Slovenska)

Tabuľka č. 8

Rok	mil. Eur	
	Prílev za január - december	Stav k 31. decembru
2007	1 662	24 307
2008	1 464	29 541
2009	1 507	30 462
2010	1 419	31 793
2011	1 633	33 727
2012	712	34 758
2013	1 416	.

Poznámka: Údaje o príleve a stave PZI k 31.12. zahŕňajú majetkovú účasť a reinvestovaný zisk, v stave PZI nie je zarátaný ostatný kapitál. Údaje za rok 2012 a 2013 sú predbežné.

Priama zahraničná investícia predstavuje kategóriu medzinárodných investícií, ktorá vyjadruje zámer subjektu, ktorý je rezidentom jednej ekonomiky (priamy investor), získať trvalý podiel v podniku so sídlom v inej ekonomike (podnik priamej investície). Trvalý podiel vyjadruje existenciu dlhodobého vzťahu medzi priamym investorom a podnikom priamej investície a významný stupeň vplyvu na riadenie podniku. Pri určovaní existencie vzťahu priamej investície sa v súlade s medzinárodnými štandardmi používa - kritérium 10 % podielu na základnom kapitáli alebo hlasovacích právach podniku.

Za súčasť priamych zahraničných investícií sa považujú okrem podielu na základnom kapitáli aj reinvestovaný zisk a ostatný kapitál - spojený s rôznymi medzipodnikovými úverovými operáciami.

Majetková účasť zahŕňa majetkovú účasť v pobočkách, všetky peňažné a nepeňažné vklady priameho investora do základného kapitálu dcérskych a pridružených podnikov a iné kapitálové príspevky. Majetková účasť zahŕňa majetkové akcie (s hlasovacím právom aj bez neho) okrem prioritných akcií bez účasti na zisku, ktoré sú považované za dlhové cenné papiere a zaradené do ostatného kapitálu.

Reinvestovaný zisk sa skladá z podielov priamych investorov - v pomere k majetkovej účasti - na zisku dcérskych a pridružených spoločností, ktorý nie je rozdelený formou dividend a zisku, ktorý pobočky a iné podniky bez právnej subjektivity nevyplácajú priamym investorom. Ak táto časť zisku nie je určená, považujú sa všetky zisky pobočiek za rozdelené a sú vykazované vo výnosoch z priamych investícií ako dividendy a rozdelené zisky pobočiek.

V štruktúre priamych zahraničných investícií (majetková účasť) **podľa krajiny investora** za 1Q-3Q.2013 najväčší prílev prostriedkov na Slovensko dosiahlo Česko, v hodnote 125,9 mil. Eur. Ďalej nasledovali: Poľsko (83,8 mil. Eur), Holandsko (62,3 mil. Eur), Taliansko (31,0 mil. Eur), Nemecko (5,7 mil. Eur) a Fínsko (2,4 mil. Eur). Záporná hodnota v príleve priamych zahraničných investícií bola za 1Q-3Q.2013 vykázaná za Cyprus (-34,9 mil. Eur), Rakúsko (-28,1 mil. Eur), Francúzsko (-20,2 mil. Eur), Luxembursko (-9,0 mil. Eur) a Spojené Kráľovstvo (-7,7 mil. Eur).

Z pohľadu odvetví celkovo k 31.12.2013 najväčší objem priamych zahraničných investícií (majetková účasť) smeroval do finančných služieb (48,2 mil. Eur). Ďalej nasledujú činnosti v oblasti nehnuteľností (44,5 mil. Eur), administratívne činnosti (31,5 mil. Eur), nakladateľské činnosti (13,7 mil. Eur), dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu (11,1 mil. Eur) a veľkoobchod (9,4 mil. Eur). Prílev priamych zahraničných investícií do výstavby budov vykázal zápornú hodnotu (-12,2 mil. Eur), podobne aj do inžinierskych stavieb (-17,4 mil. Eur).

Z **územného hľadiska** smerovalo v roku 2013 najviac priamych zahraničných investícií (majetková účasť) do Bratislavského kraja (186,0 mil. Eur), ďalej nasleduje Košický kraj (29,2 mil. Eur) a Nitriansky kraj (12,6 mil. Eur). Záporná hodnota v príleve priamych zahraničných investícií bola za rok 2013 vykázaná v Banskobystrickom kraji (-29,3 mil. Eur), v Trenčianskom kraji (-13,5 mil. Eur) a v Žilinskom kraji (-3,4 mil. Eur).

Odlev priamych investícií do zahraničia

Za 1.-12.2012 bol odlev priamych zahraničných investícií do zahraničia vo výške -23,7 mil. Eur. Stav slovenských priamych investícií v zahraničí k 31.12.2012 bol v úrovni 2 729,9 mil. Eur. Za 1.-12.2013 bol **odlev priamych zahraničných investícií** (majetková účasť a reinvestovaný zisk) do zahraničia vo výške 68,3 mil. Eur, z toho majetková účasť 48,0 mil. Eur a 20,3 mil. Eur reinvestovaný zisk. Rozhodujúcimi krajinami smerovania slovenského kapitálu (majetková účasť) boli za 1Q-3Q.2013 Poľsko (40,1 mil. Eur) a Maďarsko (19,7 mil. Eur). Z územného hľadiska bol najväčší odlev priamych investícií do zahraničia za 1Q-3Q.2013 z Bratislavského kraja (158,3 mil. Eur). Z odvetvového hľadiska smerovali investície predovšetkým do finančných a poisťovacích činností (74,3 mil. Eur).

Výstavba bytov

V priebehu roka 2013 bolo **začatých** 14 758 bytov, čo je o 12,7 % viac ako v roku 2012. **Dokončených** bolo ku koncu decembra 15 100 bytov, čo je o 1,0 % menej ako v roku 2012, pričom **ubudlo** 1 246 bytov (z toho: 1 132 asanáciou), t.j. o 0,7 % menej ako v predchádzajúcom roku. Počet **rozostavaných** bytov k 31.12.2013 poklesol oproti obdobiu k 31.12.2012 o 2,2 % na 61 382 bytov.

V porovnaní s rokom 2012 vzrástol v roku 2013 počet začatých bytov o 1 668. Počet dokončených bytov klesol o 155 a počet rozostavaných bytov poklesol o 1 401. Úbytok bytov celkom sa znížil oproti roku 2012 o 9 bytov, počet asanovaných bytov vzrástol o 78 bytov.

Z celkového počtu **začatých** bytov v roku 2013 pripadalo na verejný sektor 3,9 % a na súkromný sektor 96,1 %; 62,6 % (9 233 b. j.) zo začatých bytov predstavovali byty v rodinných domoch. Z celkového počtu **dokončených** bytov v roku 2013 pripadalo na verejný sektor 7,1 % a na súkromný sektor 92,9 %; 67,6 % (10 208 b. j.) z dokončených bytov predstavovali byty v rodinných domoch, čo je o 5,5 p. b. viac ako v roku 2012. Z celkového počtu **rozostavaných** bytov k 31.12.2013 bolo 4,5 % vo verejnom sektore a 95,5 % v súkromnom sektore; 66,1 % (40 549 b. j.) z rozostavaných bytov predstavovali byty v rodinných domoch.

Najväčší podiel **začatých** bytov bol v roku 2013 v Bratislavskom kraji 27,8 % (4 109 bytov, z toho 1 833 v rodinných domoch). Najnižší podiel začatých bytov 6,9 % (1 013 bytov, z toho 544 v rodinných domoch) bol v Banskobystrickom kraji. Za celé Slovensko predstavoval nárast počtu začatých bytov 12,7 %, najväčší bol v Bratislavskom kraji 51,3 %.

Z celkového počtu **dokončených** bytov v roku 2013 bolo 3 568 bytov dokončených v Bratislavskom kraji, čo predstavuje 23,6 %. S odstupom, vo výške viac ako 10 %-ný podiel dokončených bytov bol v Trnavskom kraji (15,5 %), Prešovskom kraji (13,0 %), Žilinskom kraji (11,1 %) a v Nitrianskom kraji (10,9 %). Najmenej bytov bolo dokončených v Banskobystrickom kraji a to 1 021 bytov, čo predstavuje 6,8 % podiel z celkového počtu dokončených bytov. V roku 2013 poklesol počet dokončených bytov v Bratislavskom kraji (-21,9 %) a v Trnavskom kraji -2,9 %). V ostatných krajoch bol v roku 2013 v porovnaní s rokom 2012 počet dokončených bytov vyšší, a to od +1,4 % v Trenčianskom kraji do +35,9 % v Prešovskom kraji.

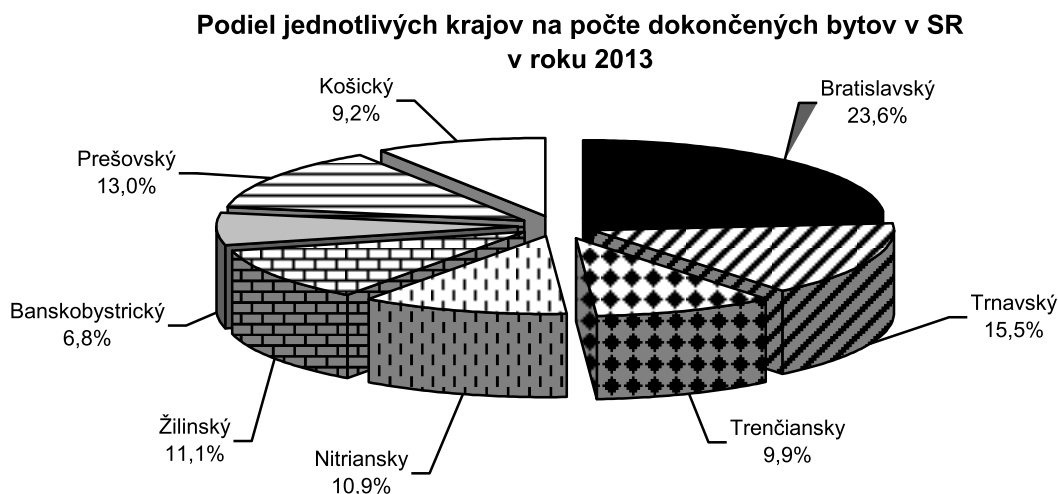
Najväčší podiel **rozostavaných** bytov (19,9 %) z celkového počtu, bol na konci roku 2013 v Bratislavskom kraji (12 207 bytov, z toho 5 437 v rodinných domoch). Najnižší podiel rozostavaných bytov 7,5 % (4 609 bytov, z toho 2 565 v rodinných domoch) bol na konci roku 2013 v Banskobystrickom kraji.

Podiel jednotlivých krajov na počte dokončených bytov v SR v rokoch 2010 až 2013

Tabuľka č. 9

Kraj	Podiel v %				Index		
	2010	2011	2012	2013	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Bratislavský	30,6	24,8	30,0	23,6	69,5	126,0	78,1
Trnavský	15,9	17,9	15,8	15,5	96,6	91,9	97,1
Trenčiansky	9,9	8,4	9,6	9,9	72,7	119,7	101,4
Nitriansky	9,0	9,3	10,8	10,9	89,0	121,3	100,0
Žilinský	12,9	13,1	11,0	11,1	86,7	87,7	100,5
Banskobystrický	5,2	6,9	5,5	6,8	113,7	83,4	121,3
Prešovský	9,3	10,7	9,4	13,0	97,6	92,5	135,9
Košický	7,2	8,9	7,9	9,2	105,2	92,6	115,8
SR spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	88,5	104,4	98,9

Graf 6

Podrobnejšie údaje o bytovej výstavbe v krajoch a okresoch v roku 2013 obsahuje Príloha č. 1.

Intenzita bytovej výstavby sa v roku 2013 nezmenila, je na rovnakej úrovni, ako bola v roku 2012. Za rok 2013 tak dosahuje za SR priemerne hodnotu 2,8 dokončených bytov na tisíc obyvateľov. Najväčší počet dokončených bytov na tisíc obyvateľov bol pritom zaznamenaný v Bratislavskom kraji 5,8 bytu a najmenší v Banskobystrickom kraji 1,6 bytu.

V *Prílohe č. 2* je uvedený regionálny prehľad počtu dokončených bytov na tisíc obyvateľov v rokoch 2007 - 2013.

Počet dokončených bytov z hľadiska vlastníckych foriem ukazuje, že v roku 2013 bolo dokončených vo verejnom sektore 1 065 bytov (o -31,1 %, resp. o 480 bytov menej ako v roku 2012) a v súkromnom sektore 14 035 bytov (o 2,4 %, resp. o 325 bytov viac ako v roku 2012).

Vývoj v posledných rokoch poukazuje na kolísavé zastúpenie počtu, resp. podielu dokončených bytov v obecnom vlastníctve. V roku 2003 dosiahol podiel dokončených bytov v obecnom vlastníctve hodnotu 28,4 %. V roku 2004 klesol podiel dokončených bytov v obecnom vlastníctve na úroveň 12,1 %, v roku 2005 dosiahol hodnotu 13,7 %, v roku 2006 hodnotu 14,8 % z celkového počtu dokončených bytov. V roku 2007 tento podiel stúpol na 19,1 %, v roku 2008 klesol na úroveň 15,3 % a v roku 2009 na 12,2 %. V roku 2010 bol tento podiel v úrovni 14,8 % a v roku 2011 v úrovni 10,8 %. V roku 2012 dosiahol podiel dokončených obecných bytov najnižšiu úroveň od roku 2003, a to 10,1 %. V roku 2013 bol podiel dokončených obecných bytov historicky najnižší, a to len 7,0 %.

Počet a štruktúra začatých, dokončených a rozostavaných bytov v roku 2013 podľa druhu vlastníctva

Tabuľka č. 10

Druh vlastníctva	Začaté byty		Dokončené byty		Rozostavané byty k 31.12.2013	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Súkromné tuzemské	14 161	96,0	14 028	92,9	58 219	94,8
Družstevné	14	0,08	0	0,0	120	0,2
Štátne	0	0,0	1	0,01	1	0,0
Obecné	575	3,9	1 064	7,0	2 758	4,5
Združení, polit. strán a cirkví	3	0,02	1	0,01	131	0,2
Medzinárodné verejné	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Medzinárodné súkromné	0	0,0	0	0,0	14	0,02
Zahraničné	5	0,03	6	0,04	139	0,2
Spolu	14 758	100,0	15 100	100,0	61 382	100,0

V *Prílohe č. 3* je uvedený prehľad počtu začatých, dokončených a rozostavaných bytov podľa druhu vlastníctva v rokoch 2007 - 2013.

V rodinných domoch najväčší podiel tvorili štvorizbové byty (43,2 %) a päťizbové a viac izbové (28,9 %). Z dokončených bytov v bytových domoch bolo najviac dvojizbových (40,5 %) a trojizbových (32,0 %). Priemerná podlahová (úžitková) plocha dokončených bytov v roku 2013 bola 119,5 m² a priemerná obytná plocha bytov 73,7 m². Celková obytná plocha bytov dokončených v roku 2013 bola 1 113 549 m² a úžitková plocha bytov 1 804 075 m².

1.3 CENOVÝ VÝVOJ

Spotrebiteľské ceny v roku 2013 v porovnaní s rokom 2012 zaznamenali spomalenie rastu o 2,2 p. b., pričom v priemere za rok 2013 vzrástli o 1,4 %. Celkovú úroveň spotrebiteľských cien v roku 2013 najvýraznejšie ovplyvnil rast cien v odboroch vzdelávanie (rast o 6,5 %), potraviny a nealkoholické nápoje (rast o 3,5 %), alkoholické nápoje a tabak (rast o 3,0 %) a zdravie (rast o 2,0 %).

Ceny **priemyselných výrobcov** pre tuzemsko sa v priemere za rok 2013 klesli o -0,1 % (vzrástli ceny dodávky vody, čistenia, odvodu, odpadov a služieb o 2,7 %, ťažby a dobývania o 0,2 %; klesli ceny priemyselnej výroby o -0,3 %, dodávky elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu o -0,1 %). Exportné ceny priemyselných výrobcov boli nižšie o -1,4 %. Ceny **stavebných prác** sa v roku 2013 oproti roku 2012 zvýšili o 0,7 %, čo je o 0,1 p. b. viac ako v roku 2012. Ceny prác na novej výstavbe, modernizácii a rekonštrukcii vzrástli o 0,7 % (pri raste cien o 0,5 % na výstavbe budov a na inžinierskych stavbách o 0,9 %). Ceny na opravách a údržbe stavebnej povahy sa zvýšili o 0,8 %. Ceny **materiálov a výrobkov spotrebovávaných v stavebníctve** boli v roku 2013 oproti roku 2012 nižšie o -0,8 %.

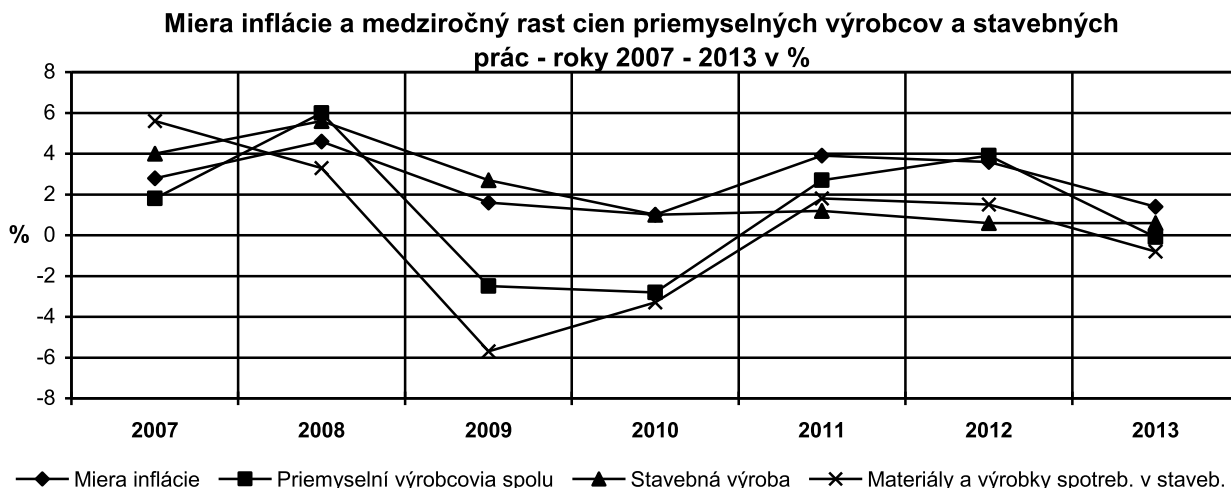
Miera inflácie a medziročný rast cien priemyselných výrobcov a stavebných prác v rokoch 2007 - 2013 (v %; predchádzajúce obdobie = 100)

Tabuľka č. 11

Druh cien	Skutočnosť						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Miera inflácie - spotrebiteľské ceny	2,8	4,6	1,6	1,0	3,9	3,6	1,4
Priemyselní výrobcovia spolu ¹⁾	1,8	6,0	-2,5	-2,8	2,7	3,9	-0,1
Stavebné práce ¹⁾	4,0	5,6	2,7	1,0	1,2	0,6	0,7
Materiály a výrobky spotrebované v stavebníctve ¹⁾	5,6	3,3	-5,7	-3,3	1,8	1,5	-0,8

Poznámka: ¹⁾ na báze roku 2010

Graf 7

V 1. štvrtroku 2013 predstavoval rast cien materiálov a výrobkov spotrebovávaných v stavebníctve oproti rovnakému predchádzajúcemu obdobiu 0,5 %, v 4. štvrtroku 2013 to bol pokles o -2,3 %. Celkový pokles cien o -0,8 % ovplyvnil rast cien materiálov použitých pri opravách a údržbe stavebnej povahy o 0,1 % a pokles cien na novej výstavbe, modernizácii a rekonštrukciách vo výške -0,9 %. Ceny stavebných materiálov spotrebovávaných pri výstavbe budov klesli o -0,2 % a pri výstavbe inžinierskych stavieb o -1,7 %.

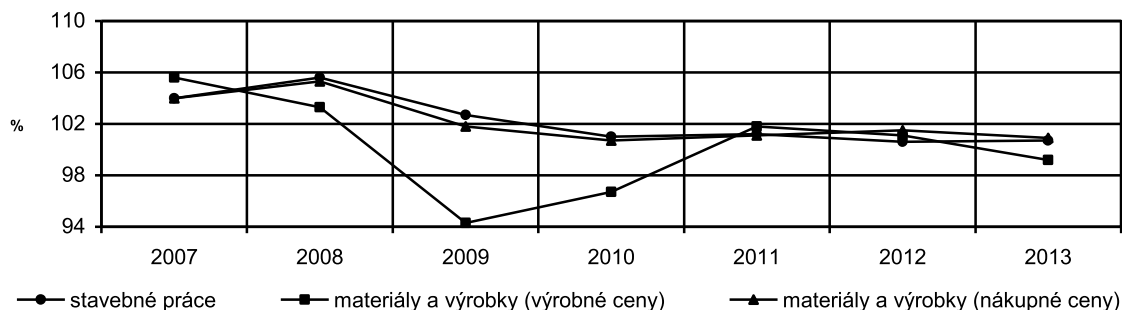
V tabuľke č. 12 je uvedené porovnanie vývoja nákupných cien (ceny, za ktoré stavebné organizácie nakupujú materiál) a výrobných cien stavebných materiálov (t.j. cien účtovaných pri predaji zo skladu výrobcu) a cien stavebných prác podľa štvrtrokov 2007 - 2013.

Porovnanie vývoja nákupných a výrobných cien stavebných materiálov s cenami stavebných prác v rokoch 2007 - 2013

Tabuľka č. 12

Obdobie	Indexy cien stavebných prác		Indexy cien materiálov a výrobkov (výrobné ceny)		Indexy cien materiálov a výrobkov (nákupné ceny)	
	Predchádzajúci štvrťrok	Rovnaký štvrťrok predch. roku	Predchádzajúci štvrťrok	Rovnaký štvrťrok predch. roku	Predchádzajúci štvrťrok	Rovnaký štvrťrok predch. roku
1. štvrťrok 2007	101,3	104,1	100,8	105,2	101,2	103,5
2. štvrťrok 2007	100,8	104,1	101,3	105,4	101,0	103,9
3. štvrťrok 2007	100,7	103,7	102,7	106,7	100,9	104,1
4. štvrťrok 2007	101,1	104,0	100,2	105,1	101,0	104,3
Od začiatku 2007	101,0	104,0	101,3	105,6	101,0	104,0
1. štvrťrok 2008	102,0	104,7	99,9	104,2	101,9	105,0
2. štvrťrok 2008	101,7	105,7	102,1	105,0	101,3	105,2
3. štvrťrok 2008	101,3	106,3	100,4	102,6	101,4	105,7
4. štvrťrok 2008	100,5	105,7	98,9	101,3	100,7	105,3
Od začiatku 2008	101,4	105,6	100,3	103,3	101,3	105,3
1. štvrťrok 2009	100,7	104,3	99,1	100,4	100,3	103,6
2. štvrťrok 2009	100,3	102,8	95,8	94,2	99,8	102,2
3. štvrťrok 2009	100,4	101,9	97,5	91,6	100,2	101,0
4. štvrťrok 2009	100,3	101,6	98,3	91,0	100,2	100,4
Od začiatku 2009	100,3	102,7	97,7	94,3	100,1	101,8
1. štvrťrok 2010	100,2	101,1	99,7	91,6	100,3	100,4
2. štvrťrok 2010	100,1	100,9	100,6	96,2	100,2	100,8
3. štvrťrok 2010	100,3	100,9	100,0	98,6	100,2	100,8
4. štvrťrok 2010	100,3	100,9	100,0	100,3	100,1	100,7
Od začiatku 2010	100,2	101,0	100,1	96,7	100,2	100,7
1. štvrťrok 2011	100,6	101,3	101,0	101,6	100,5	101,0
2. štvrťrok 2011	100,2	101,4	100,5	101,5	100,1	100,9
3. štvrťrok 2011	100,2	101,2	100,8	102,3	100,6	101,3
4. štvrťrok 2011	99,9	100,8	99,4	101,7	99,9	101,1
Od začiatku 2011	100,2	101,2	100,4	101,8	100,3	101,1
1. štvrťrok 2012	100,1	100,3	100,1	100,7	101,0	101,7
2. štvrťrok 2012	100,4	100,6	100,8	101,4	101,9	102,1
3. štvrťrok 2012	100,3	100,8	100,4	101,2	99,7	101,0
4. štvrťrok 2012	100,0	100,8	99,8	101,1	99,7	101,3
Od začiatku 2012	100,2	100,6	100,3	101,1	100,6	101,5
1. štvrťrok 2013	99,9	100,6	100,2	100,5	100,3	101,3
2. štvrťrok 2013	100,5	100,7	100,2	99,8	99,7	100,2
3. štvrťrok 2013	100,3	100,7	98,9	99,0	100,8	100,7
4. štvrťrok 2013	100,3	101,0	98,4	97,7	100,4	101,3
Od začiatku 2013	100,3	100,7	99,4	99,2	100,3	100,9

Porovnanie vývoja nákupných a výrobných cien stavebných materiálov s cenami stavebných prác za roky 2007 - 2013
(porovnanie s predchádzajúcim rokom)

1.4 ZAMESTNANOSŤ A MZDY

Situácia na trhu práce bola v roku 2013 obdobná ako v roku 2012. Celková zamestnanosť sa v roku 2013 relatívne nemenila, ale nezamestnanosť opäť vzrástla. V priemere za rok 2013 sa v porovnaní s rokom 2012 zvýšil počet pracujúcich o 0,3 tis., t.j. na 2 329,3 tis. osôb (podľa výsledkov **výberového zisťovania pracovných síl /VZPS²**).

Najpočetnejšiu skupinu pracujúcich tvorili v roku 2013 zamestnanci v počte 1 967,1 tis. osôb (pokles oproti roku 2012 o 1,8 tis. osôb, t.j. o -0,1 %). Počet podnikateľov bez zamestnancov klesol o 0,3 tis. na 287,7 tis. osôb (o -0,1 %), počet podnikateľov so zamestnancami vzrástol o 2,3 tis. na 72,8 tis. osôb (o 3,3 %). Vypomáhajúcich členov domácností podnikateľa bolo 1,7 tis., o 6,3 % viac ako v roku 2012. Dynamika odchodu za prácou do zahraničia sa v priemere za rok 2013 medziročne zvýšila o 13,0 %. Počet pracujúcich v zahraničí sa zvýšil o 15,7 tis. osôb na 136,4 tis. osôb (tvoril 5,9 % z celkového počtu pracujúcich). Najviac zamestnaných v zahraničí bolo z Prešovského (38,7 tis.) a Žilinského kraja (20,4 tis.). Z európskych krajín pracovali slovenskí občania najmä v Českej republike (30,8 %) a v Rakúsku (30,4 %). Medzi migrantmi prevládali pracujúci v stavebníctve (33,5 %) a v priemyselných činnostiach (19,7 %).

Odvetvová štruktúra zamestnanosti sa v roku 2013 oproti roku 2012 nezmenila. Z celkového počtu zamestnaných osôb v roku 2013 pracovalo 3,3 % v pôdohospodárstve a rybolove (o 0,1 % viac ako v roku 2012), 10,0 % osôb stavebníctve (oproti roku 2012 pokles o -0,3 p. b.), 25,8 % osôb v priemysle (oproti roku 2012 pokles o -1,4 p. b.) a 60,9 % osôb v službách (oproti roku 2012 rast o 1,6 p. b.).

² Podľa metodiky výberového zisťovania sú medzi pracujúcich zahrnuté všetky osoby vo veku od 15 rokov, ktoré v sledovanom (referenčnom) týždni vykonávajú aspoň jednu hodinu prácu za mzdu, plat alebo prácu s cieľom dosiahnutia zisku, vrátane osôb pracujúcich v zahraničí. Môže ísť o prácu na plný alebo kratší pracovný čas, stálu, dočasnú, príležitostnú alebo sezónnu prácu.

Podľa VZPS dosiahol počet nezamestnaných osôb v priemere za rok 2013 úroveň 386,0 tis., čo znamená oproti roku 2012 rast počtu nezamestnaných³ o 8,5 tis. (o 2,3 %). Miera nezamestnanosti v rovnakom období vzrástla o 0,2 p. b. na 14,2 %. Z jednotlivých odvetví najviac nezamestnaných naposledy pracovalo v priemysle 22,7 %, v obchode 10,2 %, v stavebníctve 8,7 %, vo verejnej správa a sociálnom zabezpečení 4,2 %.

Podľa údajov z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny evidovaný počet nezamestnaných (uchádzačov o zamestnanie) ku koncu roka 2013 predstavoval 398,9 tis. osôb, čo znamená medziročný pokles o 26,8 tis. osôb (o -6,3 %). Miera evidovanej nezamestnanosti⁴ podľa disponibilného počtu uchádzačov o zamestnanie ku koncu roka 2013 predstavovala 14,4 %, čo znamená pokles oproti roku 2012 o 0,9 p. b..

Základné charakteristiky zamestnanosti a mzdového vývoja v SR v rokoch 2007 - 2013

Tabuľka č. 13

Ukazovateľ	Skutočnosť						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Priemerný počet pracovníkov (tis. osôb) podľa VZPS	2 357,3	2 433,8	2 365,8	2 317,5	2 351,4	2 329,0	2 329,3
Počet nezamestnaných (priemerný počet, tis. osôb) podľa VZPS	291,9	257,5	324,2	389,0	367,9	377,5	386,0
Miera nezamestnanosti (priemer) podľa VZPS (%)	11,0	9,6	12,1	14,4	13,5	14,0	14,2
Nominálna mzda (€)	668,7	723,0	744,5	769,0	786,0	805,0	824,0
Index reálnej mzdy (%) ¹⁾	104,3	103,3	101,4	102,2	98,4	98,8	101,0

¹⁾ Index reálnej mzdy je vypočítaný ako podiel indexu nominálnej mzdy a indexu spotrebiteľských cien.

Podľa štvrťročného štatistického výkazníctva sa v priemere za rok 2013 znížil počet zamestnaných osôb v národnom hospodárstve o -0,7 % (o 15,2 tis. osôb) na 2 176,1 tis. osôb. Absolútne najviac klesla zamestnanosť v stavebníctve (o 6,7 tis. osôb), t. j. -4,0 %. Pokles zamestnanosti bol ďalej vykázaný vo veľkoobchode a maloobchode o -3,9 % a v priemysle o -0,8 %. Na druhej strane najväčší rast zamestnanosti bol zaznamenaný v doprave a skladovaní o 2,4 % (o 3,4 tis. osôb), v administratívnych službách o 3,3 % (3,9 tis. osôb) a v odborných, vedeckých a technických činnostiach o 2,0 % (1,9 tis. osôb).

³ Podľa metodiky výberového zisťovania sú za nezamestnaných považované osoby vo veku od 15 rokov, ktoré v sledovanom týždni nemajú prácu, ktoré si v posledných štyroch týždňoch aktívne hľadajú prácu (alebo si už prácu našli a do zamestnania nastúpia v priebehu 3 mesiacov) a ktoré sú schopné nastúpiť do práce najneskôr do dvoch týždňov. Tieto osoby môžu, ale nemusia byť evidované na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny ako uchádzači o zamestnanie.

⁴ Miera evidovanej nezamestnanosti sa v súlade s dohovorom Medzinárodnej organizácie práce vypočíta z počtu disponibilných uchádzačov o zamestnanie, ktorí môžu bezprostredne po predložení ponuky vhodného voľného pracovného miesta nastúpiť do zamestnania a z počtu ekonomicky aktívnych osôb za predchádzajúci rok z výberového zisťovania pracovných síl.

Vývoj zamestnanosti vo vybraných odvetviach hospodárstva SR v rokoch 2009 - 2013

Tabuľka č. 14

Odvetvie	Priemerný evidenčný počet zamestnancov - v tis. fyzických osôb ¹⁾														
	2009			2010			2011			2012			2013		
	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c
NH SR spolu	2 176,6	-4,5	100,0	2 151,9	-1,1	100,0	2 192,5	1,9	100,0	2 191,3	-0,1	100,0	2 176,1	-0,7	100,0
Priemysel	497,8	-15,0	22,9	479,1	-3,8	22,3	499,8	4,3	22,8	495,2	-0,9	22,6	491,5	-0,8	22,6
Stavebníctvo	184,4	2,0	8,5	179,6	-2,6	8,3	173,0	-3,6	7,9	165,3	-4,5	7,5	158,6	-4,0	7,3
Obchod ²⁾	433,0	-1,3	19,9	428,1	-1,1	19,9	426,6	-0,4	19,5	422,2	-1,0	19,3	408,8	-3,2	18,8
Doprava ³⁾	140,2	1,0	6,4	138,8	-1,0	6,5	142,3	2,5	6,5	140,0	-1,6	6,4	143,4	2,4	6,6

Vysvetlivky:

a - v tis. fyzických osôb

b - medziročná zmena v %

c - podiel na zamestnanosti v hospodárstve SR

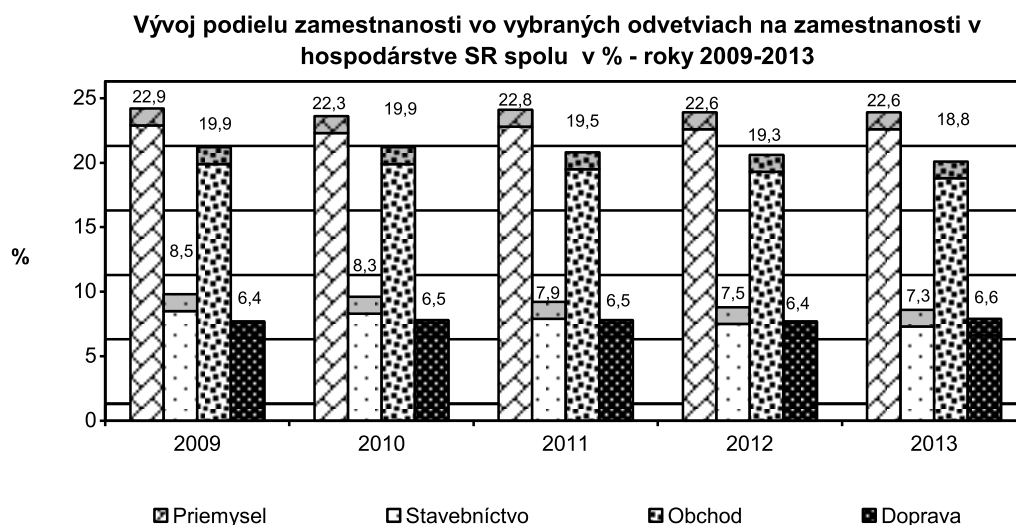
¹⁾ V tejto tabuľke sú uvedené počty zamestnancov za odvetvia tak, ako sú zisťované z mesačného odvetvového štatistického výkazníctva (nie sú ročne upravované). Za hospodárstvo spolu sú uvedené údaje zo štvrtročného štatistického výkazníctva. Nejde o metódu výberového zisťovania pracovných síl (VZPS) ako v tabuľke č. 13.

Vybrané odvetvia - podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE Rev. 2

²⁾ Pod obchodom sa rozumie veľkoobchod, maloobchod, oprava motor. vozidiel, ubytovacie a stravovacie služby.

³⁾ Doprava a skladovanie.

Graf 9

V priemere za rok 2013 bolo v hospodárstve Slovenskej republiky k dispozícii 15 048 **voľných pracovných miest**. Oproti roku 2012 sa ich počet zvýšil o 976 (o 6,9 %). V absolútnom vyjadrení najviac voľných pracovných miest pribudlo vo verejnej správe, obrane a sociálnom zabezpečení (880 miest). Výraznejší rast bol zaznamenaný aj v ubytovacích a stravovacích službách a v administratívnych službách. V stavebníctve sa počet voľných pracovných miest znížil o -9,9 % na 412 miest. Podľa územného členenia bolo ku koncu roka 2013 najviac voľných pracovných miest v Bratislavskom kraji (8 165). V ostatných krajoch sa ich počet pohyboval od 751 (Trenčiansky kraj) do 1 299 (Banskobystrický kraj). Ponuka voľných pracovných miest klesla len v Žilinskom kraji (o -0,6 %) a Banskobystrickom kraji (o -2,6 %). Ostatné kraje zaznamenali rast počtu voľných

pracovných miest. Najvýraznejší medziročný rast bol v Košickom kraji (o 33,7 %) a v Prešovskom kraji (o 45,9 %).

Priemerná mesačná **nominálna mzda** zamestnanca v hospodárstve SR v roku 2013 dosiahla úroveň 824,0 Eur. V priemere za rok 2013 sa medziročne zvýšila o 2,4 % (o 19,0 Eur). Tento prírastok bol rovnaký ako v roku 2012.

Najvyššiu priemernú nominálnu mesačnú mzdu mali zamestnanci v informačných a komunikačných činnostiach (1 634,0 Eur), vo finančných a poisťovacích činnostiach (1 531,0 Eur), vo verejnej správe a obrane (1 010,0 Eur). Najnižšia mzda bola v odvetviach ubytovacie a stravovacie služby (513,0 Eur), stavebníctvo (607,0 Eur) a umenie, zábava a rekreácia (627,0 Eur).

Reálna mzda v roku 2013 medziročne vzrástla v priemere o 1,0 %, pre porovnanie v roku 2012 klesla reálna mzda o -1,2 %.

1.5 ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA HOSPODÁRSTVA

V registri organizácií ŠÚ SR bolo k 31.12.2013 evidovaných 181 914 podnikov a 60 046 neziskových inštitúcií. V porovnaní s rovnakým obdobím roku 2012 vzrástol počet podnikov o 10,4 % a neziskových inštitúcií o 3,2 %. Z celkového počtu podnikov tvoril súkromný sektor 99,6 %, z toho bolo v zahraničnom vlastníctve 14,7 % a v medzinárodnom vlastníctve 4,2 % podnikov. Viac ako polovicu z neziskových inštitúcií tvorili občianske združenia (56,6 %), rozpočtové organizácie sa podieľali 10,8 % a cirkevné organizácie 5,5 %.

Z územného hľadiska bol ku koncu roka 2013 najväčší počet podnikov registrovaný v Bratislavskom kraji (63 262 podnikov). V ostatných krajoch sa ich počet pohyboval od 14 494 (Trenčiansky kraj) do 19 836 (Nitriansky kraj). Medziročne sa zvýšil počet podnikov vo všetkých krajoch, pri najvyššom prírastku v Bratislavskom kraji o 4 861 podnikov.

K 31.12.2013 registroval ŠÚ SR ďalej 382 213 fyzických osôb - podnikateľov, v tom bolo 352 709 živnostníkov, 21 925 osôb podnikajúcich formou slobodných povolání a 7 579 samostatne hospodáriacich roľníkov. V porovnaní s rokom 2012 sa ich celkový počet znížil o 5 239 osôb (o -1,4 %), a to najmä v dôsledku zníženia počtu živnostníkov o 6 866. Počet samostatne hospodáriacich roľníkov sa zvýšil o 1 543 osôb, počet osôb podnikajúcich formou slobodných povolání sa zvýšil o 84 osôb. Z celkového počtu živnostníkov bolo najviac registrovaných v obchode (92 286), v stavebníctve (79 891) a v priemyselnej výrobe (55 657).

Najviac fyzických osôb - podnikateľov pôsobilo v Bratislavskom kraji (15,4 %). Podiel ostatných krajov bol v rozpätí od 10,4 % (Košický kraj) do 14,9 % (Žilinský kraj). Medziročne sa počet podnikateľov znížil vo všetkých krajoch, relatívne najviac v Trnavskom kraji (o -3,3 %).

2. VÝVOJ STAVEBNEJ PRODUKCIE V SR

2.1 POSTAVENIE STAVEBNÍCTVA V HOSPODÁRSTVE SR

Stavebníctvo je napriek dopadom ekonomického ochladenia v oblasti súkromných i verejných investícií v ostatných rokoch stále považované za **jedno z rozhodujúcich odvetví slovenskej ekonomiky**. V roku 2013 sa jeho podiel na tvorbe hrubého domáceho produktu pohyboval v úrovni 6,9 % (b. c.), stavebníctvo vytvorilo 7,6 % z celkovej pridanej hodnoty a zamestnávalo cca 7,3 % z celkového počtu osôb pracujúcich v hospodárstve SR. Stavebníctvo je zároveň hlavným realizátorom stavieb a budov, ktoré sú dôležitou súčasťou investícií, resp. tvorby hrubého fixného kapitálu v celom hospodárstve. Podiel stavieb a budov na tvorbe hrubého fixného kapitálu dosiahol v roku 2013 - 45,6 %.

Stavebníctvo **vytvára diela dlhodobej životnosti** a zabezpečuje tak okrem konkrétneho výrobného procesu aj prínos architektonický a kultúrny, ktorý je dôležitou významnou súčasťou duševného výkonu a má v neposlednom rade značný estetický, ekologický a sociálny dopad. Je tiež významným spotrebiteľom rôznych druhov energií, nerastných surovín, materiálov a výrobkov, odvetvie ďalej produkuje enormné množstvá stavebného odpadu, demolačných materiálov a emisií. Z tohto pohľadu je preto veľmi významný a nezanedbateľný vzťah medzi stavebnou činnosťou a životným prostredím na jednej strane a trvalo udržateľným rozvojom na strane druhej. Dodržiavanie zásad a princípov trvalo udržateľného rozvoja má preto pre stavebníctvo osobitný význam.

Stavebníctvo je v neposlednom rade významným **indikátorom konjunkturálneho vývoja** celej ekonomiky, je tesne zviazané s odchýlkami a pohybmi v ekonomike. V tomto zmysle reaguje priamo a okamžite na zmeny v hospodárskom cykle a pôsobí multiplikačne na rozvoj ďalších odvetví. Znamená to, že investovanie do výstavby vyvoláva v ekonomike krajiny nadväzne celú reťaz dopytu v styčných sektoroch po tovaroch a službách, čo sa priaznivo odzrkadľuje najmä v oblasti hospodárskych aktivít, v zamestnanosti a spätne v bilancii verejných rozpočtov.

V období po roku 1989 prešlo slovenské stavebníctvo **rozsiahlou reštrukturalizáciou**. Vedľa výrazného zlepšenia architektonickej úrovne a kvality stavieb došlo tiež k zmene počtu a veľkosti stavebných firiem, k zmenám právnej formy podnikateľských subjektov, ale aj k zásadným zmenám vlastníckej štruktúry stavebných firiem. V priebehu transformácie slovenskej ekonomiky však slovenské stavebníctvo celkovo prejavilo schopnosť, i keď s niekoľkými vážnymi výkyvmi,

adaptovať sa na moderné trhové podmienky. Objem stavebnej produkcie v počiatočných fázach transformácie značne poklesol, čo bolo predovšetkým dôsledkom rozpadu systému centrálne riadeného hospodárstva a následne sa prejavili i určité dopady vzniku samostatnej Slovenskej republiky v roku 1993. Ďalšie charakteristické obdobie pre stavebníctvo bolo do konca roku 1999, ktoré možno označiť ako obdobie postupného oživovania stavebného trhu, keď sa striedali obdobia rastu 1995-1997, s rokmi stagnácie, či poklesu 1998-1999. Počnúc rokom 2000 sa začalo pre stavebníctvo obdobie značného rozmachu investičných aktivít. Od tohto roku už stavebná produkcia pravidelne rástla, hoci ešte ani v roku 2001 nebola dosiahnutá jej úroveň z roku 1998. Najväčší boom predstavovali pre stavebníctvo roky 2005-2006, keď reálne tempá rastu objemu stavebnej produkcie prekročili dvojmiestnu hranicu. Tieto tempá rastu dosahované na Slovensku v uvedenom období pritom značne predstihovali tempá rastu objemu stavebnej produkcie aj v porovnaní s ostatnými členskými krajinami EÚ.

Slovenské stavebníctvo si po transformácii vytvorilo takú **organizačnú štruktúru**, ktorá sa bežne uplatňuje v zahraničí. Vznikla prirodzená hierarchia malých (do 49 zamestnancov), stredných (do 249 zamestnancov) a veľkých (250 a viac zamestnancov) podnikov, ktorých štruktúra zodpovedá štruktúre zákaziek a dopytu. Osobitnú skupinu v tejto súvislosti tvoria samostatne zárobkovo činné osoby, t.j. živnostníci v stavebníctve. Každá z týchto skupín si našla svoje prirodzené **miesto na stavebnom trhu**.

V oblasti výstavby budov (bytových i nebytových) postupne dochádzalo k znižovaniu počtu zamestnancov hlavne u veľkých stavebných spoločností, tieto ale kapitálovo rástli. Na investovaní sa v tomto smere okrem zahraničných investorov významnejšie prejavovali aj domáce podniky a developeri. Priemysel okrem technológií potrebuje aj nové výrobné haly, inžinierske siete, sklady a pod. Developeri v minulom období rozbíjali množstvo projektov administratívnych, nákupných, oddychových, športových a aj obytných komplexov. Obchod s nehnuteľnosťami, ktorý do polovice roka 2008 zažíval mimoriadny rozmach, sa koncom roka 2008, vplyvom prejavujúcej sa globálnej hospodárskej krízy, mierne oslabil. V roku 2009 už došlo k výraznému prepadu na trhu s nehnuteľnosťami a k jeho oživeniu došlo až koncom roka 2010, resp. začiatkom roka 2011.

V oblasti inžinierskych stavieb (infraštruktúry) by naopak počet zamestnancov (vybavenosť technikou, skúsenosťami a pod.) mal určovať vplyv danej firmy na trhu - teda jej trhového podielu.

U malých stavebných firiem naopak postupne dochádzalo, a tento trend bude aj pokračovať, k pomerne úzkej špecializácii ich výroby a poskytovaných služieb.

Vstup Slovenska do Európskej únie v máji 2004 predstavoval pre slovenské stavebníctvo a celú ekonomiku ďalší krok, ktorý je porovnateľný s takými medzníkmi, akými sú privatizácia, resp. liberalizácia. Celkovo sa dá skonštatovať, že členstvo v EÚ je pre slovenské stavebníctvo prínosom. K výhodám sa radil napríklad väčší prílev zahraničných investícií a účasť na európskom stavebnom trhu. K slabším stránkam patrilo naopak silnejšie konkurenčné prostredie.

Slovenské stavebníctvo dosahovalo od vstupu SR do EÚ až do konca roka 2008 mimoriadne dobré výsledky. Svedčí o tom predovšetkým významný nárast stavebnej produkcie v rokoch 2005 a 2006, keď bol realizovaný objem stavebných prác v hodnote 4,157 mld. Eur a 4,963 mld. Eur v bežných cenách, resp. 4,908 mld. Eur a 5,639 mld. Eur v stálych cenách roka 2010, čo v bežných cenách znamená rast oproti predchádzajúcemu roku o 21,3 % a 19,4 % a reálne v stálych cenách roka 2010 o 16,2 % a 14,9 %. Stavebná produkcia v roku 2007 dosiahla 5,484 mld. Eur v b. c. a 6,001 mld. Eur v s. c. 2010, čo oproti roku 2006 predstavuje nárast o 10,5 % (b. c.) a 6,4 % (s. c. 2010). Podnikateľské subjekty, pôsobiace v odvetví stavebnej produkcie v roku 2008 realizovali objem stavebných prác v hodnote 6,473 mld. Eur v b. c. a 6,701 mld. Eur v s. c. 2010, čo v b. c. znamená rast oproti roku 2007 o 18,0 % a v s. c. 2010 o 11,7 %. Rok 2008 bol pre stavebníctvo z tohto pohľadu úspešnejší ako rok 2007.

Globálna finančná a hospodárska kríza sa najvýraznejšie prejavila v odvetví stavebníctva v roku 2009, keď stavebná produkcia klesla v bežných cenách o -10,5 % na 5,790 mld. Eur a v stálych cenách 2010 o -12,8 % na 5,842 mld. Eur. V roku 2010 sa stavebná produkcia znížila o -2,4 % na 5,649 mld. Eur. V roku 2011 bol zaznamenaný pokles stavebnej produkcie, a to v b. c. o -1,8 % (produkcia vo výške 5,543 mld. Eur) a v s. c. 2010 o -3,0 % (5,477 mld. Eur). Rok 2012 bol pre stavebníctvo opäť krízový, keď sa stavebná produkcia v b. c. znížila o -10,0 % na 4,987 mld. Eur a v s. c. 2010 o -10,6 % na 4,894 mld. Eur.

Napriek skutočnosti, že slovenská ekonomika ako celok dosiahla v roku 2013 rast, keď hrubý domáci produkt reálne (v s. c. 2005) vzrástol o 0,9 % na 72,134 Eur, vývoj stavebníctva aj v roku 2013 potvrdil pokračovanie negatívneho trendu z predchádzajúcich štyroch rokov. Stavebná produkcia dosiahla celkovo v roku 2013 v bežných cenách objem vo výške 4,624 mld. Eur a oproti roku 2012 sa tak znížila o -4,6 % (v stálych cenách 2010 - 4,504 mld. Eur, pokles o -5,3 %). Stavebné firmy naďalej strácali zásobu práce v dôsledku odloženia, či zrušenia realizácie nových zákaziek. Nedostatočný bol aj dopyt vo verejnom sektore - v inžinierskych stavbách, hlavne u stavieb dopravnej infraštruktúry. Rovnako negatívne sa prejavoval dopyt súkromného sektora a obyvateľstva po produkcii bytových a nebytových

budov v dôsledku pretrvávajúcej stagnácie trhu s realitami. Nepriaznivý vplyv na vývoj stavebníctva malo aj stále zhoršovanie platobnej disciplíny a nedôvera bankového sektora voči stavebníctvu.

V roku 2014 sa predpokladá, že v stavebníctve by mohlo dôjsť po piatich rokoch poklesu k rastu, a to o cca 1,8 %. K ďalšiemu zlepšeniu by malo dôjsť v roku 2015, kedy sa očakáva rast o 3,6 %. Skončilo sa plánovacie obdobie 2007-2013, preto sa predpokladá zvýšená aktivita v čerpaní prostriedkov z fondov EÚ, ktoré musia byť vyčerpané do konca roku 2015 (dopravná infraštruktúra, vedecko-technické parky, protipovodňová ochrana, stavby pre životné prostredie). K dispozícii budú tiež financie z nového Programového obdobia 2014 - 2020.

Postavenie odvetvia stavebníctva v hospodárstve ako celku možno najvýstižnejšie hodnotiť predovšetkým dvoma ukazovateľmi:

- podielom odvetvia stavebníctva na tvorbe hrubého domáceho produktu a
- podielom odvetvia stavebníctva na celkovej zamestnanosti v národnom hospodárstve.

Podiel stavebníctva na tvorbe HDP (b. c.) - podiel stavebníctva na tvorbe HDP sa od roku 2006 postupne zvyšoval z úrovne 7,1 % na 9,1 % v roku 2008. V roku 2009 dosiahol tento podiel 9,0 % a v roku 2012 klesol na 7,5 %. V roku 2013 bol podiel stavebníctva na tvorbe HDP v úrovni 6,9 %, čo predstavuje pokles oproti roku 2012 o -0,6 p. b..

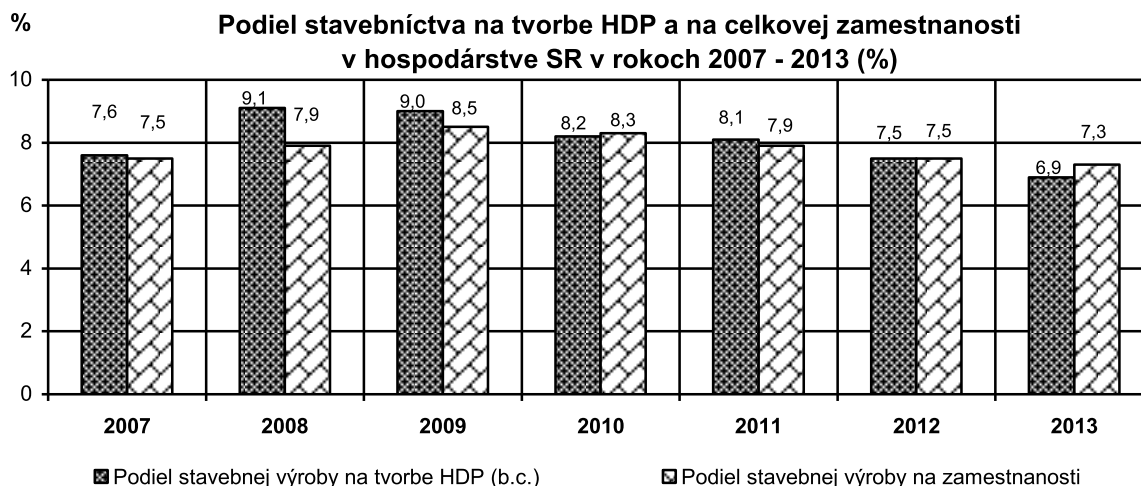
Na zamestnanosti v hospodárstve ako celku sa stavebníctvo v rokoch 2007 - 2010 podieľalo od 7,5 % do 8,3 %. V roku 2012 dosiahol tento podiel úroveň 7,5 % a v roku 2013 7,3 %, čo znamená pokles v porovnaní s rokom 2012 o -0,2 p. b..

Vývoj podielu odvetvia stavebníctva na tvorbe HDP a celkovej zamestnanosti v hospodárstve SR v rokoch 2007 - 2013 v %

Tabuľka č. 15

Rok	Podiel stavebníctva v %		
	na tvorbe HDP		na zamestnanosti
	b. c.	s. c. 2005	
2007	7,6	7,0	7,5
2008	9,1	7,9	7,9
2009	9,0	7,7	8,5
2010	8,2	6,9	8,3
2011	8,1	6,9	7,9
2012	7,5	6,6	7,5
2013	6,9	6,0	7,3

Graf 10

2.2 ORGANIZAČNÝ VÝVOJ STAVEBNÍCTVA

Stavebníctvo prešlo od vzniku samostatnej Slovenskej republiky zásadnou zmenou druhu vlastníctva podnikov. Rozhodujúce postavenie majú v súčasnosti súkromné podniky, ktoré nahradili bývalé štátne organizácie. Slovenské stavebníctvo je teda charakteristické vysokým podielom stavebnej produkcie realizovanej súkromným sektorom. Od roku 2001 vykazuje tento podiel hodnoty vo výške cez 99 %, v roku 2013 to bolo 99,8 %.

Vývoj objemu stavebnej produkcie podľa sektorov vlastníctva v rokoch 2007 - 2013

Tabuľka č. 16

Ukazovateľ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Stavebná produkcia^{*)} (s. c. 2010) - mil. Eur	5 839,0	6 535,7	5 797,0	5 527,7	5 431,0	4 754,6	4 503,5
- index (predch. obdobie = 100)	105,8	111,9	88,7	95,4	98,3	87,5	94,7
- podiel súkromného sektora na stavebnej produkcii (s. c. 2010) - %	99,9	99,8	99,8	99,8	99,9	99,8	99,8

Poznámka: Stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami vrátane stavebných závodov nestavebných podnikov.

^{*)} CR_vybr.ukazovatele_2000_2013_slov.Stav_NACE Rev.2

K 31.12.2013 pôsobilo podľa **organizačnej štatistiky** v stavebníctve na Slovensku 14 524 podnikov, v tom 14 507 súkromných a 17 v rámci verejného sektora. Z celkového počtu podnikov bolo 1 797 podnikov pod zahraničnou kontrolou. V stavebníctve tiež pôsobilo 79 891 fyzických osôb - živnostníkov. Spolu to bolo 94 415 právnických osôb. Dané údaje sú uvedené v publikácii Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve SR v 4. štvrťroku 2013, ŠÚ SR, marec 2014. Podľa organizačnej štatistiky zverejnenej na www.statistics.sk bolo v stavebníctve k 31.12.2013 činných 94 604 ekonomických subjektov, z toho bolo 79 891 živnostníkov, 5 slobodných povolání, 331 akciových spoločností, 13 365 spoločností s ručením obmedzeným, 51 ostatných obchodných spoločností, 58 družstiev, 9 príspevkových organizácií, 2 rozpočtové organizácie a 892 ostatných právnych foriem.

V tabuľke č. 17 sú uvedené počty podnikateľských subjektov v odvetví stavebníctva v členení podľa počtu zamestnancov (2009 - 2013).

Organizačný vývoj v odvetví stavebníctva v rokoch 2009 - 2013 (podľa organizačnej štatistiky; registra organizácií ŠÚ SR)

Tabuľka č. 17

Podnikateľské subjekty podľa počtu zamestnancov	Počet podnikateľských subjektov				
	k 31.12.2009	k 31.12.2010	k 31.12.2011	k 31.12.2012	k 31.12.2013
Živnostníci	88 442	88 260	86 384	81 270	79 891
Podniky s počtom zamestnancov 0-9	6 432	8 852	9 139	9 891	10 835
Podniky s počtom zamestnancov 10-19	1 911	731	1 133	844	962
Podniky s počtom zamestnancov 20-49	408	397	458	393	434
Podniky s počtom zamestnancov 50-249	279	257	235	214	197
Podniky s počtom zamest. 250 a viac	25	22	20	19	16
Spolu	98 190 ^{x)}	99 716 ^{x)}	98 882 ^{x)}	94 635 ^{x)}	94 415 ^{x)}

^{x)} V tomto počte sú zahrnuté aj podniky s nezisteným počtom zamestnancov (rok 2009 - 693 podnikov, rok 2010 - 1 197 podnikov, rok 2011 - 1 513 podnikov, rok 2012 - 2 004 podnikov, rok 2013 - 2 080 podnikov).

Z podnikateľských subjektov pôsobiacich v stavebníctve tvorili **v roku 2013** najväčší podiel živnostníci, a to 84,6 %. Z 15,4% podnikov predstavovali 12,9 % malé podniky (11,5 % s počtom zamestnancov 0-9; 0,9 % s počtom 10-19 zamestnancov; 0,5 % s počtom 20-49 zamestnancov), 0,2 % stredné podniky s počtom 50-249 zamestnancov, 0,02 % podniky s počtom 250 a viac zamestnancov a 2,2% podniky s nezisteným počtom zamestnancov.

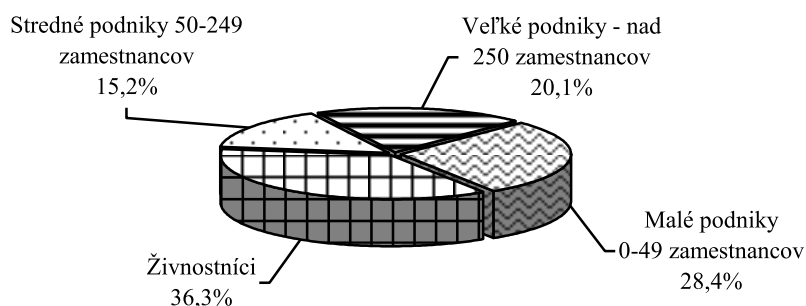
Z celkového počtu podnikov (14 524) predstavovali malé podniky s 0-49 zamestnancami 84,2 % (12 231 podnikov), stredné podniky s 50-249 zamestnancami 1,4 % (197 podnikov) a veľké podniky s 250 a viac zamestnancami 0,1 % (16 podnikov). Zvyšok 14,3 % tvorili podniky (2 080) s nezisteným počtom zamestnancov.

V roku 2013 sa v porovnaní s rokom 2012 zvýšil celkový počet podnikov v stavebníctve so zisteným počtom zamestnancov o 9,5 % (o 1 083 podnikov), počet podnikov s počtom 0-9 zamestnancov sa zvýšil o 9,5 % (o 944 podnikov), počet podniky s počtom zamestnancov 10-19 sa zvýšil o 14,0 % (o 118 podnikov) a podniky s počtom zamestnancov 20-49 o 10,4 % (o 41 podnikov). Počet stredných podnikov s počtom 50-249 zamestnancov klesol o -7,9 % (o 17 podnikov) a počet veľkých podnikov s počtom 250 a viac zamestnancov klesol o 3 podniky. Počet fyzických osôb - živnostníkov klesol o -1,7 % (o 1 379 fyzických osôb).

V rokoch 2009 až 2013 bol podiel podnikateľských subjektov na realizácii stavebnej produkcie (b. c.) v SR nasledovný:

	2009	2010	2011	2012	2013
• živnostníci	33,5 %	33,9 %	34,1 %	35,7 %	36,3 %
• malé podniky (0-49 zamestnancov)	25,7 %	25,7 %	29,4 %	27,4 %	28,4 %
• stredné podniky (50-249 zamestnancov)	17,6 %	18,0 %	16,4 %	17,1 %	15,2 %
• veľké podniky (nad 250 zamestnancov)	23,2 %	22,4 %	20,1 %	19,8 %	20,1 %

**Štruktúra stavebnej produkcie podľa podnikateľských subjektov
rok 2013**

Najväčší podiel na stavebnej produkcii vo výške 36,3 % tvorili v roku 2013 živnostníci (pokles produkcie (b. c.) oproti predchádzajúcemu roku -5,5 %). Z hľadiska veľkostnej štruktúry sa na objeme stavebnej produkcie v roku 2013 podieľali najmenším podielom (15,2 %) stredné podniky s počtom 50-249 zamestnancov. Ich produkcia bola v roku 2013 o -18,0 % nižšia ako v roku 2012. Malé stavebné podniky s počtom zamestnancov 0-49 sa na celkovej stavebnej produkcii v roku 2013 podieľali 28,4 %, produkcia týchto podnikov klesla oproti predchádzajúcemu roku o -3,7 %. Veľké stavebné podniky s počtom 250 a viac zamestnancov mali v roku 2013 na stavebnej produkcii 20,1% podiel a objem ich produkcie sa oproti roku 2012 znížil o -6,0 %.

Z priemerného počtu 158 575 zamestnaných osôb bol v roku 2013 najväčší podiel živnostníkov (62,2 %; 98 629 osôb), počet živnostníkov sa oproti predchádzajúcemu roku znížil o -4,8 %. Najmenší podiel z hľadiska počtu zamestnancov (6,3 %) tvorili veľké podniky s počtom 250 a viac zamestnancov. Priemerný počet zamestnaných osôb sa vo veľkých podnikoch znížil v roku 2013 o -6,6 % na 10 058 osôb. V roku 2013 sa malé podniky (0-49 zamestnancov) podieľali na celkovej zamestnanosti v stavebníctve 21,9 % a stredné podniky (50-249 zamestnancov) 9,6 %. Počet zamestnancov vzrástol v roku 2013 oproti roku 2012 v kategórii podnikov s 0-49 zamestnancami o 4,6 % (o 1 529 osôb) a v kategórii podnikov s 50-249 zamestnancov klesol o -8,9 % (o 1 196 osôb). Celkovo poklesla v roku 2013 zamestnanosť v stavebníctve v porovnaní s rokom 2012 o -3,6 %.

Medziročný celkový pokles stavebnej produkcie (b. c.) v roku 2013 o -7,3 %, t.j. z 4 955,9 mil. Eur na 4 596,5 mil. Eur (bez nestavebných podnikov) súvisel hlavne s poklesom jej objemu v stredných podnikoch (50-249 zamestnancov) o -18,0 % a vo veľkých podnikoch (250-499 zamestnancov) o -6,0 %. Zamestnanosť najvýraznejšie poklesla v kategórii v stredných podnikov (50-249 zamestnancov), a to o -8,9 % (o 1 196 osôb).

Prehľadnejšie údaje o podiele jednotlivých podnikateľských subjektov⁵ na realizácii stavebnej produkcie a zamestnanosti v stavebníctve v roku 2013 obsahuje tabuľka č. 18.

Produkcia a zamestnanosť v odvetví stavebníctva podľa podnikateľských subjektov rok 2013

Tabuľka č. 18

Podnikateľské subjekty podľa počtu zamestnancov	Stavebná produkcia 2013 ¹⁾			Priemerný evidenčný počet zamestnancov 2013		
	mil. Eur v b.c.	Podiel v %	Index ²⁾ 2013/2012	Fyzické osoby	Podiel v %	Index 2013/2012
0 - 19	828,9	18,0	107,3	23 548	14,8	102,4
20 - 49	479,2	10,4	95,7	11 133	7,0	105,1
50 - 249	696,7	15,2	83,6	15 207	9,6	89,5
250 - 499	140,2	3,1	82,9	2 789	1,8	78,2
500 a viac	782,6	17,0	98,4	7269	4,6	96,5
Živnostníci ³⁾	1 668,9	36,3	93,8	98 629	62,2	95,2
Spolu	4 596,4	100,0	94,8	158 575	100,0	96,0

Poznámka: ¹⁾ Stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami - bez nestavebných podnikov.

²⁾ V stálych cenách, priemer roku 2010=100

³⁾ Odhad

V *Prílohe č. 4* sú uvedené podrobnejšie údaje o organizačnom vývoji podnikateľského prostredia v stavebníctve.

2.3 VÝVOJ OBJEMU STAVEBNEJ PRODUKCIE

Po výkyvoch vo vývoji stavebnej produkcie do roku 1999 jej objem od roku 2000 medziročne pravidelne do roku 2008 rástol, pričom historický najvyšší rast stavebnej produkcie bol reálne zaznamenaný v rokoch 2005 a 2006. V roku 2007 nebol dosiahnutý taký rast stavebnej produkcie ako v predchádzajúcom období, ale v roku 2008 došlo k ďalšiemu rastu o 18,3 % v b. c., resp. o 11,9 % v s. c. 2010. V roku 2009 už došlo k zmenám a k výraznému poklesu stavebnej produkcie o -9,1 % v b. c. a o -11,3 % v s. c.. V roku 2010 v b. c. poklesol objem stavebnej produkcie o -3,7 % a v s. c. o -4,6 %. V roku 2011 v bežných cenách poklesol objem stavebnej produkcie o -0,6 % a v stálych cenách o -1,8 % a v roku 2012 o -11,9 % v b. c., resp. o -12,5 % v s. c..

Podnikateľské subjekty, pôsobiace v *odvetví stavebníctva* realizovali v roku 2013 objem stavebnej produkcie v hodnote 4 624,3 mil. Eur v bežných cenách a 4 503,5 mil. Eur v stálych cenách roku 2010, čo v bežných cenách znamená pokles oproti roku 2012 o -4,6 % a v stálych cenách o -5,3 %.

⁵ O podnikateľských subjektoch, ktoré pôsobia na slovenskom stavebnom trhu, sú k dispozícii informácie s rôznou úrovňou spoľahlivosti. Najpresnejšie údaje sú k dispozícii o stavebných podnikoch s počtom zamestnancov 20 a viac (tu ide o vyčerpávajúce štatistické zisťovanie). O malých stavebných organizáciách do 19 zamestnancov sú k dispozícii odhady založené na výberovom zisťovaní, rovnako o živnostníkoch. ŠÚ SR tieto odhady upresňuje, pričom platí, že ide často o odlišné údaje získané buď z mesačného alebo ročného výkazníctva. Z tohto dôvodu najmä medziročné porovnávanie za posledný rok býva spravidla rozdielne pri použití ročných štatistík (za minulé obdobie) a aktuálnych správ o hospodárskom vývoji založených na štvrťročnom, resp. mesačnom zisťovaní.

**Vývoj základných ukazovateľov v odvetví stavebníctva SR ako celku
v rokoch 2007 až 2013**

Tabuľka č. 19

Ukazovateľ		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Stavebná produkcia ^{*) 1)} (b. c.)	mil. Eur	5 484,5	6 473,1	5 790,4	5 649,3	5 542,7	4 987,0	4 624,3
- index (predch. obdobie = 100)	%	110,5	118,0	89,5	95,6	98,1	90,0	92,7
Stavebná produkcia ^{*) 2)} (b. c.)	mil. Eur	5 345,9	6 326,3	5 749,7	5 534,6	5 499,8	4 845,3	4 624,3
- index (predch. obdobie = 100)	%	109,9	118,3	90,9	96,3	99,4	88,1	95,4
Stavebná produkcia ^{*) 2)} (s. c. 2010)	mil. Eur	5 839,0	6 535,7	5 797,0	5 527,7	5 431,0	4 754,6	4 503,5
- index (predch. obdobie = 100)	%	105,8	111,9	88,7	95,4	98,3	87,5	94,7
Ø evidenčný počet zamestnancov ¹⁾	fyz. os.	166 566	182 139	184 717	178 795	172 277	164 557	158 575
- index (predchádzajúce obdobie = 100)	%	106,0	109,3	101,4	96,8	96,4	95,5	96,4
Ø evidenčný počet zamestnancov ²⁾	fyz. os.	165 735	180 836	184 384	179 551	173 040	165 254	158 575
- index (predchádzajúce obdobie = 100)	%	106,0	109,1	102,0	97,4	96,4	95,5	96,0
Produktivita práce zamestnanca (b. c.) ³⁾	Eur	32 256	34 984	31 183	30 825	31 783	29 320	29 162
- index (predchádzajúce obdobie = 100)	%	103,7	108,5	89,1	98,8	103,1	92,2	99,5
Ø nominálna mesačná mzda zamest. ¹⁾	Eur	516,83	556,64	560,13	580,39	604,74	611,50	607,00
- index (predchádzajúce obdobie = 100)	%	105,9	107,7	100,6	103,6	104,2	101,1	99,3
Ø nominálna mesačná mzda zamest. ⁴⁾	Eur	516,86	555,70	558,76	579,00	603,00	607,00	607,00
- index (predchádzajúce obdobie = 100)	%	106,9	107,5	100,6	103,6	104,1	100,7	100,0

Poznámka: Stavebná produkcia vrátane nestavebných podnikov; ostatné ukazovatele bez stavebných závodov nestavebných podnikov.

^{*)} Stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami - zahŕňa objem stavebnej produkcie, ktorý podnik realizuje zamestnancami zahrnutými do jej evidenčného počtu, ako aj osobami pracujúcimi na dohodu (vrátane produktívnej práce učňov). Patrí sem aj produkcia vykonaná pre vlastnú investičnú výstavbu a produkcia pre iných dodávateľov stavebnej produkcie vrátane produkcie vykonanej v zahraničí. Uvedená stavebná produkcia je vrátane nestavebných podnikov.

¹⁾ Za roky 2007 - 2012 ide o údaje z ročného výkazníctva o vývoji stavebnej produkcie, zamestnanosti, priemernej mesačnej mzde zamestnanca; rok 2013 je z mesačného výkazníctva.

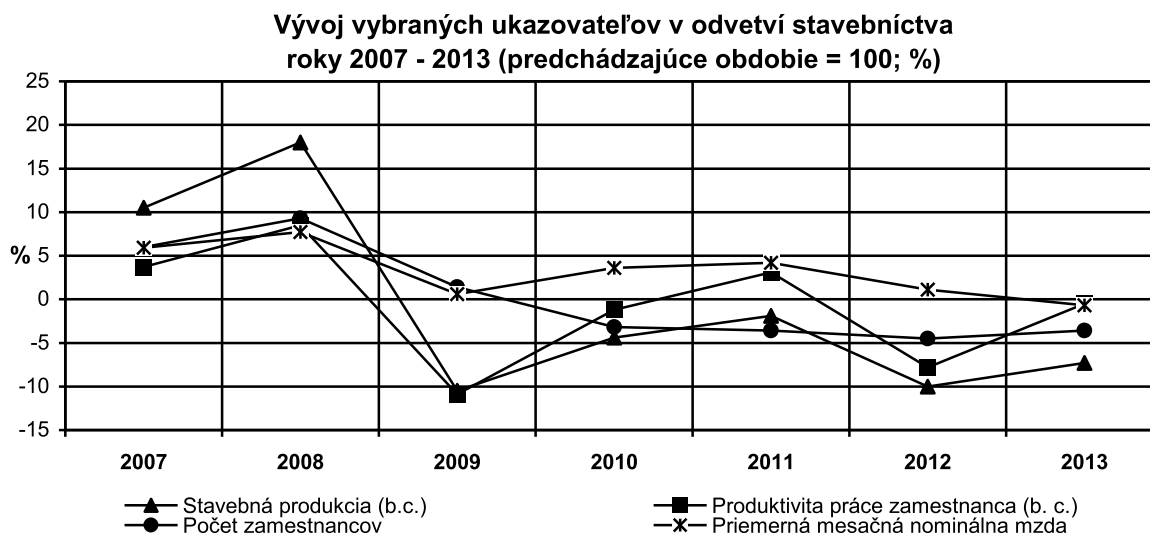
²⁾ Za roky 2007 - 2013 ide o údaje o vývoji stavebnej produkcie (v b. c. a prepočítané na cenovú úroveň 2010), zamestnanosti z mesačného výkazníctva - CR_vybr.ukazovatele_2000_2013_slov.Stav_NACE Rev.2.

³⁾ Produktivita práce zamestnanca je rátna zo stavebnej produkcie z mesačného výkazníctva v bežných cenách.

⁴⁾ Ide o údaje o priemernej mesačnej mzde zamestnanca z mesačného výkazníctva.

V roku 2013 bol v porovnaní s rokom 2012 vývoj ďalších základných ukazovateľov v stavebníctve (z mesačného výkazníctva - CR_vybr.ukazovatele_2000_2013_slov.Stav_NACE Rev.2, resp. z bežného mesačného výkazníctva) nasledovný:

- Priemerná zamestnanosť v odvetví stavebníctva v roku 2013 poklesla o -4,0 %, čo znamená zníženie počtu zamestnancov v odvetví o 6 679 osôb na 158 575 osôb. V zahraničí zároveň pracovalo v roku 2013 podľa ŠÚ SR v odvetví stavebníctva 45,6 tis. osôb, čo je o 8,4 tis. osôb viac ako v roku 2012.
- Produktivita práce zamestnanca zo stavebnej produkcie v roku 2013 bola v bežných cenách vo výške 29 162 Eur, čo predstavuje pokles oproti roku 2012 o -0,5 %, v stálych cenách 2010 to bolo 28 400 Eur a v porovnaní s rokom 2012 ide o pokles o -1,3 %.
- Priemerná mesačná nominálna mzda v stavebníctve bola v roku 2013 rovnaká ako v roku 2012, t.j. 607,00 Eur. Reálna mesačná mzda zamestnanca poklesla v roku 2013 o -1,4 % na 599,00 Eur.

Poznámka: Za roky 2007 - 2012 (stavebná produkcia, priemerný evidenčný počet zamestnancov, priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca) ide o údaje z ročného výkazníctva; produktivita práce na zamestnanca a celý rok 2013 je z mesačného výkazníctva.

2.3.1 Negatívne javy prejavujúce sa v stavebníctve

V odvetví stavebníctva sa obecné vyskytujú negatívne javy (samozrejme, že nie vždy, vo všeobecnosti a všade), o ktorých sa vie, hovorí sa o nich, len ich je ťažko dokázať. Nemá o to záujem zástupca investora, ktorý svojim konaním získa čisté peniaze alebo iné výhody, ani dodávateľ, pre ktorého je výhodné, že môže realizovať zákazku. Takéto aktivity deformujú podnikateľské prostredie, súťaž, resp. konkurencieschopnosť na trhu, predražujú výstavbu a v prostredí sa pohybujú čierne peniaze. Uvedenou formou získané finančné prostriedky sa síce väčšinou vrátia do tvorby HDP, buď ako súkromná spotreba alebo investície, ale na druhej strane štát prichádza o daňové príjmy. Dopĺňajú na to aj obce (hlavne pri využití štrukturálnych fondov), ktoré nemajú možnosti z rozpočtov poskytnúť finančné prostriedky aj takouto formou. Hlavne v súčasnej dobe nedostatku zákaziek nie je vylúčené, že sa spomínané javy môžu ešte rozšíriť.

Ako negatívny faktor v stavebníctve pôsobí **neregistrovaná (skrytá) ekonomika**, kde ide o nákup stavebných prác bez účtovného dokladu, teda nezdokladované služby. Najčastejšie ide o stavebné práce v nasledovných oblastiach: stavebná oprava bytu (napr. výmena bytového jadra, prestavba priečok, kladenie dlažby a obkladov); tapetovanie bytu, maľovanie bytu, natieranie dverí a okien; stavba rodinného domu, chaty, chalupy, garáže; rekonštrukcia rodinného domu, chaty, chalupy, garáže. Po vykonaní prác, ktorých cena býva väčšinou nižšia o DPH, nebola poskytnutá potvrdenka, čiže prípadná reklamácia na právnom základe je zložitá, ak nie nemožná. Štát je ukrátený na DPH, dani z príjmu a odvodoch do fondov. Posledný odhad,

ktorý robil ŠÚ SR na základe prieskumu skrytej ekonomiky uvádza, že v roku 2007 boli celkové ročné výdavky na služby stavebných robotníkov bez obdržania potvrdenky vo výške cca 354,1 mil. Eur.

Celkovo sa odhaduje, že slovenskí občania vydávajú ročne cca 250,0 až 350,0 mil. Eur za stavebné úpravy, rekonštrukcie bytov a domov bez obdržania dokladu. Je tiež odhad, že cca 15 až 25 tisíc pracovníkov tvorí čiernu ekonomiku v stavebníctve.

Daný stav môže čiastočne dokumentovať aj istý nesúlad medzi štatistikou stavebnej produkcie a štatistikou stavebných investícií (v súčasnosti stavebná časť tvorby hrubého fixného kapitálu), z ktorého je zrejmé, že štatistika stavebnej produkcie nezahrňa určitý objem stavebných investícií (Tabuľka č. 20). Pritom objem stavebnej produkcie by mal byť väčší, ako objem stavebných investícií za odvetvie ako celok, keďže stavebná produkcia (stavebné práce) celkom zahrňa stavebné investície, opravy a údržbu základných prostriedkov a ostatné stavebné práce (napr. demolácie, zariadenie staveniska a pod.).

Porovnanie vývoja stavebných investícií s vývojom stavebnej produkcie v rokoch 2007 - 2013

Tabuľka č. 20

Ukazovateľ	M. j.	Roky						
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Stavebná časť tvorby hrubého fixného kapitálu v SR, bežné ceny	mld. Eur	8,279	8,414	7,173	6,640	7,202	6,647	6,277
Stavebná produkcia v SR celkom, bežné ceny	mld. Eur	5,485	6,473	5,790	5,649	5,543	4,987	4,624
Podiel stavebnej produkcie zo stavebných investícií spolu	%	66,3	76,9	80,7	85,1	77,0	75,0	73,7

Pri rozdieloch medzi stavebnými investíciami a stavebnou produkciou môže ísť o nedokonalosti v štatistike, metodické vplyvy, alebo o vysokú úroveň svojpomocnej výstavby obyvateľstvom, prípadne skrytú ekonomiku.

K ďalším negatívnym javom v stavebníctve patrí do určitej miery **agresivita investorov a čierne stavby**.

Stavebné diela, ako budovy ale aj inžinierske stavby ovplyvňujú prostredie, v ktorom žijeme a nepriamo vplyvajú aj na nás a naše správanie sa. Je logické, že staré ustupuje novému. To sa deje aj v našom prostredí. V mnohých prípadoch ale dochádza aj k demolácií objektov, ktoré tvorili históriu a majú tiež čo povedať dnešnej generácii. Nikto nespochybňuje potrebu nových bytových budov a stavieb občianskej vybavenosti s vyššou kvalitou vybavenia a dostatkom parkovacích miest (najlepšie v podzemí pri dodržaní požiarnej bezpečnosti)

predpisov). Okrem ekonomickej efektívnosti a čo najvyššieho zisku by investori a developeri mohli viac prihliadať na architektonický súlad s prostredím, kde investícia vyrastie a zanechať aj hodnotné objekty z histórie.

Nie je výnimočné, že developeri, resp. investori presadzujú svoje zámary napriek odporu občanov žijúcich v danom prostredí a tiež na úkor zhoršenia dopravných podmienok. Samospráva sa bráni, že musí vydať stavebné povolenie, lebo žiadosť o stavebné povolenie spĺňa všetky požadované náležitosti a nie je porušený zákon. Na druhej strane vie, že získa prostriedky z daní (daň z nehnuteľnosti, podielové dane z dôvodu trvalého pobytu) a stávajú sa aj prípady podplatenia príslušného úradníka zo strany investora/developeru.

Z pohľadu investora, čo je samozrejmé, je rozhodujúca efektívnosť investície, jej návratnosť a dosiahnutý zisk. Ostatné podmienky - ako prostredie pre život, architektúra, dopravné napojenie sú tiež zohľadňované, ale na prvom mieste je jednoznačne zisk. V dnešnej dobe sme bohužiaľ svedkami toho, že na pôvodných brownfieldoch boli zbúrané staré objekty a s výstavbou nových plánovaných budov sa z rôznych príčin ešte nezačalo. Finančná kríza mala v podstate aj pozitívny dopad. Investori/developeri prehodnocujú rozsah a smerovanie svojich investícií. Na druhej strane sa ale prejavuje aj vo verejných kapitálových výdavkoch, čo oddiali zvyšovanie kvality verejných budov a infraštruktúry.

Čierne stavby sa tiež vyskytujú vo výstavbe, a to ako nedodržanie počtu povolených podlaží alebo určenej veľkosti a druhu objektu. Pre investora sa javí výhodnejšie zaplatiť stavebnému úradu pokutu, ako korigovať svoj zámer, prípadne požiadať o zmenu s rizikom, že nebude schválená.

Ďalšie negatívne javy spájané so stavebníctvom sa týkajú **verejného obstarávania stavebných prác, verejných prác ako takých a predražovania stavebných prác, korupcie, čiernych peňazí a iných plnení**. Rozpočet stavebných prác pri verejných prácach je často vysoko nadhodnotený. Tento negatívny vplyv čiastočne súvisí s potrebou spätných platieb za získanie zákaziek, ale tiež s cieľom dosahovať čo najvyšší zisk.

2.4 VÝVOJ ŠTRUKTÚRY STAVEBNEJ PRODUKCIE

Z hľadiska **štruktúry stavebnej produkcie podľa investičného zamerania** (b. c.) sa v roku 2013 realizovali stavebné práce nasledovne:

• na novej výstavbe, rekonštrukciách a modernizáciách	68,0 %
• na opravách a údržbe	25,7 %

- ostatné stavebné práce 1,1 %
- v zahraničí 5,2 %.

Čo sa týka štruktúry stavebnej produkcie, stavebné práce na novej výstavbe, rekonštrukciách a modernizáciách tvorili podiel 68,0 % a oproti roku 2012 sa znížili o 4,8 p. b.. Podiel prác na opravách a údržbe vzrástol o 15,2 p. b. na 25,7 %, podiel stavebnej produkcie v zahraničí bol rovnaký ako v roku 2012, t.j. 5,2 %. Celkovo bol v roku 2013 zaznamenaný v tuzemsku pokles v oblasti novej výstavby, modernizáciách a rekonštrukciách a rast stavebnej produkcie na opravách a údržbe; stavebná produkcia v zahraničí klesla.

Objem a štruktúra stavebnej produkcie (vykonanej vlastnými zamestnancami) v tuzemsku a zahraničí v roku 2013

Tabuľka č. 21

Ukazovateľ	2013		Indexy	
	4.Q.	rok	4.Q.13/4.Q.12	2013/2012
Stavebná produkcia <u>v tuzemsku</u> (mil. Eur) ¹⁾	1 352,5	4 381,8	102,0	94,6
z toho: - nová výstavba, rekonštrukcia a modernizácie	990,1	3 144,2	100,3	90,1
- opravy a údržba	347,5	1 186,8	106,5	109,1
- ostatné stavebné práce	14,9	50,7	x	x
Stavebná produkcia <u>v zahraničí</u> (mil. Eur)	64,3	242,6	96,9	96,2
Stavebná produkcia spolu (mil. Eur) ¹⁾	1 416,8	4 624,3	101,7	94,7

¹⁾ Absolútne hodnoty v bežných cenách, indexy v stálych cenách 2010. Vrátane nestavebných podnikov.

Hlavná časť stavebnej produkcie vo výške 4 381,8 mil. Eur bola v roku 2013 realizovaná v tuzemsku (94,8 %), pričom oproti roku 2012 poklesla o -5,4 % (s. c. 2010). Stavebná produkcia v zahraničí v objeme 242,6 mil. Eur tvorila 5,2 % z celkovej stavebnej produkcie a oproti roku 2012 sa znížila o -3,8 % (s. c. 2010). Z celkového objemu tuzemskej stavebnej produkcie predstavovala nová výstavba, modernizácie a rekonštrukcie 71,7 % (3 144,2 mil. Eur v b. c.), opravy a údržba 27,1 % (1 186,8 mil. Eur v b. c.) a ostatné stavebné práce 1,2 % (50,7 mil. Eur v b. c.). Slovenské stavebníctvo bolo v roku 2013 ovplyvnené predovšetkým domácim, lokálnym prostredím a očakáva sa, že tento charakter si zachová aj v najbližšom období.

Podľa smerov výstavby najväčší podiel zo stavebnej produkcie v tuzemsku tvorila v roku 2013 výstavba nebytových budov, a to 45,7 % (2 003,0 mil. Eur), menšie podiely predstavujú výstavba bytových budov - 25,2 % (1 105,8 mil. Eur) a realizácia inžinierskych stavieb - 27,9 % (1 222,3 mil. Eur), ostatné stavebné práce tvorili z tuzemskej produkcie 1,2 % (50,7 mil. Eur).

Vývoj štruktúry stavebnej produkcie podľa smerov výstavby (2007 - 2013) v %

Tabuľka č. 22

Ukazovateľ	M. j.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Stavebná produkcia v tuzemsku, v tom:	%	96,5	95,9	96,1	97,4	96,3	94,8	94,8
- Bytové budovy	%	27,6	27,9	24,2	23,5	21,0	22,2	23,9
- Nebytové budovy	%	42,7	43,8	44,0	44,6	45,2	47,0	43,3
- Inžinierske stavby	%	25,8	23,9	27,3	28,6	28,7	24,5	26,4
- Ostatné stavebné práce	%	0,3	0,3	0,7	0,6	1,4	1,1	1,1
Stavebná produkcia v zahraničí	%	3,5	4,1	3,9	2,6	3,7	5,2	5,2
Spolu	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Poznámka: Údaje za stavebnú produkciu sú za roky 2007 - 2013 z mesačného výkazníctva, SK NACE Rev. 2.

Podrobnejšie údaje o vývoji stavebnej produkcie podľa smerov výstavby v rokoch 2007 - 2013 obsahuje tabuľka č. 23 a graf 13.

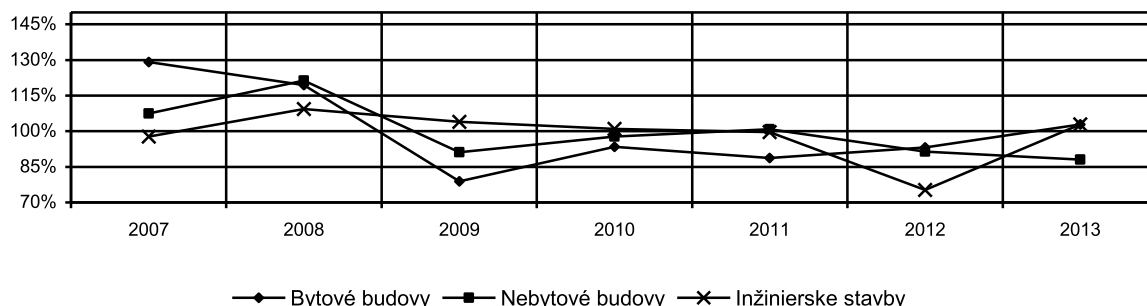
Vývoj stavebnej produkcie podľa smerov výstavby v rokoch 2007 - 2013 (bežné ceny)

Tabuľka č. 23

Ukazovateľ	M. j.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Stavebná produkcia v tuzemsku, v tom:	mil. Eur	5 161,4	6 066,6	5 527,6	5 388,5	5 297,0	4 595,0	4 381,8
Index - predchádzajúce obdobie = 100	%	109,6	117,5	91,1	97,5	98,3	86,7	95,4
- Bytové budovy	mil. Eur	1 477,4	1 764,2	1 392,8	1 302,4	1 155,5	1 076,0	1 105,8
Index – predchádzajúce obdobie = 100	%	129,1	119,4	78,9	93,5	88,7	93,1	102,8
v tom: nová výstavba, rekonštrukcie	mil. Eur	1 228,2	1 398,8	1 109,8	1 049,3	931,3	791,3	725,8
opravy a údržba	mil. Eur	249,2	365,4	283,0	253,1	224,2	284,7	380,0
- Nebytové budovy	mil. Eur	2 285,2	2 772,4	2 527,8	2 469,2	2 489,4	2 275,6	2 003,0
Index - predchádzajúce obdobie = 100	%	107,4	121,3	91,2	97,7	100,8	91,4	88,0
v tom: nová výstavba, rekonštrukcie	mil. Eur	1 809,1	2 280,5	2 069,3	2 023,2	1 987,5	1 643,4	1 369,1
opravy a údržba	mil. Eur	476,1	491,9	458,5	446,0	501,9	632,2	633,9
- Inžinierske stavby	mil. Eur	1 380,7	1 509,6	1 569,3	1 584,6	1 577,7	1 188,7	1 222,3
Index - predchádzajúce obdobie = 100	%	97,8	109,3	104,0	101,0	99,6	75,3	102,8
v tom: nová výstavba, rekonštrukcie	mil. Eur	1 167,4	1 289,7	1 360,3	1 348,1	1 406,1	1 027,2	1 049,4
opravy a údržba	mil. Eur	213,3	219,9	209,0	236,5	171,6	161,5	172,9
Ostatné stavebné práce	mil. Eur	18,1	20,4	37,7	32,3	74,4	54,7	50,7
Index - predchádzajúce obdobie = 100	%	71,0	112,7	184,8	85,7	230,3	73,5	92,7
Stavebná produkcia v zahraničí	mil. Eur	184,5	259,7	222,1	146,1	202,8	250,3	242,6
Index - predchádzajúce obdobie = 100	%	119,0	140,8	85,5	65,8	138,8	123,4	96,9
Spolu	mil. Eur	5 345,9	6 326,3	5 749,7	5 534,6	5 499,8	4 845,3	4 624,3
Index - predchádzajúce obdobie = 100	%	109,9	118,3	90,9	96,3	99,4	88,1	95,4

Poznámka: Údaje za stavebnú produkciu celkom sú za roky 2007 - 2013 z mesačného výkazníctva, SK NACE Rev. 2.

Vývoj stavebnej produkcie v tuzemsku podľa smerov výstavby
za roky 2007 - 2013

Výstavba bytových budov (bytová výstavba) v objeme 1 105,8 mil. Eur (b. c.) tvorila v roku 2013 23,9 % z celkovej stavebnej produkcie (resp. 25,2 % z tuzemskej produkcie). Objem výstavby bytových budov medziročne celkove vzrástol o 2,8 % (b. c.). Nová výstavba, modernizácie a rekonštrukcie boli realizované v objeme 725,8 mil. Eur a medziročne poklesli o -8,3 %, na druhej strane o 33,5 % vzrástli práce na opravách a údržbe bytových budov a bytov (380,0 mil. Eur). Predpokladá sa, že v roku 2014 stavebná produkcia na výstavbe bytových budov medziročne bude rásť len mierne. Vyšší rast sa predpokladá až v rokoch 2015 a 2016.

Základná charakteristika trhu s bývaním na Slovensku:

- nižšia miera vybavenia bytmi, ako je priemer EÚ,
- potreba bývania pretrváva, hlavne pre vekové skupiny 25 - 39 ročných, významná je tiež skupina 50 ročných,
- dopyt po bývaní je regionálne diferencovaný a je ovplyvnený rôznymi demografickými faktormi,
- ponuka bývania bola v posledných rokoch smerovaná skôr k nadštandardu, čo viedlo k útlmu reálneho dopytu po bývaní,
- vývoj cien bytov potvrdzuje pretrvávajúcu stagnáciu trhu s nehnuteľnosťami na bývanie,
- kvôli kríze sa viaceré projekty neuskutočnili; tie čo mali problémy s financovaním niekto úspešne prevzal a dokončil,
- počet nepredaných bytov v novostavbách v Bratislave klesol pod 3 000 bytov, ešte existuje viac ako 23 projektov, v ktorých sa predávajú byty viac ako štyri roky (vysoká cena, zlé dispozičné riešenie, nevhodná orientácia),
- lacnejšie pozemky v okolí väčších miest lákajú na výstavbu rodinných domov (satelitné sídliská), nevýhodou býva horšia infraštruktúra (doprava do mesta, služby),
- priemerná plocha rodinných domov sa znižuje - dôvodom je nedostatok finančných prostriedkov a tiež skutočnosť, že deti nechcú bývať s rodičmi v jednom dome (znižuje sa výstavba dvojgeneračných domov),
- zahraniční záujemcovia nekupujú byty ako investíciu; 1 a 2 izbové byty kupujú ako investíciu pre svoje deti rodičia.

Pozitívne pôsobiace faktory na dopyt po bytoch a výstavbe bytových budov:

- potreba zvyšovať vybavenosť bytmi na 1000 obyvateľov.
- potreba výstavby nájomných bytov vo vlastníctve obcí,

- využitie dotácií zo štátneho rozpočtu a podpory zo Štátneho fondu rozvoja bývania, (podpora ale nie je uspokojivá),
- stavajú sa menšie byty, ktoré sú lacnejšie a dostupnejšie; jednotková cena za m² je pritom takmer rovnaká ako pri väčších novostavbách,
- potreba opráv a obnovy existujúceho bytového fondu s cieľom predĺženia životnosti budovy, zvýšenia kvalitatívnych parametrov a zníženia energetickej náročnosti (zateplovanie), výmena výťahov a okien,
- nárast pôžičiek na bývanie, ale veľká časť je použitá na zmenu financujúcej banky.

Negatívne pôsobiacie faktory na dopyt po bytoch a výstavbe bytových budov:

- príjmové možnosti potenciálnych kupujúcich a schopnosti splácania úveru,
- pomerne vysoká miera nezamestnanosti, obava zo straty zamestnania a možnosti splácania úveru,
- obavy kupujúcich z určitej nestabilnej ekonomickej situácie, z ktorej pramení obava z veľkých investícií a odkladanie kúpy bývania na neskôr,
- stále vysoké kúpne ceny bytov v nových budovách,
- obavy developerov z veľkých investícií a následného predaja bytov.

V roku 2013 bolo dokončených 15 100 bytov, čo predstavovalo 2,8 dokončeného bytu na 1 000 obyvateľov. Z uvedeného počtu bolo v rodinných domoch dokončených 10 208 bytov (67,5 %) a vo verejnom sektore (územné samosprávy) 1 065 bytov (7,0 % z dokončených bytov). Z celkového počtu dokončených bytov bolo v Bratislavskom kraji dokončených 3 568 bytov (o 1 062 bytov menej ako v roku 2012), čo predstavuje 23,6 % z celkového počtu, i keď počet obyvateľov tvorí 11,4 % z obyvateľov Slovenska. V dokončených bytoch bola priemerná obytná plocha 73,70 m² a priemerná úžitková plocha 119,50 m². K 31.12.2013 sa oproti stavu na začiatku roka mierne znížila rozostavanosť bytov o 0,6 % na 61 382 bytov, z nich bolo 40 549 bytov v rodinných domoch. Rozostavanosť bytov v bytových domoch mierne narástla z 20 200 bytov na začiatku roka 2013 na 20 833 bytov na konci roka, t.j. o 633 bytov, resp. o 3,1 %. Rozostavanosť bytov vo verejnom sektore bola 2 759 bytov, čo je o -15,1 % menej ako k 1.1.2013. V roku 2013 bol úbytok 1 246 bytov, z toho asanáciou 1 132 bytov.

V roku 2013 bol počet vydaných stavebných povolení vo výške 8 644, čo je o -0,9 % menej ako v roku 2012. Podlahová plocha zo stavebných povolení (1 626 091 m²) bola v roku 2013 o 10,3 % väčšia ako v roku 2012. Počet začatých bytov zo stavebných povolení (13 180 bytov) bol v roku 2013 o 13,5 % vyšší ako v roku 2012. Na druhej strane sa však nezvyšuje významnejšie výstavba bytov na 1 000 obyvateľov (v roku 2009 to bolo 3,5 bytu/1 000 obyv., v roku 2010 - 3,1 bytu/1 000 obyv., v roku 2011 - 2,7 bytu/1 000 obyv., v roku 2012 - 2,8 bytu/1 000 obyv., v roku 2013 - 2,8 bytu/1 000 obyv.).

Ceny nehnuteľností určené na bývanie vzrástli v rokoch 2002 až 2008, v čase prudkého rastu HDP, cca o 155 %. Historicky najvyššia bola táto cena v druhom štvrťroku 2008 vo výške 1 549 Eur/m². Pokles priemerných cien nehnuteľností na bývanie začal od 3. štvrťroku 2008, pod vplyvom globálnej hospodárskej a finančnej krízy. Podľa údajov Národnej banky

Slovenska priemerná cena nehnuteľností na bývanie za Slovensko v 4. štvrťroku 2013 bola 1 215 Eur/m² podlahovej plochy, čo je o 2,5 % menej ako v 4. štvrťroku 2012 (1 247 Eur/m²). Priemerná cena za rok 2013 bola vo výške 1 226 Eur/m², za rok 2012 bola 1 237 Eur/m². Najvyššia priemerná cena nehnuteľností na bývanie bola v Bratislavskom kraji 1 660 Eur/m², najnižšia v Nitrianskom kraji vo výške 585 Eur/m².

Výstavba nebytových budov vo výške 2 003,0 mil. Eur v roku 2013 tvorila 43,3 % z celkovej stavebnej produkcie (resp. 45,7 % z tuzemskej produkcie) a predstavovala najväčší smer výstavby. Nová výstavba, modernizácie a rekonštrukcie boli realizované v objeme 1 369,1 mil. Eur, opravy a údržba v objeme 633,9 mil. Eur. V porovnaní s rokom 2012 klesol celkový objem stavebnej produkcie na nebytových budovách v b. c. o -12,0 %, nová výstavba, modernizácie a rekonštrukcie poklesli o -16,7 % a opravy a údržba vzrástli o 0,3 %.

Stav vo výstavbe nebytových budov je odrazom celkovej ekonomickej situácie, výrazne chýbajú súkromné investície, čo sa prejavuje v nedostatku zákaziek, investovanie je opatrnejšie. O poklese dopytu svedčí aj znížený objem prác projektantov, ktorý pomaly narastá. Vo všeobecnosti je nedostatok verejných zdrojov na investovanie ako na vládnej úrovni, tak aj na úrovni samosprávnych krajov a obcí. Verejné zdroje idú hlavne na rekonštrukcie a opravy, v malej miere na novú výstavbu (vedecké parky, nemocnica). Pri súkromných investíciách sú banky pri poskytovaní úveru opatrné a preverujú kvalitu podnikateľského zámeru a ďalšie ekonomické náležitosti o klientovi a o pripravovanom projekte. Opatrenia súvisiace s konsolidáciou verejných financií čiastočne znížili korporatívne výhody.

V roku 2014 sa ešte očakáva pokles vo výstavbe nebytových budov, avšak menší ako v roku 2013. V roku 2015 a 2016 sa očakáva konsolidácia, resp. minimálny rast. V súvislosti s predpokladom zlepšovania ekonomickej situácie bude pomaly ožívať aj výstavba nebytových budov.

V roku 2013 klesol oproti roku 2012 počet vydaných stavebných povolení o -6,9 % (1 886 ks) a o -5,1 % (686 803 m²) je menšia úžitková plocha zo stavebných povolení. Úžitková plocha zo stavebných povolení pri administratívnych budovách je menšia o viac ako 80 %, zatiaľ čo pri ostatných nebytových budovách väčšia o 5,6 %.

Výstavba priemyselných objektov súvisí s ekonomickou situáciou, teda s odbytom výrobkov a z hľadiska investora hlavne s prílevom zahraničných investícií a tiež s poskytnutím investičných stimulov. Pokles je odrazom zníženia výdavkov v tomto segmente stavebnej produkcie. S predpokladaným rastom ekonomiky sa očakáva postupný rast priemyselných stavieb. So zahraničnými a domácimi investormi spolupracuje pri implementácii ich zámerov agentúra SARIO (Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu), ktorá má rozpracované väčšie množstvo investičných zámerov. Výrobné objekty sú umiestňované do priemyselných parkov, z ktorých sú niektoré zaplnené a ďalšie sú s rôznym stupňom zaplnenia, veľkosti,

vybavenia a prístupu, niektoré sú úplne voľné. Iné obce v rámci svojho územného plánu vytvárajú priemyselné zóny, do ktorých je z dôvodu krízy alebo horšej infraštruktúry, resp. celkovej ekonomickej situácie problém získať investora. Priemyselné objekty sa stavajú tiež na zelenej lúke a rekonštruujú sa výrobné objekty v existujúcich výrobných areáloch (zmena druhu výroby).

Sklady - celková plocha moderných logistických priestorov na Slovensku dosiahla 1 338 000 m². Neobsadených priestorov zostalo 6,4 % v bratislavskom regióne a mimo neho 11,0 %. Podľa výmery sa cena nájmu pohybovala od 3,10 - 5,50 Eur/m²/mesiac. Pomerne veľká obsadenosť znižuje možnosť výberu a znižuje tlak na ceny nájmu. Väčšina skladových priestorov je v širšom okolí hlavného mesta pozdĺž diaľnic D1 a D2. Dôležitými centrami sú Senec, Galanta, Trnava, Trenčín a Žilina. Trh sa v roku 2014 bude prispôbovať globálnej ekonomickej situácii a konkurencii v okolitých štátoch, k čomu sa pridáva tlak na zníženie prevádzkových nákladov a spotrebu energií. S rastom internetového obchodu vznikajú nové požiadavky na skladovacie priestory. Negatívne pôsobia vysoké ceny pozemkov a nedostatočná dopravná infraštruktúra. Hlavnými developermi sú ProlOgis, Ipec, Goodman, Karimpol, J&T Real Estate, HB Reavis, Top Development.

Administratívne budovy sa stavajú hlavne v Bratislave, v menšej miere aj Košiciach. Administratívne budovy sú súčasťou polyfunkčných komplexov (Aupark Tower v Košiciach, Nákupné centrum Centrál v Bratislave, WestEnd v Bratislave), samostatne stojace (Forum Business Centrum v Bratislave) ale aj menšie v radovej zástavbe. V druhom štvrtroku 2013 boli skolaudované dve kancelárske budovy - Hamilton House v centre Bratislavy s prenajímateľnou plochou 2 400 m² a Forum Bratislava Center s plochou 18 000 m², kde sa presídlila spoločnosť T-com. Developerská spoločnosť J&T Real Estate pokračuje vo výstavbe kancelárskeho komplexu Westend v hlavnom meste budovou GATE (34 000 m², štandard A), termín dokončenia je na jeseň 2014. Na konci roku 2013 bola plocha kancelárskych priestorov v hlavnom meste Bratislava 1,5 mil. m². Neobsadenosť priestorov dosiahla cca 14,8 %. Výška nájomného sa v atraktívnych častiach mesta pohybovala v úrovni 16 - 17 Eur/m²/mesiac, v okrajových častiach 8 - 10 Eur/m²/mesiac. V roku 2014 sa predpokladá nárast kancelárskych priestorov o 41 250 m² (Business Garden Štefánikova, Green Cube, WestEnd Gate na Patrónke). V súvislosti s oživovaním ekonomiky sa predpokladá vyššia aktivita spoločností na kancelárskom trhu, rast outsourcingu v západných krajinách a presun kancelárií na Slovensko.

Obchodné budovy - celkový objem obchodných priestorov na Slovensku dosiahol 1,455 mil. m². Neobsadenosť sa pohybovala na úrovni 7,3 % a oproti roku 2012 sa znížila. Priemerná cena nájomného v obchodných centrách dosiahla 16 - 17 Eur/m²/mesiac a v retail parkoch 8 - 11 Eur/m²/mesiac, v bratislavskom regióne 18 - 25 eur/m²/mesiac.

V roku 2013 pribudlo na Slovensku 40 000 m² predajnej plochy (OC Dubrava v Bratislave, Topolis v Topoľčanoch, One Fashion Outlet vo Voderadoch). Predajná plocha dosiahla vo väčšine regionálnych miest 1 000 m²/1 000 obyvateľov. V roku 2014 sa očakáva presun investorských kapacít do regiónov, zaujímavé sa stávajú mestá pod 20 000 obyvateľov. V prvom polroku 2014 bude otvorený The Mall Trnava (28 200 m²), do konca roka druhá etapa centra Europa vo Zvolene

(8 450 m²), druhé outlet obchody Centrum D1 Outlet City medzi mestami Pezinok a Senec (60 obchodov, investícia 12 mil. Eur), v nedávnej dobe Radvaň Park v Banskej Bystrici a OP Centrum Hušťák. Postupne do dvoch rokov sa zrealizuje projekt Bory Mail v Bratislave (55 000 m²). Počty svojich predajní rozširujú etablované obchodné reťazce (Billa, Lidl, Tesco, Max).

Vo februári 2013 začala v meste Trnava výstavba nového futbalového štadióna. Celkové náklady na výstavbu športovo-komerčného komplexu City Arena dosiahnu takmer 72 mil. Eur (okrem štadióna pozemné parkovisko, oddychové a obchodné zóny, apartmánové byty). Štadión s minimálnou kapacitou 19 000 divákov má byť dokončený v prvej polovici roka 2015.

Vláda rozhodla o príspevku 45 mi. Eur do roku 2022, na financovanie obnovy/rekonštrukcie 21 futbalových štadiónov, (na financovaní sa bude podieľať štát 60 % a samospráva 40 %). V hlavnom meste Bratislava bol zbúraný starý futbalový štadión a na jeho mieste by mal byť postavený Národný futbalový štadión, vrátane príľahlých budov, predpokladaná investícia je vo výške 235 mi. Eur, z toho štadión 70 mil. Eur. O začiatku výstavby sa zatiaľ nerozhodlo, problém je s nájmom pozemkov, aréna by sa mala stavať dva roky.

Finančná skupina J&T je investorom lyžiarskych stredísk v Nízkych a Vysokých Tatrách. Prostredníctvom spoločnosti Tatra Mountain Resorts rozvíja oblasti turistického ruchu (lyžiarske trate, lanovky, parkoviská, reštauračné zariadenia). Tá istá spoločnosť plánuje výstavbu zábavného parku (rozloha 80 ha, investícia 100 mil. Eur). Pripravuje sa rekonštrukcia viacerých nefunkčných kúpalísk a športových hál, verejná plaváreň za 3,3 mil. Eur (Bratislava), aquaparky.

Niektoré bývalé šľachtické sídla sú zanedbané a vyžadujú okamžitú rekonštrukciu, iné boli úspešne opravené (aj s príspevkom z fondov EÚ) a prestavané na hotely a kongresové centrá (napr. zámok Vígľaš). Aj v roku 2013 pokračoval program obnovy hradov (zrúcanín), ktorý je tiež zameraný na vytváranie pracovných miest, (od 1.1.2012 do konca roka 2014 je vyčlenených na program 840 tis. Eur). V rekonštrukcii je tiež hrad Krásna Hôrka, poškodený požiarom pred rokom.

Dokončenie rekonštrukcie areálu bratislavského hradu bude stáť 29 mil. Eur a bude sa realizovať v dvoch etapách, v rokoch 2014 a 2015. Vyhlásená bola tiež súťaž na rekonštrukciu, modernizáciu a dostavbu Slovenskej národnej galérie, predpokladaná cena je 4,0 mil. Eur a realizácia 3 roky.

V roku 2013 bol v Košiciach dokončený nový pavilón urgentného príjmu (investícia 20 mil. Eur). Na jeseň 2013 začalo Ministerstvo vnútra SR s výstavbou novej nemocnice, predpokladané náklady sú vo výške 50 mil. Eur, z toho polovica na technológiu. Pripravuje sa výstavba novej univerzitnej nemocnice za 250 mil. Eur, so 770 lôžkami, postavená má byť do konca roka 2016 (PPP projekt).

Vo výstavbe je niekoľko vedecko-technických parkov pre univerzity a vysoké školy (v Bratislave, Trnave, Košiciach, Nitre, Žiline). Výstavba alebo rekonštrukcie budov a tiež technológie budú financované s príspevom prostriedkov EÚ v plánovacom období 2007 - 2013,

s možnosťou využitia EÚ fondov do konca roku 2015. V Bratislave je v štádiu hrubej stavby Pavilón lekárskeho vied Slovenskej akadémie vied, ktorý bude súčasťou Vedecko-technického parku pre biomedicínu (náklady 33,6 mil. Eur), dokončený má byť v roku 2015. Vo februári 2014 začala výstavba Vedecko-technického parku Univerzity Komenského v Bratislave pre oblasť medicíny, ktorý má byť dokončený v polovici roku 2015 a mala by stáť 20 mil. Eur. Súkromné spoločnosti budujú nové technologické centrá menšieho rozsahu (napr. Embraco v Spišskej Novej Vsi, výroba kompresorov).

Na zlepšenie sociálnej situácie rómskej komunity sa v nasledujúcich rokoch využije 300 mil. Eur. Z prostriedkov z fondov EÚ sa bude realizovať výstavba školskej infraštruktúry (základné školy, materské školy) a rekonštrukcia škôl, výstavba bytov svojpomocou, komunitné centrá a terénne práce.

Objem **inžinierskych stavieb** (inžinierskej výstavby) vo výške 1 222,3 mil. Eur (b. c.) v roku 2013 tvoril 26,4 % zo stavebnej produkcie celkom (resp. 27,9 % z tuzemskej produkcie). V porovnaní s rokom 2012 objem prác na inžinierskej výstavbe vzrástol o 2,8 % (b. c.). Objem prác na novej výstavbe, modernizáciách a rekonštrukciách vzrástol o 2,2 % na 1 049,4 mil. Eur a na opravách a údržbe o 7,1 % na 172,9 mil. Eur. V roku 2014 a 2015 sa už predpokladá výraznejší rast výstavby inžinierskych stavieb.

Hlavnú časť inžinierskych stavieb predstavuje budovanie dopravnej infraštruktúry - cestnej infraštruktúry - diaľnice, rýchlostné cesty, cesty I. triedy a oprava cestnej siete a tiež modernizácia existujúcich železničných tratí. Objem skutočne realizovaného rozsahu prác a teda čerpania zdrojov závisí od pripravenosti stavieb (majetkovo-právne vysporiadanie s vlastníkmi, stavebné povolenie, príprava kvalitných projektov pre čerpanie prostriedkov z fondov EÚ), alokácie zdrojov, úspešného priebehu výberu dodávateľa (verejné obstarávanie) a priebehu výstavby (nie povodne, archeologické nálezy, vyvolané investície).

Budovanie cestnej infraštruktúry je potrebné pre hospodársky rozvoj regiónov a príchod investorov, pre ktorých je dobré napojenie na dopravnú sieť veľmi potrebné. Diaľničné prepojenie hlavného mesta Bratislavy s mestom Košice na východe je plánované do roku 2019/2020. Limitujúcim faktorom je 7,5 km tunel Višňové a iný variant výstavby Turany - Hubová z dôvodu protestov ochranárov. Okrem toho je do konca roku 2019 plánované ukončenie rýchlostnej cesty R1 (južné prepojenie) a diaľnice D3 (spojenie s Poľskom).

V roku 2013 bol odovzdaný do užívania 14,2 km úsek Košice - Milhost' na rýchlostnej ceste R4 a protihluková stena v dĺžke 1 051 m pri obci Lehota na rýchlostnej ceste R1. V roku 2014 má byť rozostavaných cca 160 km diaľnic a rýchlostných ciest. V roku 2014 by malo byť spozdnených 31 nových km rýchlostných ciest a novo rozostavaných 46 km. V rámci plánovacieho obdobia 2014 - 2020 majú ísť z eurofondov 4 mld. Eur na dobudovanie diaľnic a rýchlostných ciest a opravu iných ciest.

Cesty na Slovensku sú dlhodobou podfinancované. Samosprávne kraje spravujú 18 000 km ciest II. a III. triedy, z toho 4 000 km je v nevyhovujúcom alebo havarijnom stave. V priemere za roky 2010 - 2013 boli investície samosprávnych krajov do ciest 70,9 mil. ročne.

Železničná infraštruktúra: V rámci Operačného programu Doprava sa modernizuje železničná trať na prepravnú rýchlosť 160 km/hod. V rokoch 2012 - 2013 bola ukončená modernizácia úsekov Nové Mesto nad Váhom - Zlatovce (17,5 km, náklady 263 mil. Eur) a Žilina - Krásno nad Kysucou (18,9 km). Vo výstavbe sú úseky Trenčianska Teplá - Beluša (20,4 km, náklady 289 mil. Eur), Beluša - Púchov (7,0 km, náklady 91,8 mil. Eur) a úsek Zlatovce - Trenčianska Teplá, ktorý prechádza cez krajské mesto Trenčín (12 km, náklady 250 mil. Eur), výstavba musí byť ukončená do konca roku 2015. V rokoch 2014 - 2020 by mala byť realizovaná modernizácia železničnej trate Púchov - Žilina (38,5 km) - I. etapa Púchov - Považská Bystrica (náklady 441,9 mil. Eur) a v rokoch 2016 - 2020 modernizácia železničnej trate Krásno nad Kysucou - Čadca (náklady 401,44 mil. Eur).

V roku 2012 bol *zrušený veľký projekt TEN-T v Bratislave* - prepojenie koridorov. Časť z plánovaných prostriedkov sa využije na zlepšenie mestskej hromadnej dopravy v Bratislave a Košiciach. Na jeseň 2013 sa začala v Bratislave rekonštrukcia Starého mosta ponad rieku Dunaj v Bratislave. Miesto neho bude postavený 300 m dlhý nový oceľový most s električkovou traťou z centra mesta na sídlisko Petržalka (dĺžka trate I. etapy 2,4 km). Stavba v hodnote 59,00 mil. Eur musí byť dokončená do konca roku 2015. Modernizovať a rekonštruovať sa budú tiež niektoré úseky existujúcich električkových tratí v Bratislave a Košiciach (v rokoch 2014 - 2015 sú predpokladané stavebné náklady 52 mil. Eur).

Štruktúra výroby elektrickej energie na Slovensku: 53,8 % atómové elektrárne, 18,5 % tepelné elektrárne, 15,1 % vodné elektrárne, 2,0 % slnečná energia, 11 % ostatné druhy energie. Pri dostavbe 3. a 4. bloku jadrovej elektrárne v Mochovciach nastal sklz, narastajú náklady (záťažové testy) a odhad spustenia blokov do prevádzky sa posunul na roky 2014 a 2015 (pôvodne roky 2012 a 2013). Výstavbu 12 veterných elektrární za 40,00 mil. Eur plánuje spoločnosť SWWE v oravskej dedine Babín (čaká na príslušné povolenia). Na Slovensku je v prevádzke cca 260 malých vodných elektrární a mal by k nim pribudnúť značný počet nových.

Realizáciu vodných stavieb a stavieb pre ochranu životného prostredia zabezpečujú dva štátne podniky Vodohospodárska výstavba Bratislava a Slovenský vodohospodársky podnik Banská Štiavnica (protipovodňové opatreniam stavby na vodných dielach) a 14 vodárenských spoločností (vodovodné a kanalizačné stavby, ČOV). Na výstavbu sú využívané vlastné zdroje, prostriedky zo štátneho rozpočtu, prostriedky obcí, úvery a prostriedky z fondov EÚ.

Dĺžka vodovodnej siete na Slovensku bola v roku 2012 - 29 088 km, predpoklad na rok 2013 je 29 279 km a na rok 2014 - 29 428 km. Dĺžka kanalizačných sietí na Slovensku bola v roku 2012 - 11 655 km, predpoklad na rok 2013 je 11 828 km a na rok 2014 - 11 984 km.

V Bruseli boli odsúhlasené tri veľké vodárenské projekty: aglomerácia hornej Nitry za 102 mil. Eur, vodárenský projekt v okrese Ilava za 66 mil. Eur a vodárenský projekt na Orave za 87 mil. Eur, projekty musia byť ukončené do konca roku 2015. V rámci Operačného programu Životné prostredie, opatrenie Protipovodňová ochrana, prehĺbenie koryta rieky, ochranné múry, bude v 34 mestách a obciach investovaných 50 mil. Eur. Na protipovodňové opatrenia (stavba hrádze koryta) v druhom najväčšom meste na Slovensku Košice bolo vyčlenených 39 mil. Eur (realizácia od roku 2013 do 2017). Na Slovensku bolo identifikovaných 559 geografických oblastí pri vodných tokoch, pri ktorých je potenciálne povodňové riziko a 181 oblastí, v ktorých možno predpokladať pravdepodobný výskyt povodní.

2.5 VÝSLEDKY STAVEBNÝCH PODNIKOV S 20, RESP. 100 A VIAC ZAMESTNANCAMI

2.5.1 Produkcia, zamestnanosť, produktivita práce a mzdy

Podľa organizačnej štatistiky bolo k 31.12.2013 zapísaných v obchodnom registri 647 stavebných podnikov s počtom zamestnancov viac ako 20. V porovnaní s rovnakým obdobím roku 2012 (626 podnikov) je to o 21 podnikov viac.

Stavebné podniky s 20 a viac zamestnancami realizovali v roku 2013 vlastnými zamestnancami stavebné práce v bežných cenách v hodnote 2 098,7 mil. Eur. V porovnaní s rokom 2012 ide o pokles objemu produkcie o -9,5 %.

Podľa jednotlivých veľkostných kategórií podnikov nad 20 zamestnancov medziročný pokles stavebnej produkcie zaznamenali v roku 2013 (v b. c.) všetky kategórie podnikov, stavebné podniky s počtom 20-49 zamestnancov (pokles o -1,8 %), podniky s počtom 50-249 zamestnancov (pokles o -18,0 %), podniky s počtom zamestnancov 250-499 (pokles o -3,7 %) a podniky s počtom zamestnancov 500 a viac (pokles o -6,4 %). Absolútne hodnoty o vývoji stavebnej produkcie v rokoch 2007 - 2013 sú uvedené v tabuľke č. 24.

Stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami v podnikoch s 20 a viac zamestnancami podľa veľkostnej štruktúry v rokoch 2007 - 2013
(v mil. Eur, bežné ceny)

Tabuľka č. 24

Veľkostná skupina podľa počtu zamestnancov	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ¹⁾
Podniky s počtom zamestnancov 20-49	533,2	640,4	548,8	525,0	683,6	488,0	479,2
Podniky s počtom zamestnancov 50-249	1 062,7	1 142,1	1 014,1	994,6	902,2	849,3	696,7
Podniky s počtom zamestnancov 250-499	351,0	325,2	259,8	251,3	248,4	145,6	140,2
Podniky s počtom zamestnancov 500 a viac	745,4	1 106,7	1 074,2	983,2	860,9	835,8	782,6
Spolu	2 692,3	3 214,4	2 896,9	2 754,2	2 695,1	2 318,7	2 098,7

¹⁾ Rok 2013 podľa mesačného štatistického výkazníctva.

V roku 2013 klesla zamestnanosť vo všetkých kategóriách podnikov nad 20 zamestnancov, okrem podnikov s počtom zamestnancov 20-49, kde zamestnanosť vzrástla o 9,7 %, (produktivita práce klesla o -10,5 %). V podnikoch s počtom zamestnancov 50-249 bol zaznamenaný pokles zamestnanosti o -9,0 %, a to pri poklese produktivity práce o -9,9 %. Zamestnanosť klesla v podnikoch s počtom zamestnancov 250-499 o -22,0 % (produktivita práce zo stavebnej produkcie vzrástla o 23,4 %). Najmenší pokles zamestnanosti o -3,8 % bol vykázaný v podnikoch s počtom 500 a viac zamestnancov, produktivita práce poklesla v tejto kategórii o -2,7 %.

Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca klesla celkovo v stavebných podnikoch s 20 a viac zamestnancami o -2,1 % na 950 Eur. Rast miezd zaznamenali len podniky s 250-499 zamestnancami (o 12,1 %). V ostatných kategóriách podnikov priemerné mesačné mzdy klesli, v podnikoch s počtom zamestnancov 20-49 o -3,9 %, v podnikoch s počtom 50-249 zamestnancov o -2,8 % a v podnikoch s 500 a viac zamestnancami o -0,3 %. Podrobnejšie údaje za rok 2013 o stavebných podnikoch s počtom zamestnancov 20 a viac obsahuje tabuľka č. 25.

Vybrané ukazovatele stavebných podnikov s 20 a viac zamestnancami za rok 2013 ¹⁾
(podľa veľkostnej štruktúry)

Tabuľka č. 25

Veľkostné skupiny podľa počtu zamestnancov	Stavebná produkcia mil. Eur (bežné ceny)		Priemerný evidenčný počet zamestnancov (fyzické osoby)		Priemerná mesačná mzda Eur		Produktivita práce zo stavebnej produkcie tis. Eur (b. c.)	
	2013	Index <u>2013</u> 2012	2013	Index <u>2013</u> 2012	2013	Index <u>2013</u> 2012	2013	Index <u>2013</u> 2012
20 - 49	479,2	98,2	11 133	109,7	742	96,1	43 043	89,5
50 - 249	696,7	82,0	15 207	91,0	899	97,2	45 814	90,1
250 - 499	140,2	96,3	2 789	78,0	1 318	112,1	50 269	123,4
500 a viac	782,6	93,6	7 269	96,2	1 232	99,7	107 663	97,3
Spolu	2 098,7	90,5	36 398	95,8	950	97,9	57 660	94,5

¹⁾ Rok 2013 podľa mesačného štatistického výkazníctva (indexy rok 2012 podľa ročného výkazníctva).

2.5.2 Hospodársky výsledok

ŠÚ SR začal od roku 2009 vykazovať v publikácii „Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve SR“ hospodársky výsledok len za stratové a nestratové nefinančné korporácie (stavebné podniky) so 100 a viac zamestnancami. Z tohto dôvodu sa preto budú ďalej posudzovať len tieto podniky. Stavebné podniky s počtom 100 a viac zamestnancov v roku 2013 vyprodukovali **hospodársky výsledok** (zisk - strata) v hodnote 143,0 mil. Eur, čo je o -16,3 % menej ako tieto podniky vykázali v roku 2012 (170,9 mil. Eur).

Z celkového počtu (68) vykázaných podnikov s počtom 100 a viac zamestnancov 61,8 % podnikov (t.j. 42) dosiahlo v roku 2013 zisk v celkovej hodnote 229,2 mil. Eur a 38,2 % podnikov (t.j. 26) bolo stratových, pričom vyprodukovali stratu v objeme -86,2 mil. Eur. Celková ziskovosť podnikov sa v roku 2013 oproti roku 2012 znížila o -7,6 % a strata za rovnaké obdobie vzrástla o 11,7 %.

Podľa publikácie ŠÚ SR „Stav zákaziek a finančné ukazovatele stavebných podnikov SR za 4. štvrťrok 2013“ stavebné podniky s 20 a viac zamestnancami vyprodukovali v roku 2013 hospodársky výsledok pred zdanením vo výške 298,2 mil. Eur, čo je o -17,4 % menej ako v roku 2012 (361,0 mil. Eur). Ďalej sú uvedené ďalšie finančné ukazovatele stavebných podnikov s 20 a viac zamestnancami.

Základné finančné ukazovatele za stavebné podniky s 20 a viac zamestnancami

Tabuľka č. 26

Ukazovatele	k 31.12.2012 v mil. Eur	k 31.12.2013 v mil. Eur	Index 2013/2012
Výnosy	5 045,3	4 437,4	88,0
Náklady spolu	4 684,3	4 139,2	88,4
Výsledok hospodárenia pred zdanením	361,0	298,2	82,6
Pridaná hodnota	1 025,1	872,2	85,1
Mzdy a náhrady mzdy	448,8	418,8	93,3

Ku koncu roka 2013 vykazovali stavebné podniky s 20 a viac zamestnancami **pohľadávky** vo výške 1 889,3 mil. Eur, čo predstavuje pokles oproti stavu na začiatku roka o 148,1 mil. Eur. **Záväzky** stavebných podnikov s 20 a viac zamestnancami dosahovali ku koncu roka 2013 hodnotu 2 484,3 mil. Eur, čo predstavuje rast oproti stavu na začiatku roka o 564,4 mil. Eur.

Bankové úvery stavebných podnikov s 20 a viac zamestnancami predstavovali ku koncu roka 2013 hodnotu 209,3 mil. Eur, čo je o 34,0 mil. Eur menej ako na začiatku roka.

2.6 VÝVOJ STAVEBNEJ PRODUKCIE V REGIÓNOCH

Medziročne poklesol objem stavebnej produkcie v stavebných podnikoch (podľa sídla podniku) v s. c. 2010 celkovo o -5,3 %. Pokles stavebnej produkcie bol v roku 2013 vykázaný vo všetkých krajoch okrem Žilinského kraja, najvyšší v Nitrianskom kraji o -9,2 % a najnižší v Banskobystrickom kraji o -1,1 %. V ostatných krajoch SR došlo v roku 2013 k poklesu objemu stavebnej produkcie, od -5,4 % v Trenčianskom kraji do -8,4 % v Trnavskom kraji. V Banskobystrickom kraji vzrástol v roku 2013 objem stavebnej produkcie o 4,5 %.

Najväčší podiel 27,0 % vyprodukovali stavebné podniky Bratislavského kraja a najnižší podiel vo výške 7,5 % realizovali podniky Banskobystrického kraja. V ostatných krajoch sa podiel na stavebnej produkcii pohyboval od 8,0 % v Trenčianskom kraji do 16,9 % v Žilinskom kraji.

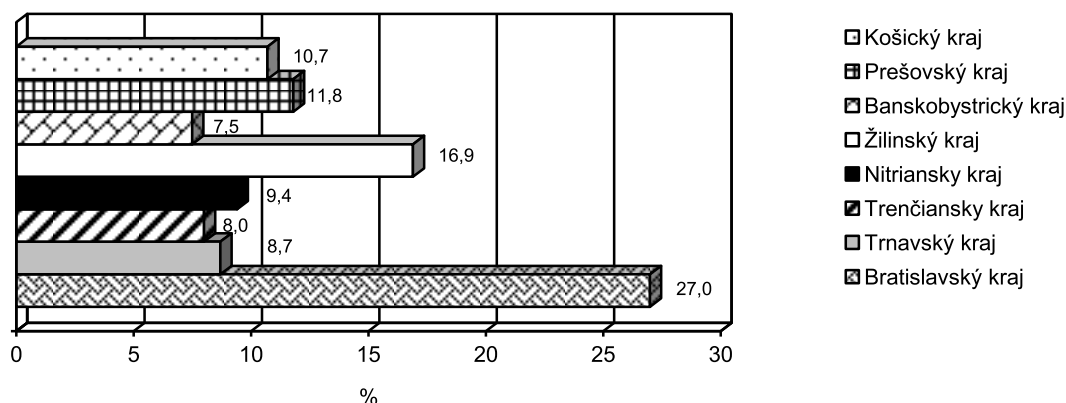
Vývoj stavebnej produkcie v SR v roku 2013 podľa krajov

Tabuľka č. 27

Kraj	Stavebná produkcia mil. Eur	Podiel na SR v %	Index 2013/2012
Bratislavský	1 239,0	27,0	93,2
Trnavský	400,3	8,7	91,6
Trenčiansky	368,4	8,0	94,6
Nitriansky	433,6	9,4	90,8
Žilinský	777,2	16,9	104,5
Banskobystrický	344,5	7,5	98,9
Prešovský	543,1	11,8	90,9
Košický	490,3	10,7	92,9
SR spolu	4 596,4	100,0	94,7

Poznámka: Podľa sídla podniku; bez nestavebných podnikov, absolútne hodnoty a podiely v bežných cenách, indexy v stálych cenách 2010.

Podiel jednotlivých krajov na stavebnej produkcii v roku 2013

V tabuľke č. 28 je uvedená stavebná produkcia v krajoch SR v členení za podniky s 20 a viac zamestnancami a podniky s 0-19 zamestnancami a živnostníkov.

Stavebná produkcia v SR v roku 2013 podľa krajov za podniky s 20 a viac zamestnancami a za podniky s 0-19 zamestnancami a za živnostníkov, v mil. Eur - bežné ceny

Tabuľka č. 28

Kraj	Stavebná produkcia vykonaná vlastným zamestnancami					
	Podniky 20 a viac zamest.	podiel %	Podniky 0-19 zamest. a živnostníci	podiel %	Spolu	Podiel podnikov 20 a viac zamest. na SR v %
Bratislavský	1 022,3	48,7	216,7	8,7	1 239,0	82,5
Trnavský	86,0	4,1	314,3	12,6	400,3	21,5
Trenčiansky	85,9	4,1	282,5	11,3	368,4	23,3
Nitriansky	144,7	6,9	288,9	11,6	433,6	33,4
Žilinský	267,9	12,8	509,3	20,4	777,2	34,5
Banskobystrický	107,4	5,1	237,1	9,5	344,5	31,2
Prešovský	137,0	6,5	406,1	16,2	543,1	25,2
Košický	247,5	11,8	242,8	9,7	490,3	50,5
SR spolu	2 098,7	100,0	2 497,7	100,0	4 596,4	45,7

Poznámka: Podľa sídla podniku; bez nestavebných podnikov; živnostníci odhad.

Zo stavebnej produkcie vyprodukovanej v roku 2013 podnikmi s 20 a viac zamestnancami (bez nestavebných podnikov) dosiahli najväčší podiel podniky so sídlom v Bratislavskom kraji (48,7 %) a najmenší podiel podniky so sídlom v Trnavskom a Trenčianskom kraji (4,1 %).

Zo stavebnej produkcie, ktorú realizovali podniky do 19 zamestnancov a živnostníci mali najväčší podiel dané podnikateľské subjekty zo Žilinského kraja (20,4 %) a najmenší podiel podnikateľské subjekty z Bratislavského kraja (8,7 %). Podiel podnikov do 19 zamestnancov a živnostníkov z celkovej stavebnej produkcie vykonanej vlastnými zamestnancami na Slovensku predstavoval v roku 2013 - 54,3 %. V rámci sídla kapacít viac ako 70 % stavebnej

produkcie realizovali dané podnikateľské subjekty z Prešovského kraja (74,8 %), Trenčianskeho kraja (76,7 %), Trnavského kraja (78,5 %) a najmenší podiel podnikateľské subjekty z Bratislavského kraja 17,5 %.

Najvyšší priemerný evidenčný počet zamestnancov bol v roku 2013 zaznamenaný v Žilinskom kraji, ktorý sa na celkovom počte zamestnancov v stavebníctve podieľal 19,2 %. Potom nasleduje Prešovský kraj s 16,0 % a Bratislavský kraj so 14,3 %. Najvyšší podiel zamestnancov v podnikoch s 20 a viac zamestnancami bol v roku 2013 registrovaný v Bratislavskom kraji - 31,5 %, najnižší v Trnavskom kraji - 5,9 %. Najvyšší podiel zamestnancov v podnikoch s 0-19 zamestnancami a živnostníkov bol v roku 2013 evidovaný v Žilinskom kraji - 20,3%, najnižší v Košickom kraji - 8,4 %. Zamestnanosť v podnikoch s 20 a viac zamestnancami dominovala v Bratislavskom kraji, keď jej podiel tvoril 50,5 %, najmenší podiel týchto zamestnancov bol v Trnavskom kraji - 12,2 %.

Počet zamestnancov v stavebníctve SR podľa krajov v roku 2013

Tabuľka č. 29

Kraj	Priemerný evidenčný počet zamestnancov					Podiel podnikov 20 a viac zamest. na SR v %
	Podniky 20 a viac zamest.	podiel %	Podniky 0-19 zamest. a živnostníci	podiel %	Spolu	
Bratislavský	11 456	31,5	11 231	9,2	22 687	50,5
Trnavský	2 150	5,9	15 544	12,7	17 694	12,2
Trenčiansky	2 368	6,5	13 835	11,3	16 203	14,6
Nitriansky	3 776	10,4	13 922	11,4	17 698	21,3
Žilinský	5 605	15,4	24 768	20,3	30 373	18,5
Banskobystrický	2 292	6,3	11 248	9,2	13 540	16,9
Prešovský	4 120	11,3	21 313	17,5	25 433	16,2
Košický	4 631	12,7	10 316	8,4	14 947	31,0
SR spolu	38 398	100,0	122 177	100,0	158 575	23,0

Poznámka: Podľa sídla podniku; bez nestavebných podnikov; živnostníci odhad.

Produktivita práce na zamestnanca v stavebníctve SR v roku 2013 podľa krajov

v tis. Eur - bežné ceny

Tabuľka č. 30

Kraj	Produktivita práce na zamestnanca zo stavebnej produkcie		
	Podniky 20 a viac zamest.	Podniky 0-19 zamest. a živnostníci	Spolu
Bratislavský	89,2	19,3	54,6
Trnavský	40,0	20,2	22,6
Trenčiansky	36,3	20,4	22,7
Nitriansky	38,3	20,7	24,5
Žilinský	47,8	20,6	25,6
Banskobystrický	46,9	21,1	25,4
Prešovský	33,3	19,1	21,4
Košický	53,4	23,5	32,8
SR spolu	57,7	20,4	29,0

Poznámka: Podľa sídla podniku; bez nestavebných podnikov; živnostníci odhad.

Produktivita práce zo stavebnej produkcie na zamestnanca v roku 2013 dosiahla najväčšiu hodnotu v Bratislavskom kraji (54,6 tis. Eur). V ostatných krajoch SR sa pohybovala od 21,4 tis. Eur v Prešovskom kraji do 32,8 tis. Eur v Košickom kraji.

Poznámky:

- V Prílohe č. 5 je uvedený prehľad o stavebnej produkcii vykonanej vlastnými zamestnancami (A) a podľa dodávateľských zmlúv (B) v rokoch 2009 až 2012 podľa krajov a okresov Slovenska - v stavebných podnikoch s 20 a viac zamestnancami.
- V Prílohe č. 6 je uvedený prehľad o priemernom evidenčnom počte zamestnancov a priemernej mesačnej mzde zamestnanca v rokoch 2010 až 2012 podľa krajov a okresov Slovenska - v stavebných podnikoch s 20 a viac zamestnancami.
- V Prílohe č. 7 je uvedený prehľad o stavebnej produkcii vykonanej vlastnými zamestnancami a podľa dodávateľských zmlúv podľa Štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE v rokoch 2011 až 2013 - v stavebných podnikoch s 20 a viac zamestnancami.
- V Prílohe č. 8 je uvedená štruktúra stavebnej produkcie vykonanej vlastnými zamestnancami podľa Štatistickej klasifikácie produkcie (KP) v rokoch 2009 až 2012 - v stavebných podnikoch s 20 a viac zamestnancami.
- V Prílohe č. 9 je uvedená Štruktúra stavebnej produkcie podľa Klasifikácie stavieb (KS).
- V Prílohe č. 10 je uvedený Vývoj indexov cien stavebných prác (ročné priemery).
- V Prílohe č. 11 je uvedený rebríček najväčších stavebných firiem v SR podľa tržieb za rok 2013 (TREND, 22.5.2014, Trend TOP v stavebníctve a realitách 2014).
- V Prílohe č. 14 je uvedený rebríček inžiniersko-projektových a výskumných organizácií v SR podľa tržieb za rok 2013 (TREND, 22.5.2014, Trend TOP v stavebníctve a realitách 2014).
- V Prílohe č. 15 sú uvedené najväčšie pozemné a inžinierske stavby v SR podľa hodnoty stavebných prác v roku 2013 (TREND, 22.5.2014, Trend TOP v stavebníctve a realitách 2014).
- V Prílohe č. 16 je uvedený vývoj obyvateľstva, vývoj HDP, nezamestnanosti, cien stavebných prác, sektora stavebníctva, bytového fondu a počtu dokončených bytov v krajinách Euroconstruct zo 77. konferencie, ktorá sa uskutočnila v Oslo v júni 2014.

3. PRIEMYSEL STAVEBNÝCH LÁTOK

Priemysel stavebných látok (PSL) je odvetvie, ktoré nemá významnejší podiel na tvorbe hrubého domáceho produktu, v rámci spracovateľského priemyslu ale i priemyslu celkom však má dobrú pozíciu.

Priemysel stavebných látok je podľa špeciálnych zoskupení priemyselných odvetví SK NACE od roku 2009 charakterizovaný nasledovne:

- B : ŤAŽBA A DOBYŤVANIE
- 08 INÁ ŤAŽBA A DOBYŤVANIE
 - 0811 Dobývanie dekoračného a stavebného kameňa, vápenca, sadrovca, kriedy a bridlice
 - 0812 Prevádzka štrkovísk a pieskovísk; ťažba ílu a kaolínu
- C : PRIEMYSELNÁ VÝROBA
- CG : VÝROBA VÝROBKOV Z GUMY A PLASTU A OSTATNÝCH NEKOVOVÝCH MINERÁLNYCH VÝROBKOV
- 23 VÝROBA OSTATNÝCH NEKOVOVÝCH MINERÁLNYCH VÝROBKOV
 - 2320 Výroba žiaruvzdorných výrobkov
 - 2331 Výroba keramických obkladačiek a dlaždíc
 - 2332 Výroba tehál, obkladačiek a stavebných výrobkov z pálenej hliny
 - 2341 Výroba domácich a dekoratívnych keramických predmetov
 - 2342 Výroba keramického sanitárneho vybavenia
 - 2344 Výroba ostatných technických keramických výrobkov
 - 2349 Výroba ostatných keramických výrobkov
 - 2351 Výroba cementu
 - 2352 Výroba vápna a sadry
 - 2361 Výroba betónových výrobkov na stavebné účely
 - 2362 Výroba sadrových výrobkov na stavebné účely
 - 2363 Výroba transportného betónu
 - 2364 Výroba malty
 - 2365 Výroba cementových vlákien
 - 2369 Výroba ostatných výrobkov z betónu, sadry a cementu
 - 2370 Rezanie, tvarovanie a konečná úprava kameňa
 - 2399 Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov i. n.

Situáciu v odvetví priemyslu stavebných látok a aj v ťažbe nerudných a stavebných surovín, možno charakterizovať týmto všeobecným rámcom:

- Zásoby a ťažba nerudných a stavebných surovín, ako aj produkcia materiálov a výrobkov priemyslu stavebných látok sú v prevažnej miere dostatočné pre potreby slovenského trhu.
- Kvalita a množstvo surovinových zásob preyšuje domácu potrebu a je tu ambícia využiť a spracovať suroviny na výrobky a tieto následne exportovať.
- Do popredia sa stále viac dostáva využívanie druhotných surovín, ktoré nie sú len jednoduchou náhradou za základné suroviny, ale v mnohých prípadoch môžu viesť k zvýšeniu úžitkových vlastností konečných výrobkov.

V priemysle stavebných látok (hmôt) bol v roku 2013 zaznamenaný pokles produkcie, čo bolo hlavne odrazom negatívneho vývoja v odvetví stavebníctva. Výrobcovia stavebných látok, materiálov a výrobkov prešli v roku 2013 značnými turbulenciami, čo sa odrazilo okrem iného

v poklese cien niektorých komodít. Napriek daným vývojovým tendenciám je však možné skonštatovať, že väčšina spoločností priemyslu stavebných látok je už na úrovni alebo sa blíži k úrovni európskeho štandardu. PSL má ale pred sebou veľmi náročnú úlohu, a to okrem výrobnjej základne, strojov a technológií investovať viac hlavne do výskumu, vývoja a inovácií. Toto je dôležitou podmienkou pre udržanie konkurencieschopnosti a zvyšovanie technickej a ekonomickej úrovne slovenského stavebníctva ako celku v nasledujúcom období.

Vo všetkých ďalších charakteristikách je použité nasledovné **členenie priemyslu stavebných látok**:

- *kameňopriemysel* (ťažba a úprava kameňa; ťažba a úprava kameniva pre stavebníctvo; ťažba a úprava vápenca, sadrovca, kriedy a dolomitu, prevádzka štrkovísk a pieskovísk; ťažba a úprava kaolínu a podobných ílovitých zemín; ťažba a úprava prírodného kameňa),
- *keramická výroba* (výroba keramických výrobkov na sanitárne účely; výroba keramických obkladačiek a dlaždíc),
- *maltoviny a vlákno-cementová výroba* (výroba cementu; výroba vápna; výroba sadry; výroba malty; výroba výrobkov z vlákien aglomerovaných cementom; asfaltové zmesi na podklade z prírodného asfaltu, ropného asfaltu, atď. - výroba iných nekovových minerálnych výrobkov),
- *silikátová a iná prefabrikácia* (výroba stavebných prvkov z betónu; výroba a transport betónu; výroba prefabrikátov; výroba iných výrobkov z betónu sadry a cementu),
- *tehliarska výroba* (výroba tehál, pálenej krytiny a kameniny pre stavebníctvo),
- *žiaruvzdorné výrobky* (výroba žiaruvzdorných výrobkov).

V tabuľke č. 31 je uvedený vývoj vybraných ukazovateľov za priemysel stavebných látok (PSL) ako celok v rokoch 2009 až 2013.

Vývoj vybraných ukazovateľov za PSL v rokoch 2009 - 2013

Tabuľka č. 31

Ukazovateľ	2009	2010	2011	2012	2013
Počet podnikov	103	98	105	104	96
Práca					
Priemerný evidenčný počet zamestnancov - FO	11 038	10 453	10 421	9 700	8 704
Priemerná mzda zamestnancov v Eur	941	922	971	1 007	1 034
Produktivita práce zamestnanca v tis. Eur (z produkcie)	98,98	100,74	105,28	99,13	103,51
Výroba a predaj					
Tržby za vlastné výkony a tovar v mil. Eur	1 121,92	1 079,52	1 148,41	1 013,05	959,75
Tržby za vlastné výrobky a z predaja služieb v mil. Eur	1 039,51	1 001,79	1 042,91	917,31	868,56
Tržby za tovar v mil. Eur	82,41	77,73	105,50	95,74	91,19
Financie					
Produkcia v mil. Eur	1 092,56	1 037,59	1 097,14	961,65	900,93
Výnosy v mil. Eur	1 317,81	1 240,98	1 335,84	1 171,02	1 028,22
Náklady v mil. Eur	1 259,11	1 156,56	1 257,52	1 132,59	1 010,12
Pridaná hodnota v mil. Eur	368,64	344,28	340,79	287,80	277,52
Hospodársky výsledok v mil. Eur	58,70	84,42	78,31	38,43	18,10
Investície					
Obstaranie hmotných a nehmotných investícií v mil. Eur	0,49	58,25	63,91	66,05	67,50

Počet firiem (podnikov) v priemysle stavebných látok nie je možné presne identifikovať. Podľa poskytnutých informácií ŠÚ SR pôsobilo v roku 2013 v PSL 96 spoločností, čo je o 8 firiem menej ako v roku 2012. Väčšinou išlo o súkromné podnikateľské subjekty zapísané v obchodnom registri.

Počet zamestnancov sa v priemysle stavebných látok v roku 2013 oproti roku 2012 znížil celkovo o -10,3 %, t.j. o 996 osôb. Pokles počtu zamestnancov bol zaznamenaný vo všetkých odboroch PSL, v odbore kameňopriemyslu (o -9,9 %), v maltovinách a vlákno-cementovej výrobe (o -7,0 %), v silikátovej a inej prefabrikácii (o -11,6 %), v tehliarskej výrobe (o -18,3 %) a u žiaruvzdorných výrobkov (o -12,5 %).

Priemerná mesačná mzda zamestnancov v priemysle stavebných látok sa v roku 2013 oproti roku 2012 zvýšila o 27 Eur, tzn. o 2,7 %. Mierny pokles priemerných mesačných miezd zamestnancov bol pritom zaznamenaný len v tehliarskej výrobe a v kameňopriemysle, vo všetkých ostatných výrobných odboroch PSL došlo k rastu priemernej mesačnej mzdy zamestnancov.

Produktivita práce z produkcie na zamestnanca sa v hodnotenom období vyvíjala pozitívne. V období rokov 2012 - 2013 vzrástla o 4,4 %.

Tržby za vlastné výkony a tovar sa v PSL v porovnaní rokov 2013 a 2012 celkovo znížili o -5,3 % (o 53,3 mil. Eur), pričom tržby vzrástli v odbore kameňopriemyslu (o 2,9 %) a v silikátovej a inej prefabrikácii (o 1,7 %). **Objem tržieb za vlastné výkony a tovar na zamestnanca** za celý PSL činil v roku 2010 - 103,27 tis. Eur, v roku 2011 - 110,20 tis. Eur, v roku 2012 - 104,44 tis. Eur a v roku 2013 - 110,27 tis. Eur.

Produkcia v PSL v roku 2013 poklesla celkovo oproti roku 2012 o -6,3 % (o 60,72 mil. Eur), pričom vzrástla produkcia v odbore kameňopriemyslu (o 4,3 %) a v silikátovej a inej prefabrikácii (o 1,1 %). Najvyšší pokles produkcie bol vykázaný u žiaruvzdorných výrobkov (o -16,8 %).

Výnosy v PSL v období 2013/2012 celkovo poklesli o -12,2 % (o 142,80 mil. Eur). Z výrobných odborov bol najvyšší pokles výnosov evidovaný za tehliarsku výrobu (o -25,7 %) a v maltovinách a vlákno-cementovej výrobe (o -17,0 %). **Náklady** v PSL ako celku klesli v roku 2013 oproti roku 2012 o -10,8 % (o 122,47 mil. Eur).

Objem pridanej hodnoty za priemysel stavebných látok ako celok bol v roku 2013 oproti roku 2012 o -3,6 % nižší (o 10,28 mil. Eur). Objem pridanej hodnoty klesol v roku 2013 vo všetkých výrobných odboroch PSL, okrem odboru kameňopriemysel.

Hospodársky výsledok za PSL bol v roku 2013 o 20,33 mil. Eur nižší ako v roku 2012; celkovo pokles predstavoval -52,9 %. Odbor kameňopriemyslu a tehliarskej výroby pritom dosiahli v roku 2013 stratu, a to vo výške -0,68 mil. Eur, resp. -1,81 mil. Eur. Mierna strata vo výške 0,26 mil. Eur bola vykázaná aj v maltovinách a vlákno-cementovej výrobe.

Investície (obstaranie hmotných a nehmotných investícií) sa v priemysle stavebných látok v roku 2013 oproti roku 2012 zvýšili o 1,45 mil. Eur.

V ďalej nasledujúcich tabuľkách č. 32 až 35 sú uvedené vybrané ukazovatele vývoja priemyslu stavebných látok v rokoch 2007 až 2013 (konkrétne ide o vývoj výnosov, produkcie, produktivity práce z produkcie na zamestnanca, priemerného evidenčného počtu zamestnancov) podľa jednotlivých výrobných odborov.

Určujúcim v **odbore maltovín a vlákno-cementových výrobkov** je cementárenský priemysel. Výroba cementu (pododbor 2351) predstavovala v roku 2013 z celkovej produkcie daného odboru 48,1 %, zvyšok tvorila výroba vápna, vlákno-cementových výrobkov a iných nekovových minerálnych výrobkov. V roku 2013 klesli výnosy v celom odbore oproti roku 2012 o cca -17,0 %. Počet zamestnancov sa v rovnakom období znížil o -7,0 % a produktivita práce z produkcie na zamestnanca klesla o -2,0 %. Hospodársky výsledok dosiahol v roku 2012 úroveň 27,32 mil. Eur, v roku 2013 bola vykázaná strata vo výške -0,26 mil. Eur.

Odbor keramiky zahrňuje všeobecne dva druhy výrob - stavebnú a sanitárnu keramiku. Podľa štatistických údajov zaznamenal tento odbor (za výrobu keramických obkladačiek a dlaždíc - pododbor 2331) od roku 2003 najvýraznejší prepád. Výnosy v roku 2011 v tomto odbore v porovnaní s rokom 2010 klesli o -62,1 %. Na celkových výnosoch PSL sa odbor keramiky v roku 2011 podieľal iba 0,3 % (o 0,7 p. b. menej ako v roku 2010). Počet zamestnancov sa v období 2011/2010 znížil o -76,9 %, čo predstavuje 103 osôb. Produkcia pritom klesla o -78,8 % a tiež produktivita práce na zamestnanca z produkcie zaznamenala pokles o -11,6 %. Výrobný odbor ako celok dosiahol v roku 2011 stratu vo výške -5,06 mil. Eur. **V roku 2012 a 2013 už nebol evidovaný v odbore keramiky ani jeden podnik.**

Odbor tehliarstva je podielovo považovaný za jeden z menších (v roku 2013 cca 2,4 %), čo sa týka podielu jeho výnosov na celkových výnosoch priemyslu stavebných látok. Jeho produkcia je však pre potreby výstavby na Slovensku jedna z najdôležitejších. Vo vývoji sledovaných ukazovateľov bola situácia v roku 2013 nasledovná: výnosy klesli medziročne 2013/2012 o -25,7 %, produktivita práce z produkcie na zamestnanca vzrástla o 7,9 %, produkcia klesla o -12,7 % a počet zamestnancov sa znížil o -18,3 % (o 58 osôb). Obstarané investície v odbore tehliarskej výroby predstavovali v roku 2013 cca 6,30 mil. Eur, čo je o 5,21 mil. Eur viac ako v roku 2012. Tento odbor dosiahol celkovo v roku 2013 najhoršie výsledky zo všetkých odborov priemyslu stavebných látok, čo je vyjadrené aj hospodárskym výsledkom, stratou vo výške -1,81 mil. Eur.

Situácia v **odbore kameňopriemyslu** je vyjadrená v ukazovateľoch - výnosy klesli v roku 2013 oproti roku 2012 o -2,5 %, produkcia vzrástla o 4,3 %, produktivita práce na zamestnanca z produkcie vzrástla o 15,8 % a počet zamestnancov za rovnaké obdobie klesol o -9,9 %. Hospodársky výsledok - strata - dosiahol úroveň -0,68 mil. Eur.

Prefabrikácia zahŕňa niekoľko druhov výroby: silikátové dielce, betonársky tovar, betónová krytina a nepálené murivové materiály. Výnosy boli v odbore v roku 2013 v rovnakej úrovni ako v roku 2012, t.j. 299,4 Mill. Eur. Zamestnanosť v roku 2013 dosiahla úroveň 2 351 osôb, čo predstavuje pokles oproti predchádzajúcemu roku o -11,6 %. Produkcia v danom období vzrástla o 1,1 % a produktivita práce na zamestnanca o 14,4 %. Hospodársky výsledok bol za rok 2013 vo výške 8,45 mil. Eur, čo je o 40,1 % viac ako v roku 2012.

Odbor žiaruvzdorných výrobkov dosiahol v roku 2013 v porovnaní s rokom 2012 nasledovné výsledky: výnosy klesli o -21,9 %, produkcia poklesla za rovnaké obdobie o -16,8 %, počet zamestnancov klesol o -12,5 % a produktivita práce na zamestnanca z produkcie sa znížila o -4,9 %. Hospodársky výsledok bol v roku 2013 v úrovni 12,41 mil. Eur, čo je o 1,51 mil. Eur viac ako v roku 2012.

Vývoj výnosov v priemysle stavebných látok (PSL)

Tabuľka č. 32

Údaj - ukazovateľ	M. j.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
PSL spolu, z toho:	mil. Eur	1 671,54	1 866,72	1 317,81	1 240,98	1 335,84	1 171,02	1 028,22
- kameňopriemysel	mil. Eur	199,69	206,09	180,14	143,89	143,14	111,50	108,74
- keramická výroba	mil. Eur	46,19	45,23	22,81	12,05	4,57	0,00	0,00
- maltoviny a vlákno-cementová výroba	mil. Eur	687,42	819,86	589,64	569,64	605,86	568,08	471,29
- silikátová prefabrikácia	mil. Eur	417,40	483,83	345,62	307,13	346,98	299,38	299,48
- tehliarska výroba	mil. Eur	108,85	107,63	52,90	43,06	44,91	33,44	24,85
- žiaruvzdorné výrobky	mil. Eur	212,00	204,08	126,70	165,21	190,38	158,62	123,86

Produkcia v priemysle stavebných látok (PSL)

Tabuľka č. 33

Údaj - ukazovateľ	M. j.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
PSL spolu, z toho:	mil. Eur	1 428,80	1 556,73	1 092,56	1 037,59	1 097,15	961,65	900,93
- kameňopriemysel	mil. Eur	147,11	176,84	134,77	129,47	121,13	94,99	99,11
- keramická výroba	mil. Eur	29,49	31,60	16,67	3,72	0,79	0,00	0,00
- maltoviny a vlákno-cementová výroba	mil. Eur	621,56	665,69	499,51	472,06	508,35	467,51	426,01
- silikátová prefabrikácia	mil. Eur	371,07	433,02	306,47	268,84	281,88	239,51	242,15
- tehliarska výroba	mil. Eur	77,30	75,33	32,92	24,24	25,60	20,84	18,19
- žiaruvzdorné výrobky	mil. Eur	182,30	174,25	102,22	139,26	159,40	138,80	115,46

Produktivita práce v priemysle stavebných látok (PSL) (z produkcie na zamestnanca)

Tabuľka č. 34

Údaj - ukazovateľ	M. j.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
PSL spolu, z toho:	tis. Eur/zam.	100,33	111,95	98,98	100,74	105,28	99,13	103,51
- kameňopriemysel	tis. Eur/zam.	62,79	78,70	66,55	70,17	69,86	59,60	69,03
- keramická výroba	tis. Eur/zam.	34,41	49,16	30,66	27,88	24,65	0,00	0,00
- maltoviny a vlákno-cementová výroba	tis. Eur/zam.	169,08	182,22	189,55	149,63	157,13	152,08	149,01
- silikátová prefabrikácia	tis. Eur/zam.	107,68	119,15	99,87	95,92	98,05	90,08	103,00
- tehliarska výroba	tis. Eur/zam.	113,63	107,96	59,86	59,68	70,22	65,77	70,24
- žiaruvzdorné výrobky	tis. Eur/zam.	56,28	57,21	46,15	66,01	73,10	67,50	64,18

Vývoj priemerného evidenčného počtu zamestnancov v priemysle stavebných látok (PSL)

Tabuľka č. 35

Údaj - ukazovateľ	M. j.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
PSL spolu, z toho:	osoby	14 241	13 921	11 038	10 453	10 421	9 700	8 704
- kameňopriemysel	osoby	2 343	2 247	2 025	1 845	1 734	1 594	1 436
- keramická výroba	osoby	857	643	544	134	31	0	0
- maltoviny a vlákno-cementová výroba	osoby	3 676	3 653	2 635	3 155	3 235	3 074	2 859
- silikátová prefabrikácia	osoby	3 446	3 634	3 069	2 803	2 875	2 659	2 351
- tehliarska výroba	osoby	680	698	550	406	365	317	259
- žiaruvzdorné výrobky	osoby	3 239	3 046	2 215	2 110	2 181	2 056	1 799

V **naturálnych jednotkách** sa produkcia vybraných komodít jednotlivých odborov výroby priemyslu stavebných látok v rokoch 2011 až 2013 vyvíjala nasledovne (tak ako ju zaznamenal ŠÚ SR):

Tabuľka č. 36

Ťažba a úprava kameňa - v tis. ton				
	2011	2012	2013	Index 2013/2012
Vápenec a iný vápenatý kameň (okrem rozdrveného vápenca)	5 630,2	4 548,0	4 217,9	92,7
Dolomit surový, hrubo opracovaný alebo rezaný	952,5	1 046,8	923,6	88,2

Tabuľka č. 37

Ťažba a úprava kameniva, piesku, štrkopiesku, kaolínu a podobných ílovitých zemín - v tis. ton				
	2011	2012	2013	Index 2013/2012
Štrk, okruhliaky, obliakový štrk a pazúrik používaný na betónové zmesi	6 020,6	3 969,9	3 977,3	100,2
Lámaný kameň	9 855,2	7 953,5	8 370,0	105,2
Stavebné piesky také ako hlinité piesky, kaolínové piesky	D	D	D	.
Bentonit	119,3	135,9	129,7	95,4
Spracovanie prírodného kameňa - v tis ton				
Opracované pamätníkové/stavebné kamene a výrobky z nich, z mramoru, travertínu a alabastru s výnimkou dlaždíc, kocky/podobné výrobky, veľkosti povrchu < 7cm ² , dlažobné kocky, obrubníky, dlažobné kamene	2,8	1,8	1,3	72,2
Opracované pamätníkové/stavebné kamene a výrobky z nich, zo žuly s výnimkou dlaždíc, kociek a podobných výrobkov, kocky/podobné výrobky, veľkosti povrchu < 49 cm ² , dlažobné kocky, obrubníky, dlažobné kamene	1,4	1,0	0,9	90,0

V odbore kameňopriemyslu vzrástli tržby za vlastné výrobky a z predaja služieb v roku 2013 oproti roku 2012 o 4,0 %, tento rast je podložený rastom fyzického objemu produkcie, hlavne lámavého kameňa. Z roky 2011 až 2013 neboli ŠÚ SR zverejnené údaje o ťažbe stavebných pieskov, pretože ide o dôverné údaje.

Tabuľka č. 38

Výroba žiaruvzdorných keramických výrobkov - v tis. ton				
	2011	2012	2013	Index 2013/2012
Žiaruvzdorné cementy, malty, betóny a podobné zmesi	71,9	59,2	61,4	103,7

Napriek poklesu tržieb v roku 2013 za vlastné výrobky a z predaja služieb vo výrobe žiaruvzdorných výrobkov o -19,1 %, bol zaznamenaný rast fyzického objemu žiaruvzdorných keramických výrobkov, keď produkcia žiaruvzdorných cementov, malty, betónu a podobných zmesí vzrástla celkovo o 2,2 tis. ton.

Tabuľka č. 39

Tehliarska výroba, pálená krytina a kamenina pre stavebníctvo - v tis. m³				
	2011	2012	2013	Index 2013/2012
Nežiaruvzdorné pálené ílové stavebné tehly	404,3	324,5	388,6	119,8
Keramické tehly a tvarovky pre bežné múry: tvarované prvky s/bez otvoru, na steny s omietkou alebo obkladom (prefabrikovaného domu)	D	D	D	.

Tržby za vlastné výrobky a z predaja služieb v tehliarskej výrobe klesli v roku 2013 oproti roku 2012 o -4,9 %, v naturálnych jednotkách pri výrobe nežiaruvzdorných pálených ílových stavebných tehál (keramických tehál a tvaroviek pre bežné múry) bol zaznamenaný rast o 19,8 %, t.j. o 64,1 tis. m³.

Tabuľka č. 40

Výroba cementu, vápna a sadry - v tis. ton				
	2011	2012	2013	Index 2013/2012
Cement (sivý portlandský cement, vrátane bieleho cementu)	3 219,6	2 996,2	2 703,6	90,2
Cementové slinky	1 823,3	1 403,1	D	.
Nehasené vápno	786,4	728,6	634,3	87,1
Hasené vápno	184,4	176,0	178,1	101,2
Výroba iných nekovových minerálnych výrobkov - v tis. ton				
Asfaltové zmesi na podklade z prírodného asfaltu, ropného asfaltu	294,6	734,8	661,0	90,0

Pokles tržieb v maltovinách a vlákno-cementovej výrobe v roku 2013 o -6,5 % bol zdôvodnený predovšetkým poklesom fyzického objemu produkcie cementu o -9,8 %, t.j. o 292,6 tis. ton. Poklesla tiež výroba nehaseného vápna o -12,9 %.

Tabuľka č. 41

Výroba betónových, sadrových a cementových výrobkov				
	2011	2012	2013	Index 2012/2011
Nepálené stavebné tehly a tvarovky (z cementu, betónu alebo umelého kameňa) - v tis. ton	698,4	625,8	625,8	100,0
Nepálené murivové materiály - v tis. m ³	886,4	.	.	.
Dlaždice, dlažobné kamene a podobné výrobky z cementu, betónu alebo umelého kameňa - v tis. ton	443,7	354,7	356,4	100,5
Prefabrikované stavebné dielce pre stavby - v tis. ton	334,1	288,5	284,9	98,8
Rúrky z cementu, betónu alebo umelého kameňa - v tis. ton	10,3	.	.	.
Betón pripravený na liatie - v tis. ton	3 514,1	3 087,8	3 012,1	97,5
Továrensky vyrobené malty - v tis. ton	426,7	364,5	319,8	87,7

V odbore silikátovej a inej prefabrikácie klesli tržby za vlastné výrobky a z predaja služieb v roku 2013 oproti roku 2012 o -1,9 %. Výroba nepálených stavebných tehál a tvaroviek v roku 2013 v rovnakej úrovni ako v predchádzajúcom roku - t.j. 625,8 tis. ton. Výroba betónu pripraveného na liatie poklesla v rovnakom období o 75,7 tis. ton (o -2,5 %). Továrnsky vyrobené malty zaznamenali pokles o 44,7 tis. ton.

Poznámka:

V *Prílohe č. 12* je uvedený rebríček najväčších výrobcov stavebných materiálov v SR za rok 2013 a v *Prílohe č. 13* rebríček ťažby stavebných surovín podľa tržieb za rok 2013 tak, ako ich zostavila TREND Analyses na základe údajov poskytnutých spoločnosťami (TREND, 22.5.2014, Trend TOP v stavebníctve a realitách 2014).

4. VÝVOZ A DOVOZ V STAVEBNÍCTVE

4.1 VÝVOZ - DOVOZ V PRIEMYSLE STAVEBNÝCH LÁTOK

S činnosťou a ekonomickými výsledkami priemyslu stavebných látok úzko súvisí situácia v **zahraničnom obchode** so stavebnými materiálmi a výrobkami. Predovšetkým je potrebné skonštatovať, že saldo zahraničného obchodu so stavebnými materiálmi a výrobkami bolo na Slovensku od druhej polovice 90-tych rokov až do roku 2006 aktívne - na rozdiel od salda vývozu a dovozu v celej slovenskej ekonomike. V roku 2007 došlo k určitému zvratu, keď saldo vývozu a dovozu dosiahlo zápornú hodnotu a to -18,3 mil. Eur. V roku 2008 sa táto situácia zopakovala, keď saldo bolo záporné vo výške -28,1 mil. Eur a rovnako aj v roku 2009, keď dosiahlo hodnotu až -42,5 mil. Eur. V roku 2010 bolo saldo opäť záporné, a to vo výške -42,3 mil. Eur. V roku 2011 bolo saldo kladné - vo výške 8,4 mil. Eur, v roku 2012 - vo výške 141,8 mil. Eur a v roku 2012 - vo výške 25,0 mil. Eur.

V roku 2013 v porovnaní s rokom 2012 zaznamenal obrat zahraničného obchodu pokles o -21,7 %. Na tomto poklese sa podieľal hlavne vývoz. Vývoz v roku 2013 oproti predchádzajúcemu roku klesol o -31,1 %, dovoz klesol o -8,1 %.

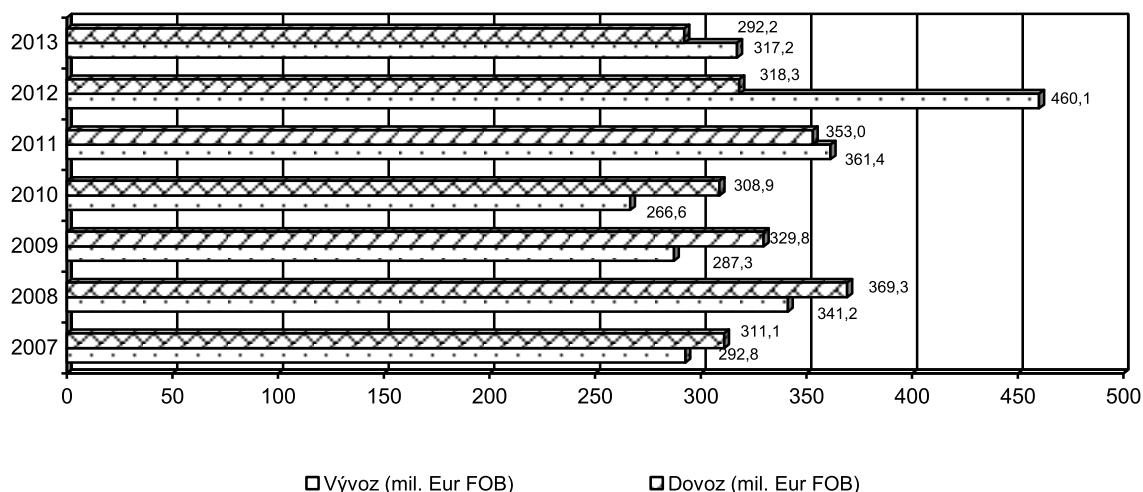
Vývoz, dovoz a obrat zahraničného obchodu v priemysle stavebných látok (PSL)

Tabuľka č. 42

Rok	Vývoz		Dovoz		Obrat	
	mil. Eur (FOB)	index	mil. Eur (FOB)	index	mil. Eur	index
2007	292,8	1,048	311,1	1,175	603,9	1,109
2008	341,2	1,165	369,3	1,187	729,8	1,208
2009	287,3	0,842	329,8	0,893	617,1	0,846
2010	266,6	0,928	308,9	0,945	575,5	0,933
2011	361,4	1,356	353,0	1,143	714,4	1,241
2012	460,1	1,273	318,3	0,902	778,4	1,090
2013	317,2	0,689	292,2	0,918	609,4	0,783

Graf 15

Vývoz a dovoz v PSL v rokoch 2007 - 2013

Vývoz a dovoz stavebných materiálov a výrobkov

Tabuľka č. 43

Oblasť komodít	Vývoz v mil. Eur (FOB)						Dovoz v mil. Eur (FOB)					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Maltoviny a vlákno-cementové výrobky	152,4	116,5	108,6	132,7	114,3	122,6	47,7	57,6	45,2	49,8	47,1	41,6
Tehliarsky priemysel	6,0	3,5	5,9	3,9	4,0	3,5	25,7	22,7	17,3	18,3	19,9	21,0
Stavebná keramika	20,7	13,4	7,5	16,6	8,6	1,4	75,1	55,7	60,5	71,3	56,3	54,5
Sanitárna keramika	1,4	1,9	2,4	2,6	2,2	0,9	24,1	18,8	19,9	17,9	17,5	18,3
Žiaruvzdorné výrobky	52,4	28,3	37,4	42,6	36,8	32,6	40,9	29,6	32,6	36,1	39,9	34,5
Kameňopriemysel	64,4	88,4	63,7	110,8	244,6	106,7	53,7	48,9	47,2	58,2	59,3	49,9
Silikátová prefabrikácia	43,9	35,3	41,1	52,2	49,6	49,6	102,0	96,6	86,2	101,4	78,3	72,4
Stavebné materiály celkom	341,2	287,3	266,6	361,4	460,1	317,2	369,3	329,8	308,9	353,0	318,3	292,2
Rozhodujúce komodity												
z toho:												
Cementy	137,4	106,3	97,5	118,8	101,3	108,8	37,3	48,2	35,1	38,9	32,4	28,5
Žiaruvzdorné výrobky	52,4	28,3	37,4	42,6	36,8	32,6	40,9	29,6	32,6	36,1	39,9	34,5
Výrobky z cementu a betónu alebo umelého kameňa	25,5	18,3	22,0	25,5	30,1	26,0	48,6	45,5	34,6	40,1	37,5	33,0
Keramické obklady a dlažby	20,7	13,4	7,5	16,6	8,6	1,4	75,1	55,7	60,5	71,3	56,3	54,5
Sanitárna keramika	1,4	1,9	2,4	2,6	2,2	0,9	24,1	18,8	19,9	17,9	17,5	18,3

a) Vývoz

Celkový vývoz v priemysle stavebných látok za rok 2013 tvoril 317,2 mil. Eur, je to pokles o 142,9 mil. Eur oproti roku 2012, čo predstavuje 0,49 % z celkového vývozu Slovenskej republiky. V roku 2012 bol tento podiel 0,74 %. Vývoz cementov vzrástol o 7,4 % (o 7,5 mil. Eur), vývoz žiaruvzdorných výrobkov sa znížil o -11,4 % (o 4,2 mil. Eur), vývoz výrobkov z cementu a betónu alebo umelého kameňa sa znížil o -13,6 % (o 4,1 mil. Eur), vývoz keramických obkladačiek a dlažieb sa v roku 2013 znížil o -83,7 % (o 7,2 mil. Eur) a vývoz sanitárnej keramiky o -59,1 % (1,3 mil. Eur). Do celkového vývozu stavebných materiálov a výrobkov nebol pritom zaradený vývoz ostatných nekovových minerálnych výrobkov (inde neuvedených), ktorý bol v roku 2013 vo výške 109,9 mil. Eur.

Čo sa týka jednotlivých odborov priemyslu stavebných látok, bol v roku 2013 vývoj vývozu vykazovaný nerovnomerne. V maltovinách a vlákno-cementovej výrobe bol vykázaný v roku 2013 rast vývozu o 7,3 %. V stavebnej keramike ide o pokles vývozu o -83,7 %, v odbore sanitárnej keramiky o -59,1 %, v kameňopriemysle o -56,4 %, v odbore žiaruvzdorných výrobkov o -11,4 % a v tehliarskom priemysle o -12,5 %

b) Dovoz

Celkový dovoz v priemysle stavebných látok za rok 2013 tvoril 292,2 mil. Eur, je to pokles o 26,1 mil. Eur oproti roku 2012, čo predstavuje 0,49 % z celkového dovozu Slovenskej republiky. V roku 2012 bol tento podiel 0,54 %. Dovoz cementov klesol v roku 2013 o -12,0 % (o 2,0 mil. Eur). Dovoz žiaruvzdorných výrobkov sa znížil v roku 2013 o -13,5 % (o 5,4 mil. Eur), dovoz výrobkov z cementu a betónu alebo umelého kameňa klesol o -12,0 % (o 4,5 mil. Eur). Dovoz keramických obkladačiek a dlažieb klesol o -3,2 % (o 1,8 mil. Eur) a dovoz sanitárnej keramiky vzrástol o 4,6 % (o 0,8 mil. Eur). Do celkového dovozu stavebných materiálov a výrobkov nebol zaradený dovoz ostatných nekovových minerálnych výrobkov (inde neuvedených), ktorý bol v roku 2013 vo výške 58,5 mil. Eur.

V roku 2013 oproti roku 2012 poklesol dovoz v odbore maltovín a vlákno-cementových výrobkov o -11,7 %, v stavebnej keramike o -3,2 %, v silikátovej prefabrikácii o -7,5 %, v kameňopriemysle o -15,9 % a v odbore žiaruvzdorných výrobkov o -13,5 %. V sanitárnej keramike sa v roku 2013 dovoz zvýšil o 4,6 %.

4.2 VÝVOZ STAVEBNÝCH PRÁC

Vývoz stavebných prác do zahraničia dosiahol v roku 2013 podľa predbežných výsledkov v b. c. úroveň 242,6 mil. Eur, v s. c. 2010 to je 236,5 mil. Eur. Podiel vývozu z celkového objemu stavebnej produkcie predstavoval v roku 2013 - 5,2 % (b. c.).

Stavebná produkcia realizovaná v zahraničí (bežné ceny)

Tabuľka č. 44

Ukazovateľ	2009	2010	2011	2012	2013	Index			
						2010/ 2009	2011/ 2010	2012/ 2011	2013/ 2012
Objem stavebnej produkcie (mil. Eur)	5 749,7	5 534,6	5 499,8	4 845,3	4 624,3	96,3	99,4	88,1	95,4
z toho: objem vývozu (mil. Eur)	222,1	146,1	202,8	250,3	242,6	65,8	138,8	123,4	96,9
% vývozu z celkového objemu	3,9	2,6	3,7	5,2	5,2	68,3	142,3	140,5	100,0

Poznámka: V tabuľke č. 44 sú uvedené údaje tak, ako sú zisťované v periodickom mesačnom štatistickom výkazníctve.

Podiel objemu stavebnej produkcie v zahraničí na celkovej stavebnej produkcii do roku 2008 postupne rástol. V roku 2009 tento podiel síce klesol o 0,2 p. b. na 3,9 %, ale stále mal vyššiu hodnotu ako v roku 2006. V roku 2010 stavebná produkcia v zahraničí oproti predchádzajúcemu roku poklesla o 34,2 % (b. c.) na 2,6 %. V roku 2011 stavebná produkcia v zahraničí opäť vzrástla, a to o 42,3 % na 3,7 p. b.. V roku 2012 stavebná produkcia v zahraničí vzrástla

o 23,4 % na 5,2 p. b. a v roku 2013 dosiahla rovnakú hodnotu ako v predchádzajúcom roku, t.j. 5,2 p. b..

V tabuľke č. 45 je uvedený vývoj vývozu v podnikoch s 20 a viac zamestnancami zo stavebnej produkcie podľa dodávateľských zmlúv.

Stavebná produkcia podľa dodávateľských zmlúv^{*)} realizovaná v zahraničí v podnikoch s 20 a viac zamestnancami (bežné ceny)

Tabuľka č. 45

Ukazovateľ	2009	2010	2011	2012	2013	Index			
						2010/ 2009	2011/ 2010	2012/ 2011	2013/ 2012
Objem stavebnej produkcie (mld. Eur)	4,543	4,175	4,511	3,575	3,153	88,6	108,2	79,0	88,2
z toho: objem vývozu (mld. Eur)	0,240	0,229	0,342	0,281	0,293	69,2	149,3	82,1	104,2
% vývozu z celkového objemu	5,3	5,5	7,6	7,9	9,3	77,9	138,2	103,9	117,7

^{*)} Stavebná produkcia podľa dodávateľských zmlúv - zahŕňa objem stavebnej produkcie realizovanej na základe zmluvy o dodávke pre odberateľa. Predstavuje celkovú hodnotu vlastných výkonov zo stavebnej činnosti, vrátane produkcie vykonanej poddodávateľmi.

Na vývoze stavebných prác, resp. realizácii stavebnej produkcie vykonanej vlastnými zamestnancami v zahraničí sa v roku 2013 (na základe údajov vykázaných z dát mesačného výkazu Stav P 1-12 - ŠÚ SR) najväčšou mierou podieľali stavebné podniky (s 20 a viac zamestnancami): TuCon, a.s., Žilina; Skanska SK, a.s., Bratislava; Doprastav Export, s.r.o., Bratislava; Ingsteel, s.r.o., Bratislava, Stabil, a.s., Žilina. Produkcia bola realizovaná na inžinierskych stavbách (diaľnice, mosty, tunely), hlavne vo Švédsku, Poľsku, Nemecku a Nórsku, na administratívnych a obchodných budovách v Maďarsku a Česku.

V roku 2014 budú pokračovať práce na výstavbe podzemnej prečerpávacej vodnej elektrárne Nant de Drance vo Švajčiarsku, diaľničného mosta vo Švédsku, modernizácii trate Radom-Skarzysko Kamienna III. etapa v Poľsku, na výstavbe tunela Frankenhain v Nemecku, na výstavbe dvojkoľajnej železničnej trate Holm - Nykirke v Nórsku, na stavbe tunela Norsborg vo Švédsku, rekonštrukcii železničnej stanice Wrocław Lesnica v Poľsku, na stavbe metra Vijzelgracht, Amsterdam v Holandsku, na stavbe nemocnice Kaiser-Franz-Jozef v Rakúsku (Prameň: TREND, 22.5.2014, Trend TOP v stavebníctve a realitách 2014).

PRÍLOHY

OBSAH

STR.

TABUĽKOVÉ PRÍLOHY

I. BYTY A BÝVANIE

Príloha č. 1	Bytová výstavba v SR v roku 2013	60
Príloha č. 2	Počet dokončených bytov v rokoch 2007 až 2013 v SR na tisíc obyvateľov	62
Príloha č. 3	Počet začatých, dokončených a rozostavaných bytov podľa druhu vlastníctva v rokoch 2007 až 2013	64

II. STAVEBNÍCTVO

Príloha č. 4	Organizačný vývoj podnikateľského prostredia v stavebníctve v rokoch 2007 až 2013	65
Príloha č. 5	Stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami (A) a podľa dodávateľských zmlúv (B) v rokoch 2009 až 2012 podľa krajov a okresov Slovenska - v stavebných podnikoch s 20 a viac zamestnancami	67
Príloha č. 6	Priemerný evidenčný počet zamestnancov a priemerná mesačná mzda zamestnanca v rokoch 2010 až 2012 podľa krajov a okresov Slovenska - v stavebných podnikoch s 20 a viac zamestnancami	69
Príloha č. 7	Stavebná produkcia (SP) vykonaná vlastnými zamestnancami a podľa dodávateľských zmlúv podľa Štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE v rokoch 2011 až 2013 - v stavebných podnikoch s 20 a viac zamestnancami	71
Príloha č. 8	Stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami podľa Štatistickej klasifikácie produkcie (KP) v rokoch 2009 - 2012, v stavebných podnikoch s 20 a viac zamestnancami	72
Príloha č. 9	Štruktúra stavebnej produkcie podľa Klasifikácie stavieb (KS)	73
Príloha č. 10	Vývoj indexov cien stavebných prác (ročné priemery)	73

III. VÝROBCOVIA V STAVEBNÍCTVE A V PSL

Príloha č. 11	Najväčšie stavebné firmy v SR podľa výroby za rok 2013	74
Príloha č. 12	Najväčší výrobcovia stavebných materiálov v SR podľa tržieb za rok 2013	75
Príloha č. 13	Ťažba stavebných surovín podľa tržieb za rok 2013	75
Príloha č. 14	Inžiniersko-projektové a výskumné organizácie v SR podľa tržieb za rok 2013	76
Príloha č. 15	Najväčšie pozemné a inžinierske stavby v SR podľa hodnoty stavebných prác v roku 2013	76

IV. MEDZINÁRODNÉ POROVNANIE

Príloha č. 16	Obyvateľstvo, - hrubý domáci produkt, - medziročné tempo rastu HDP, - vývoj nezamestnanosti, - vývoj cien stavebných prác, - vývoj sektora stavebníctva, - medziročné tempo rastu sektora stavebníctva (bytové budovy, nebytové budovy, inžinierske stavby), - stav bytového fondu, - počet dokončených bytov v krajinách Euroconstructu; stavebný sektor krajín Euroconstructu v rokoch 2010 - 2014	77
---------------	--	----

TABUĽKOVÉ PRÍLOHY

I. BYTY A BÝVANIE

Príloha č. 1

Bytová výstavba v SR v roku 2013

Okres kraj	Byty			Ø obytná plocha dokončeného bytu v roku 2013 (m ²)
	začaté v roku 2013	dokončené v roku 2013	rozostavané k 31.12.2013	
SR spolu	14 758	15 100	61 382	74,90
Bratislava I	615	86	561	108,20
Bratislava II	199	157	1 890	86,00
Bratislava III	1 136	274	1 905	57,00
Bratislava IV	89	455	1 087	68,70
Bratislava V	180	597	1 572	101,90
Malacky	394	386	1 351	81,70
Pezinok	466	670	1 336	72,80
Senec	1 030	943	2 505	85,10
Bratislavský kraj spolu	4 109	3 568	12 207	78,60
Dunajská Streda	731	926	2 387	71,50
Galanta	296	334	1 093	66,70
Hlohovec	123	113	460	78,40
Piešťany	226	220	1 036	71,80
Senica	110	207	874	53,40
Skalica	131	98	380	81,80
Trnava	587	436	2 958	77,10
Trnavský kraj spolu	2 204	2 334	9 188	70,20
Bánovce nad Bebravou	137	150	452	62,40
Ilava	230	115	713	53,10
Myjava	57	54	191	63,50
Nové Mesto nad Váhom	318	199	829	58,00
Partizánske	79	57	479	72,90
Považská Bystrica	103	115	743	84,50
Prievidza	290	309	1 193	61,00
Púchov	97	99	490	74,00
Trenčín	390	392	1 250	75,80
Trenčiansky kraj spolu	1 701	1 490	6 340	67,60
Komárno	75	140	581	86,10
Levice	315	223	1 071	80,90
Nitra	491	526	1 966	78,60
Nové Zámky	180	291	1 097	78,30
Šaľa	162	170	782	88,60
Topoľčany	165	148	735	77,50
Zlaté Moravce	135	154	506	59,00
Nitriansky kraj spolu	1 523	1 652	6 738	78,30
Bytča	85	86	782	66,60
Čadca	177	236	863	85,30
Dolný Kubín	87	66	405	76,60
Kysucké Nové Mesto	70	66	393	81,70
Liptovský Mikuláš	114	209	1 201	92,70
Martin	189	218	1 294	76,10
Námestovo	230	191	999	102,30
Ružomberok	117	142	986	66,60
Turčianske Teplice	18	42	147	76,20
Tvrdošín	123	79	688	90,70
Žilina	315	347	2 225	91,20
Žilinský kraj spolu	1 525	1 682	9 983	83,40

Okres kraj	Byty			Ø obytná plocha dokončeného bytu v roku 2013 (m ²)
	začaté v roku 2013	dokončené v roku 2013	rozostavané k 31.12.2013	
Banská Bystrica	243	353	1 483	69,80
Banská Štiavnica	58	77	73	50,30
Brezno	40	49	304	81,40
Detva	141	87	248	56,80
Krupina	46	56	116	53,20
Lučenec	47	38	446	76,00
Poltár	8	14	162	97,40
Revúca	27	13	89	99,70
Rimavská Sobota	53	39	228	85,30
Veľký Krtíš	68	108	410	50,10
Zvolen	100	114	460	82,90
Žarnovica	105	52	272	60,90
Žiar nad Hronom	77	21	318	75,00
Banskobystrický kraj spolu	1 013	1 021	4 609	64,30
Bardejov	173	158	360	48,80
Humenné	125	106	384	91,20
Kežmarok	196	187	971	78,60
Levoča	118	90	382	65,50
Medzilaborce	55	1	65	73,00
Poprad	118	408	926	101,80
Prešov	382	503	1 783	87,80
Sabinov	112	136	605	94,00
Snina	22	48	175	111,80
Stará Ľubovňa	95	78	418	54,50
Stropkov	55	36	185	97,50
Svidník	67	127	202	45,90
Vranov nad Topľou	70	79	426	97,50
Prešovský kraj spolu	1 588	1 957	6 882	75,40
Gelnica	13	24	131	62,80
Košice I	78	62	307	108,50
Košice II	73	228	876	67,30
Košice III	4	45	143	50,00
Košice IV	190	291	505	67,30
Košice - okolie	454	412	1 843	87,10
Michalovce	77	88	534	108,80
Rožňava	43	63	284	94,10
Sobrance	16	12	92	144,60
Spišská Nová Ves	79	124	352	81,20
Trebišov	68	47	368	106,20
Košický kraj spolu	1 095	1 396	5 435	78,10

Prameň: Údaje sú čerpané z podkladov Štatistického úradu SR - zo zisťovaní štvrtročného výkazu o začatých, rozostavaných a dokončených bytoch (Inv 3 - 04).

Počet dokončených bytov v rokoch 2007 až 2013 v SR na tisíc obyvateľov

Územné členenie: okres, kraj, združený kraj, SR spolu	Dokončené byty na tisíc obyvateľov						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bratislava I	3,5	3,8	6,4	8,9	2,7	3,1	2,2
Bratislava II	9,2	11,2	11,3	6,7	9,5	3,0	1,4
Bratislava III	23,7	8,9	18,4	11,7	4,7	24,0	4,4
Bratislava IV	10,0	7,0	8,5	12,2	2,7	5,2	4,8
Bratislava V	3,7	3,4	1,8	1,5	0,8	4,4	5,4
Malacky	5,1	8,5	7,2	6,0	6,6	7,3	5,6
Pezinok	6,8	10,1	8,6	7,4	9,8	6,1	11,2
Senec	17,9	23,6	19,5	16,9	12,6	11,4	13,1
Bratislavský kraj	9,5	9,1	9,6	8,3	6,0	7,5	5,8
Bratislavský	9,5	9,1	9,6	8,3	6,0	7,5	5,8
Dunajská Streda	5,6	6,3	6,0	7,0	4,9	7,0	7,9
Galanta	4,2	3,7	5,2	3,7	3,1	3,2	3,6
Hlohovec	3,9	3,7	2,3	1,8	2,9	2,2	2,5
Piešťany	5,6	4,6	4,7	5,0	3,7	3,5	3,5
Senica	1,5	3,9	2,0	4,2	6,9	2,4	3,4
Skalica	2,9	3,8	4,2	3,3	2,7	3,3	2,1
Trnava	7,0	6,0	5,3	5,5	6,5	5,1	3,4
Trnavský kraj	4,8	4,9	4,7	4,8	4,7	4,3	4,2
Bánovce nad Bebravou	0,9	1,4	1,6	3,0	1,4	2,3	4,1
Ilava	1,4	2,4	3,6	3,1	2,8	3,1	1,9
Myjava	0,7	1,9	1,7	1,8	1,1	1,2	2,0
Nové Mesto nad Váhom	2,2	3,8	4,5	5,1	3,1	2,6	3,2
Partizánske	0,6	0,4	1,4	1,4	0,7	2,2	1,2
Považská Bystrica	1,0	1,6	3,5	2,9	1,5	1,2	1,8
Prievidza	1,5	1,9	2,4	2,0	1,6	2,5	2,3
Púchov	3,6	4,6	3,1	2,8	1,5	1,7	2,2
Trenčín	3,5	3,4	6,0	3,2	3,2	3,5	3,4
Trenčiansky kraj	1,9	2,5	3,4	2,8	2,1	2,5	2,5
Komárno	1,5	1,6	2,0	1,2	1,5	2,6	1,3
Levice	0,7	1,0	0,6	0,9	1,4	1,6	2,0
Nitra	2,5	4,1	4,0	3,5	3,0	3,2	3,3
Nové Zámky	1,5	1,2	1,4	2,3	1,6	1,4	2,0
Šaľa	3,3	1,6	2,8	2,4	2,2	2,2	3,2
Topoľčany	2,0	1,8	2,9	2,0	2,1	3,0	2,1
Zlaté Moravce	1,4	1,5	1,4	2,3	1,7	3,5	3,7
Nitriansky kraj	1,8	2,0	2,2	2,2	2,0	2,4	2,4
Západné Slovensko	2,7	3,0	3,4	3,2	2,8	3,0	3,0
Bytča	1,8	2,3	2,0	2,1	1,7	2,6	2,8
Čadca	2,4	4,2	3,0	1,9	1,9	2,6	2,6
Dolný Kubín	2,2	2,7	2,7	2,8	4,3	2,1	1,7
Kysucké Nové Mesto	3,7	3,0	3,4	4,5	3,2	2,3	2,0
Liptovský Mikuláš	4,9	2,9	3,6	6,1	3,0	2,9	2,9
Martin	1,5	3,1	3,8	3,1	2,3	1,8	2,2
Námestovo	3,3	3,5	3,3	3,4	3,5	3,4	3,1
Ružomberok	3,3	1,6	3,5	2,3	1,5	2,2	2,5
Turčianske Teplice	0,5	0,8	1,7	0,7	1,6	2,8	2,6
Tvrdošín	3,0	3,9	3,7	2,0	2,2	1,6	2,2
Žilina	3,0	3,2	4,5	3,3	3,6	2,4	2,2
Žilinský kraj	2,8	3,1	3,5	3,2	2,8	2,4	2,4

Územné členenie: okres, kraj, združený kraj, SR spolu	Dokončené byty na tisíc obyvateľov						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Banská Bystrica	2,8	3,3	6,1	2,4	2,1	1,7	3,2
Banská Štiavnica	1,9	0,8	0,7	2,7	0,4	1,7	4,7
Brezno	0,9	1,8	1,0	0,9	0,5	1,0	0,8
Detva	1,4	1,7	2,5	2,0	2,6	1,4	2,7
Krupina	1,6	1,1	1,9	1,4	1,3	2,9	2,5
Lučenec	0,8	0,5	1,0	0,9	0,6	0,3	0,5
Poltár	0,9	0,4	0,5	0,4	0,4	0,6	0,6
Revúca	0,5	0,6	0,2	0,2	0,0	0,4	0,3
Rimavská Sobota	1,0	0,6	0,8	1,2	0,8	0,8	0,5
Veľký Krtíš	0,6	1,7	1,0	1,1	1,1	0,9	2,4
Zvolen	2,1	2,1	4,5	1,7	4,6	1,9	1,7
Žarnovica	2,9	2,8	2,9	1,0	1,5	5,1	1,9
Žiar nad Hronom	0,2	0,4	1,4	1,1	1,8	0,5	0,4
Banskobystrický kraj	1,4	1,5	2,3	1,4	1,5	1,3	1,6
Stredné Slovensko	2,1	2,3	3,0	2,3	2,2	1,9	2,0
Bardejov	1,4	1,7	2,3	1,6	1,7	1,0	2,0
Humenné	1,6	0,6	1,2	1,0	0,8	0,7	1,7
Kežmarok	2,9	2,3	2,6	2,4	1,7	2,3	2,6
Levoča	3,2	2,0	2,2	1,7	2,2	1,6	2,7
Medzilaborce	0,4	0,1	0,1	0,0	0,2	0,2	0,1
Poprad	2,3	4,4	3,5	2,5	3,0	2,8	3,9
Prešov	3,0	1,5	1,7	2,5	2,7	2,2	2,9
Sabinov	1,7	1,7	2,6	1,7	2,1	2,5	2,3
Snina	0,7	0,8	0,6	1,3	0,7	0,5	1,3
Stará Ľubovňa	2,4	2,7	2,2	2,6	2,5	1,9	1,5
Stropkov	0,6	0,6	1,4	0,3	0,4	0,6	1,7
Svidník	1,8	1,4	1,1	1,6	1,6	2,6	3,8
Vranov nad Topľou	2,0	2,0	0,8	2,1	0,7	0,7	1,0
Prešovský kraj	2,1	2,0	1,9	2,0	1,9	1,8	2,4
Gelnica	1,7	0,7	1,0	3,0	0,4	0,9	0,8
Košice I	0,6	1,0	0,9	1,0	0,9	0,8	0,9
Košice II	1,1	3,9	1,4	0,6	2,7	1,8	2,8
Košice III	3,1	0,3	0,8	0,5	4,1	0,7	1,5
Košice IV	1,2	1,4	0,9	1,2	1,4	2,1	4,9
Košice - okolie	2,2	2,3	2,8	2,8	2,9	3,6	3,4
Michalovce	0,3	1,5	1,2	1,5	0,6	0,7	0,8
Rožňava	0,7	1,5	0,3	1,3	1,6	0,9	1,0
Sobrance	0,3	0,4	1,9	0,2	0,3	0,7	0,5
Spišská Nová Ves	2,5	1,5	1,7	2,3	2,0	1,9	1,3
Trebišov	1,1	1,1	0,5	1,2	0,8	0,5	0,4
Košický kraj	1,3	1,6	1,3	1,6	1,6	1,5	1,8
Východné Slovensko	1,7	1,8	1,6	1,8	1,8	1,6	2,1
SR - spolu	3,1	3,2	3,5	3,1	2,7	2,8	2,8

Prameň: Vlastný prepočet podľa „Štvrťročného výkazu o začatých, rozostavaných a dokončených bytoch“, ŠÚ SR, 2007 - 2013 a publikácie Stav a pohyb obyvateľstva v SR, ŠÚ SR, 2007 - 2013.

Počet začatých, dokončených a rozostavaných bytov podľa druhu vlastníctva v rokoch 2007 až 2013

Ukazovateľ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Začaté byty ¹⁾ celkom:	18 116	28 321	20 325	16 211	12 740	13 090	14 758
Verejný sektor spolu a v tom:	2 632	3 399	2 719	1 754	1 166	812	575
» medzinárodné	0	0	0	0	0	0	0
» štátne	5	1	0	4	1	1	0
» obecné	2 627	3 398	2 719	1 750	1 165	811	575
Súkromný sektor spolu a v tom:	15 484	24 922	17 606	14 457	11 574	12 278	14 183
» medzinárodné	0	0	0	0	0	0	0
» tuzemské	15 452	24 809	17 604	14 417	11 570	12 260	14 16
» družstevné	2	52	1	5	0	0	14
» združení, politických strán a cirkví	30	60	1	32	4	0	3
» zahraničné	0	1	0	3	0	18	5
Dokončené byty ²⁾ celkom:	16 473	17 184	18 834	17 076	14 608	15 255	15 100
Verejný sektor spolu a v tom:	3 155	2 632	2 356	2 519	1 568	1 545	1 065
» medzinárodné	0	0	0	0	0	0	0
» štátne	6	1	51	38	24	1	1
» obecné	3 149	2 631	2 305	2 481	1 544	1 544	1 064
Súkromný sektor spolu a v tom:	13 318	14 552	16 478	14 557	13 040	13 710	14 035
» medzinárodné	0	0	0	0	0	0	0
» tuzemské	13 303	14 527	16 477	14 548	13 033	13 710	14 028
» družstevné	2	20	0	0	0	0	0
» združení, politických strán a cirkví	13	4	1	4	7	0	1
» zahraničné	0	1	0	5	0	0	6
Rozostavané byty ³⁾ k 31.12. celkom:	55 259	66 122	67 597	66 596	64 734	62 783	61 382
Verejný sektor spolu a v tom:	5 600	6 081	6 254	5 133	4 421	3 396	2 759
» medzinárodné	0	0	0	0	0	0	0
» štátne	115	114	63	29	2	2	1
» obecné	5 485	5 967	6 191	5 104	4 419	3 394	2 758
Súkromný sektor spolu a v tom:	49 659	60 041	61 343	61 463	60 313	59 387	58 623
» medzinárodné	53	49	49	48	48	14	14
» tuzemské	49 221	59 521	60 927	61 016	59 875	58 998	58 219
» družstevné	147	177	128	133	127	106	120
» združení, politických strán a cirkví	115	170	115	144	141	129	131
» zahraničné	123	124	124	122	122	140	139

¹⁾ Začaté byty sú tie, na ktoré boli vydané stavebné povolenia.

²⁾ Dokončené byty sú tie, na ktoré boli vydané kolaudačné rozhodnutia, potvrdzujúce ich užívateľskosť.

³⁾ Rozostavané byty ku koncu sledovaného obdobia - rozdiel začatých a dokončených bytov podľa údajov ŠÚ SR.

Prameň: Údaje sú čerpané z podkladov Štatistického úradu SR - zo zisťovaní Štvrťročného výkazu o začatých, rozostavaných a dokončených bytoch (Inv 3 - 04).

II. STAVEBNÍCTVO

Príloha č. 4

Organizačný vývoj podnikateľského prostredia v stavebníctve v rokoch 2007 až 2013

Názov ukazovateľa	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ^{*)}
Stavebné podniky podľa veľkostnej štruktúry - počet							
Malé podniky	6 783	8 070	8 751	9 980	10 730	11 128	12 231
0-9	4 877	5 746	6 432	8 852	9 139	9 891	10 835
10-19	1 472	1 914	1 911	731	1 133	844	962
20-49	434	410	408	397	458	393	434
Stredné podniky	269	273	279	257	235	214	197
50-249	269	273	279	257	235	214	197
Veľké podniky	22	25	25	22	20	19	16
250-499	15	17	16	14	12	11	8
500 a viac	7	8	9	8	8	8	8
Živnostníci	72 403	82 492	88 442	88 260	86 384	81 270	79 891
SR spolu	79 690^x	91 288^x	98 190^x	99 716^x	98 882^x	94 635^x	94 415^x
Stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami podľa veľkostnej štruktúry podnikov, bežné ceny (bez stavebných závodov nestavebných podnikov) - v mil. Eur							
Malé podniky	1 509,92	1 745,04	1 475,62	1 417,60	1 619,04	1 358,39	1 308,1
0-9	546,01	542,20	348,34	753,16	527,37	664,58	828,9
10-19	430,76	562,40	578,46	139,41	408,06	205,82	
20-49	533,16	640,43	548,82	525,03	683,61	487,99	479,2
Stredné podniky	1 062,74	1 142,12	1 014,06	994,59	902,22	849,30	696,7
50-99	463,62	568,99	464,89	503,34	405,74	370,54	696,7
100-249	599,08	573,13	549,18	491,25	496,48	478,76	
Veľké podniky	1 096,43	1 431,83	1 334,01	1 234,53	1 109,27	981,37	922,8
250-499	351,03	325,17	259,79	251,33	248,41	145,60	140,2
500 a viac	745,40	1 106,66	1 074,22	983,20	860,86	835,78	782,6
Živnostníci	1 758,02	2 111,80	1 927,53	1 869,53	1 875,41	1 766,88	1 668,9
SR spolu	5 427,07	6 430,78	5 751,22	5 516,25	5 505,95	4 955,94	4 596,5
Podiel veľkostnej skupiny podnikov na celkovom objeme stavebnej produkcie - v %							
Malé podniky	27,8	27,1	25,7	25,7	29,4	27,4	28,4
Stredné podniky	19,6	17,8	17,6	18,0	16,4	17,1	15,2
Veľké podniky	20,2	22,3	23,2	22,4	20,1	19,8	20,1
Živnostníci	32,4	32,8	33,5	33,9	34,1	35,7	36,3
SR spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Priemerný evidenčný počet zamestnancov podľa veľkostnej štruktúry podnikov - fyzické osoby							
Malé podniky	34 834	38 387	37 279	32 823	33 628	33 152	34 681
0-9	12 722	12 488	10 881	18 236	12 938	17 089	23 548
10-19	11 176	12 910	15 086	4 288	8 573	5 914	
20-49	10 936	12 989	11 312	10 299	12 117	10 149	11 133
Stredné podniky	22 579	23 561	22 868	21 255	19 017	16 703	15 207
50-99	11 181	12 107	11 063	10 303	8 732	7 881	15 207
100-249	11 398	11 454	11 805	10 952	10 285	8 822	
Veľké podniky	14 103	14 631	14 593	14 651	11 890	11 130	10 058
250-499	5 145	4 892	4 912	4 537	4 006	3 574	2 789
500 a viac	8 958	9 739	9 681	10 114	7 884	7 556	7 269
Živnostníci	94 471	105 560	109 977	110 066	107 742	103 572	98 629
SR spolu	165 987	182 139	184 717	178 795	172 277	164 557	158 575

Názov ukazovateľa	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ^{*)}
Podiel veľkostnej skupiny podnikov na zamestnanosti v stavebníctve - v %							
Malé podniky	21,0	21,1	20,2	18,4	19,5	20,1	21,9
Stredné podniky	13,6	12,9	12,4	11,9	11,1	10,2	9,6
Veľké podniky	8,5	8,0	7,9	8,2	6,9	6,8	6,3
Živnostníci	56,9	58,0	59,5	61,5	62,5	62,9	62,2
SR spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Produktivita práce zo stavebnej produkcie podľa veľkostnej štruktúry podnikov (bez stavebných závodov nestavebných podnikov), bežné ceny - v tis. Eur							
Malé podniky	43,346	45,459	39,583	43,190	48,146	40,974	37,718
0-9	42,921	43,419	32,013	41,301	40,763	38,889	35,200
10-19	38,542	43,562	38,344	32,512	47,599	34,801	
20-49	48,752	49,306	48,517	50,979	56,417	48,081	
Stredné podniky	47,067	48,475	44,344	46,774	47,443	50,848	45,814
50-99	41,465	46,997	42,022	48,854	46,466	47,017	45,814
100-249	52,562	50,037	46,521	44,855	48,272	54,270	
Veľké podniky	77,743	97,863	91,414	84,262	93,294	88,176	91,748
250-499	68,225	66,470	52,888	55,395	62,010	40,736	50,269
500 a viac	83,210	113,632	110,962	97,212	109,190	110,618	107,663
Živnostníci	18,609	20,006	17,527	16,986	17,407	17,059	16,921
SR spolu	32,696	35,307	31,135	30,852	31,960	30,117	28,986
Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca podľa veľkostnej štruktúry podnikov (bez stavebných závodov nestavebných podnikov) - v Eur							
Malé podniky	533,96	564,90	568,42	591,44	619,96	600,50	593,00
0-9	491,24	486,13	443,03	531,55	523,98	501,72	522,00
10-19	492,00	539,00	566,70	544,44	574,40	592,37	
20-49	626,50	666,37	691,33	698,34	754,67	771,55	
Stredné podniky	671,05	763,81	767,27	815,77	852,22	924,87	899,00
50-99	634,17	741,57	731,83	819,24	849,21	943,08	899,00
100-249	707,20	787,31	800,49	812,29	854,77	908,60	
Veľké podniky	872,90	976,83	1 008,93	1 050,01	1 158,63	1 216,74	1 256,00
250-499	829,52	947,78	983,16	924,20	1 150,02	1 176,69	1 318,00
500 a viac	897,80	991,43	1 022,01	1 106,45	1 163,01	1 235,68	1 232,00
Živnostníci	324,17	341,68	349,25	361,41	385,64	387,40	394,00
SR spolu	516,83	556,64	560,13	580,39	604,74	611,50	607,00

^x V tomto počte sú zahrnuté aj podniky s nezisteným počtom zamestnancov (rok 2007 - 213 podnikov, rok 2008 - 428 podnikov, rok 2009 - 693 podnikov, rok 2010 - 1 197 podnikov, rok 2011 - 1 513, rok 2012 - 2 004, rok 2013 - 2 080 podnikov).

^{*)} Predbežné údaje

Pramene:

- [1] Ročenka stavebníctva 2011, 2012, 2013 ŠÚ SR, Bratislava 2011, 2012, 2013
- [2] Stavebná produkcia, zamestnanci a mzdy v stavebných podnikoch SR 12/2013, ŠÚ SR, Bratislava 2014
- [3] Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve SR v 4. štvrtroku 2013, ŠÚ SR, Bratislava 2014

Príloha č. 5

Stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami (A) a podľa dodávateľských zmlúv (B) v rokoch 2009 až 2012 podľa krajov a okresov Slovenska - v stavebných podnikoch s 20 a viac zamestnancami v mil. Eur

Okres Kraj	(A)				(B)			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
SR spolu	2 897	2 850	2 695	2 319	4 587	4 336	4 555	3 714
Bratislava I	28	91	69	70	77	98	80	90
Bratislava II	949	997	846	891	1 438	1 376	1 510	1 372
Bratislava III	108	97	116	102	193	177	203	155
Bratislava IV	59	105	51	40	73	138	92	90
Bratislava V	31	24	22	19	62	50	42	34
Malacky	3	D	3	1	7	2	3	1
Pezinok	6	6	5	8	6	4	4	7
Senec	5	11	5	5	6	16	7	8
Bratislavský kraj spolu	1 189	1 333	1 115	1 136	1 861	1 862	1 940	1 756
Dunajská Streda	29	34	36	25	47	56	53	39
Galanta	14	10	9	9	21	16	19	16
Hlohovec	11	6	6	5	19	11	7	7
Piešťany	28	27	17	19	50	38	33	32
Senica	11	13	9	6	13	70	66	19
Skalica	1	4	D	D	6	D	D	D
Trnava	62	60	59	17	72	109	108	29
Trnavský kraj spolu	157	154	139	82	227	315	291	145
Bánovce nad Bebravou	9	7	7	6	8	7	5	6
Ilava	13	15	17	D	22	24	25	D
Myjava	D	D	D	D	D	D	D	D
Nové Mesto nad Váhom	5	5	8	D	17	24	26	D
Partizánske	-	D	-	D	-	2	-	D
Považská Bystrica	37	21	19	17	73	42	46	46
Prievidza	156	49	55	39	184	58	56	47
Púchov	D	D	3	2	D	5	5	3
Trenčín	36	39	26	29	69	76	65	56
Trenčiansky kraj spolu	261	143	137	114	380	239	230	190
Komárno	11	10	8	7	15	13	10	9
Levice	15	17	15	13	18	19	97	59
Nitra	91	93	88	82	180	170	202	122
Nové Zámky	11	15	12	9	19	30	22	23
Šaľa	26	20	32	22	54	33	58	39
Topoľčany	12	11	12	11	15	14	14	12
Zlaté Moravce	24	21	22	18	35	40	42	40
Nitriansky kraj spolu	190	186	188	162	335	320	445	305
Bytča	D	D	D	D	D	D	D	D
Čadca	8	7	10	8	10	12	13	45
Dolný Kubín	17	8	9	12	31	21	9	15
Kysucké Nové Mesto	12	9	13	7	30	27	30	11
Liptovský Mikuláš	38	34	28	20	49	46	37	25
Martin	9	9	8	5	64	21	20	6
Námestovo	26	22	21	12	29	23	34	18
Ružomberok	3	5	4	5	5	7	8	7
Turčianske Teplice	-	-	-	-	-	-	-	-
Tvrdošín	D	D	D	D	D	D	D	D
Žilina	248	251	231	191	489	416	402	347
Žilinský kraj spolu	373	356	333	265	728	593	569	486

Okres Kraj	(A)				(B)			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Banská Bystrica	66	93	84	35	91	173	201	106
Banská Štiavnica	21	16	15	15	36	31	33	34
Brezno	5	5	6	4	10	10	10	5
Detva	-	-	D	D	-	-	-	D
Krupina	D	D	D	D	D	D	D	D
Lučenec	10	13	22	14	11	14	22	15
Poltár	-	-	-	D	-	-	-	D
Revúca	-	-	-	-	-	-	-	-
Rimavská Sobota	D	D	D	D	D	D	D	D
Veľký Krtíš	6	7	3	3	7	10	9	9
Zvolen	31	35	30	27	35	37	34	29
Žarnovica	D	D	D	-	D	D	D	-
Žiar nad Hronom	6	10	11	10	8	20	25	13
Banskobystr. kraj spolu	147	183	172	112	201	300	335	215
Bardejov	15	14	16	13	16	19	21	18
Humenné	13	10	9	12	23	14	12	13
Kežmarok	4	3	2	D	4	3	3	D
Levoča	D	D	D	D	D	D	D	D
Medzilaborce	-	-	-	-	-	-	-	-
Poprad	24	26	33	26	45	37	46	51
Prešov	54	50	53	41	95	92	79	66
Sabinov	10	8	7	7	17	13	14	15
Snina	11	12	7	7	7	10	4	3
Stará Ľubovňa	9	9	9	11	13	12	11	13
Stropkov	D	D	D	D	D	D	D	D
Svidník	6	6	6	7	6	6	10	7
Vranov nad Topľou	9	9	10	7	13	15	21	13
Prešovský kraj spolu	154	147	152	135	240	224	221	201
Gelnica	-	-	-	-	-	-	-	-
Košice I	181	104	78	85	277	158	114	115
Košice II	12	20	29	18	11	26	41	24
Košice III	D	-	-	-	D	-	-	-
Košice IV	139	143	279	158	162	163	233	174
Košice - okolie	D	D	D	D	D	3	4	D
Michalovce	50	36	31	23	104	75	86	65
Rožňava	D	D	D	D	D	D	D	D
Sobrance	D	D	D	D	D	D	D	D
Spišská Nová Ves	26	21	24	19	39	35	32	28
Trebišov	5	7	3	1	8	9	3	1
Košický kraj spolu	425	346	459	312	615	483	524	415

Poznámka: D - údaje nie sú uvedené z dôvodu ochrany dôverných dát.

Prameň: <http://www.statistics.sk> - RegDat

Priemerný evidenčný počet zamestnancov a priemerná mesačná mzda zamestnanca (Eur) v rokoch 2010 až 2012 podľa krajov a okresov Slovenska - v stavebných podnikoch s 20 a viac zamestnancami

Okres kraj	Zamestnanci			Priemerná mesačná mzda (Eur)		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
SR spolu	46 205	43 024	37 982	867	909	969
Bratislava I	1 932	1 439	1 403	1 520	1 347	1 400
Bratislava II	9 179	8 143	7 638	1 160	1 280	1 386
Bratislava III	1 952	1 947	1 882	849	944	985
Bratislava IV	628	561	525	1 140	1 158	1 317
Bratislava V	409	365	337	945	1 201	866
Malacky	D	88	56	599	532	616
Pezinok	147	154	141	741	735	785
Senec	142	156	91	882	798	814
Bratislavský kraj spolu	14 282	12 853	12 073	1 150	1 211	1 293
Dunajská Streda	653	577	444	577	639	706
Galanta	245	224	211	594	605	695
Hlohovec	239	184	161	841	888	940
Piešťany	665	570	513	676	746	754
Senica	369	295	231	854	914	948
Skalica	74	D	D	D	D	D
Trnava	865	845	544	950	1 128	877
Trnavský kraj spolu	3 110	2 755	2 135	766	858	807
Bánovce nad Bebravou	235	181	161	700	738	848
Ilava	298	326	D	781	699	D
Myjava	D	D	D	D	D	D
Nové Mesto nad Váhom	207	220	D	703	729	D
Partizánske	D	-	D	680	-	D
Považská Bystrica	555	475	406	794	811	766
Prievidza	1 234	1 228	1 002	608	746	854
Púchov	D	121	88	571	519	482
Trenčín	640	581	469	928	891	934
Trenčiansky kraj spolu	3 364	3 192	2 642	723	763	814
Komárno	243	226	187	539	476	476
Levice	474	465	438	543	556	599
Nitra	1 940	2 215	1 760	745	716	817
Nové Zámky	317	337	245	490	555	520
Šaľa	550	591	587	856	915	900
Topoľčany	340	376	313	587	560	553
Zlaté Moravce	579	557	515	528	544	495
Nitriansky kraj spolu	4 443	4 767	4 045	668	670	710
Bytča	D	D	D	D	D	D
Čadca	238	245	181	464	582	536
Dolný Kubín	173	192	146	726	711	790
Kysucké Nové Mesto	259	220	192	487	617	594
Liptovský Mikuláš	887	745	602	719	715	746
Martin	192	149	137	624	745	792
Námestovo	827	789	598	395	415	408
Ružomberok	250	181	185	584	571	585
Turčianske Teplice	-	-	-	-	-	-
Tvrdošín	D	D	D	D	D	D
Žilina	4 633	4 177	3 952	952	1 015	1 073
Žilinský kraj spolu	7 617	6 910	6 178	794	845	902

Okres kraj	Zamestnanci			Priemerná mesačná mzda (Eur)		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Banská Bystrica	963	825	587	855	1 039	1 086
Banská Štiavnica	426	400	358	831	881	927
Brezno	200	151	146	503	522	477
Detva	-	D	D	-	D	D
Krupina	D	D	D	D	D	D
Lučenec	312	402	336	414	390	420
Poltár	-	-	-	-	-	-
Revúca	-	-	-	-	-	-
Rimavská Sobota	D	D	D	D	D	D
Veľký Krtíš	200	187	186	358	370	366
Zvolen	637	605	516	741	749	837
Žarnovica	D	D	-	D	D	-
Žiar nad Hronom	253	228	184	622	692	735
Banskobystrický kraj spolu	3 027	2 918	2 416	700	749	776
Bardejov	586	642	550	465	443	441
Humenné	290	297	265	582	584	794
Kežmarok	78	66	D	507	488	D
Levoča	D	D	D	D	D	D
Medzilaborce	-	-	-	-	-	-
Poprad	556	567	546	1041	1137	1415
Prešov	1 371	1 371	1 121	660	697	649
Sabinov	259	245	215	432	481	449
Snina	258	202	177	519	518	553
Stará Ľubovňa	379	269	304	469	567	599
Stropkov	33	D	D	D	D	D
Svidník	239	226	164	478	458	461
Vranov nad Topľou	207	241	149	657	707	619
Prešovský kraj spolu	4 232	4 182	3 603	622	661	707
Gelnica	-	-	-	-	-	-
Košice I	2 308	1 775	1 677	872	886	939
Košice II	491	562	521	684	696	731
Košice III	-	-	-	-	-	-
Košice IV	1 442	1 523	1 383	1059	1159	1163
Košice - okolie	D	D	D	821	843	D
Michalovce	845	666	532	683	700	770
Rožňava	D	D	D	D	D	D
Sobrance	D	D	D	D	D	D
Spišská Nová Ves	700	569	501	644	711	742
Trebišov	134	99	51	668	629	456
Košický kraj spolu	6 129	5 447	4 890	824	877	913

Poznámka: D - údaje nie sú uvedené z dôvodu ochrany dôverných dát.

Prameň: <http://www.statistics.sk> - RegDat

Stavebná produkcia (SP) vykonaná vlastnými zamestnancami a podľa dodávateľských zmlúv podľa Štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE v rokoch 2011 až 2013 - v stavebných podnikoch s 20 a viac zamestnancami

Ukazovateľ	SP vykonaná vlastnými zamestnancami *)			SP podľa dodávateľských zmlúv *)		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Výstavba budov	813,45	731,43	565,62	1 532,95	1 354,97	970,20
Vypracovanie stavebných projektov	0,00	1,34	1,62	0,00	1,94	1,99
Výstavba obytných a neobytných budov	813,45	730,10	564,00	1 532,95	1 353,03	968,21
- Výstavba obytných budov	148,48	106,96	90,38	311,70	241,33	184,32
- Výstavba neobytných budov	631,30	606,50	427,80	1 116,04	1 059,46	706,35
- Výstavba obytných a neobytných budov i. n.	33,67	16,64	45,82	105,20	52,24	77,54
Inžinierske stavby	1 344,78	1 092,91	1 070,01	2 104,24	1 623,65	1 558,26
Výstavby ciest a železníc	883,71	787,20	772,95	1 485,20	1 171,19	1 106,69
- Výstavba ciest a diaľnic	676,22	637,45	625,76	1 236,46	993,65	898,57
- Výstavba železníc a podzemných železníc	84,86	61,02	58,48	125,51	87,45	101,27
- Výstavba mostov a tunelov	122,63	88,72	88,707	123,23	90,09	106,85
Výstavba verejných sietí	226,96	211,94	185,00	388,03	336,36	305,70
- Výstavba rozvodov pre plyn a kvapaliny	105,14	87,76	74,58	145,09	127,97	119,91
- Výstavba elektrických a telekomunikačných sietí	121,82	124,19	110,42	242,94	208,40	185,79
Výstavba ostatných inžinierskych stavieb	234,11	93,77	112,06	231,01	116,10	145,87
- Výstavba vodných diel	D	D	D	D	D	D
- Výstavba ostatných inž. stavieb i. n.	229,56	89,95	D	225,29	112,19	D
Špecializované stavebné práce	536,87	494,31	463,03	918,05	7355,44	624,12
Demolačné a zemné práce	23,19	19,04	18,14	28,79	26,95	23,17
- Demolácia	5,93	8,29	D	6,88	8,76	D
- Zemné práce	10,90	7,80	11,38	13,98	14,93	15,09
- Prieskumné vrty a vrtné práce	D	D	D	D	D	D
Elektrické, inštalácie a iné stavebno-montážne práce	268,32	277,76	247,62	546,01	424,55	341,15
- Elektrická inštalácia	104,64	87,26	83,14	200,08	108,41	125,87
- Inštalácia kanalizačných, výhrevných a klimatizačných zariadení	89,23	92,13	95,27	232,28	187,90	131,29
- Ostatná stavebná inštalácia	74,44	98,36	69,20	113,66	128,24	83,99
Kompletizačné a dokončovacie práce	73,82	57,38	57,72	109,97	83,39	84,11
- Omietkarské práce	10,51	4,68	8,03	17,98	10,89	10,63
- Stolárske práce	10,51	4,73	8,54	9,26	4,46	10,34
- Obkladanie stien a kladenie dlážkových krytín	13,48	15,65	15,18	16,26	18,65	20,43
- Maľovanie a zasklievanie	5,75	3,69	3,03	9,13	9,15	3,10
- Ostatné stavebné kompl. a dokonč. práce	33,56	28,63	22,94	57,34	40,23	39,01
Ostatné špecializované stavebné práce	171,55	140,13	139,55	233,28	200,55	175,68
- Pokrývačské práce	4,71	6,49	4,02	11,35	10,71	8,06
- Ostatné špecializované stav. práce i. n.	166,84	133,64	135,53	221,93	189,84	167,62
Spolu	2 695,11	2 318,66	2 098,66	4 555,23	3 714,06	3 152,58

Poznámka: D - údaje nie sú uvedené z dôvodu ochrany dôverných dát.

*) - zaradená podľa prevažujúcej činnosti

Prameň: Ročenka stavebníctva 2013, ŠÚ SR, november 2013

Stavebná produkcia, zamestnanci a mzdy v stavebných podnikoch SR 12/2013, ŠÚ SR, marec 2014

Stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami podľa Štatistickej klasifikácie produkcie (KP) v rokoch 2009 - 2012, v stavebných podnikoch s 20 a viac zamestnancami

Ukazovateľ	2009	2010	2011	2012
Budovy a výstavba budov	711	617	556	507
Stavby a práce na stavbe inžinierskych stavieb	1 392	1 400	1 396	1 146
<i>Cesty a železnice; práce na stavbe ciest a železníc</i>	973	975	978	753
Cesty a diaľnice; práce na stavbe ciest a diaľnic	669	633	678	530
Železnice a podzemné železnice; práce na stavbe železníc a podzemných železníc	93	183	134	100
Mosty a tunely; práce na stavbe mostov a tunelov	211	159	166	123
<i>Výstavba a práce na stavbe inžinierskych sietí</i>	188	252	244	233
Výstavba a práce na stavbe potrubných vedení pre kvapaliny	95	71	78	86
Výstavba a práce na stavbe elektrických a telekomunikačných sietí	92	181	166	146
<i>Ostatné projekty inžinierskych stavieb a práce na stavbe ostatných projektov inžinierskych stavieb</i>	231	173	173	161
Vodné diela a práce na stavbe vodných diel	87	37	40	35
Ostatné projekty inžinierskych stavieb i.n. a práce na stavbe ostatných inžinierskych stavieb i.n.	144	136	133	126
Špecializované stavebné práce	794	833	743	666
<i>Demolačné práce a príprava staveniska</i>	48	61	44	38
Demolačné práce	15	16	11	9
Príprava staveniska	32	44	28	24
Prieskumné vrty a vrtné práce	1	1	5	5
<i>Elektrické, inštalačné a iné stavebnomontážne práce</i>	326	283	249	240
Elektroinštalačné práce	130	92	93	86
Inštalátárske práce, inštalácie výhrevných a klimatizačných zariadení	113	99	81	73
Ostatné stavebno-inštalačné práce	84	92	76	81
<i>Kompletizačné a dokončovacie práce</i>	139	154	146	112
Omietacie práce	31	32	24	17
Stolárske a inštalačné práce	9	8	8	6
6Obkladanie stien a kladenie dlažkových krytín	28	33	29	28
Maliarske, natieračské a sklenárske práce	14	16	16	14
Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce	56	66	69	47
<i>Ostatné špecializované stavebné práce</i>	281	334	304	275
Pokrývačské práce	10	9	13	7
Ostatné špecializované stavebné práce i.n.	271	325	291	268
Spolu	2 897	2 850	2 695	2 319

Prameň: Ročenka stavebníctva 2012, 2013, ŠÚ SR, november 2012, 2013

Štruktúra stavebnej produkcie podľa Klasifikácie stavieb (KS)

Stavebná produkcia podľa dodávateľských zmlúv na novej výstavbe a rekonštrukciách podľa KS *) - (bežné ceny)	2009		2010		2011		2012	
	mil. €	%	mil. €	%	mil. €	%	mil. €	%
Budovy a v tom:	2 264	55,9	2 001	52,4	1 874	47,5	1 645	52,8
- Bytové budovy	623	15,4	359	9,4	338	8,6	282	9,1
- Nebytové budovy	1 641	40,5	1 642	43,0	1 536	38,9	1 363	43,7
Inžinierske stavby a v tom:	1 784	44,1	1 818	47,6	2 073	52,5	1 473	47,2
Dopravná infraštruktúra	1 051	26,0	1 129	29,6	1 264	32,0	835	26,8
Potrúbné rozvody, telekomunikačné a elektrické rozvody a vedenia	424	10,5	395	10,3	461	11,7	358	11,5
Komplexné priemyselné stavby	73	1,8	41	1,1	35	0,9	51	1,6
Ostatné inžinierske stavby	235	5,8	252	6,6	313	7,9	229	7,3
Spolu	4 048	100,0	3 819	100,0	3 946	100,0	3 118	100,0

*) V stavebných podnikoch s 20 a viac zamestnancami.

Prameň: Ročenka stavebníctva 2012, 2013, ŠÚ SR, november 2012, 2013

Vývoj indexov cien stavebných prác (ročné priemery)

Názov ukazovateľa	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ^{*)}
<i>Ceny stavebných prác spolu, 2005 = 100</i>	107,9	113,9	117,0	118,1	119,4	120,2	102,6
medziročné indexy (predchádzajúci rok = 100)	104,0	105,6	102,7	101,0	101,2	100,6	100,7
<i>Ceny stavebných prác pre novú výstavbu, modernizácie a rekonštrukcie, 2005 = 100</i>	108,0	113,4	117,1	118,2	119,5	120,3	102,6
medziročné indexy (predchádzajúci rok = 100)	104,0	105,3	102,7	101,0	101,2	100,6	100,7
<i>Ceny pre budovy, 2005 = 100</i>	108,4	114,5	116,8	117,2	118,3	118,6	102,2
medziročné indexy (predchádzajúci rok = 100)	104,5	105,7	102,0	100,3	101,0	100,3	100,5
<i>Ceny bytových budov, 2005 = 100</i>	108,3	114,5	117,0	117,1	118,0	118,1	101,9
medziročné indexy (predchádzajúci rok = 100)	104,5	105,7	102,2	100,1	100,8	100,1	100,6
<i>Ceny nebytových budov, 2005 = 100</i>	108,4	114,5	116,8	117,2	118,4	118,8	102,5
medziročné indexy (predchádzajúci rok = 100)	104,5	105,7	102,0	100,3	101,1	100,3	100,6
<i>Ceny pre inžinierske stavby, 2005 = 100</i>	107,5	113,5	117,3	119,3	121,0	122,3	103,1
medziročné indexy (predchádzajúci rok = 100)	103,6	105,6	103,4	101,7	101,4	101,1	100,9
<i>Ceny pre opravy a údržbu stavebnej povahy, 2005 = 100</i>	107,7	113,4	116,6	117,8	119,0	120,0	102,8
medziročné indexy (predchádzajúci rok = 100)	103,6	105,3	102,8	101,0	101,0	100,8	100,8
<i>Ceny materiálov a výrobkov spotrebovávaných v stavebníctve, 2005 = 100 (výrobné ceny)</i>	106,9	110,4	104,1	100,6	102,3	103,9	103,7
medziročné indexy (predchádzajúci rok = 100)	105,6	103,3	94,3	96,7	101,8	101,5	99,2

*) Za rok 2013 - 2010 = 100

Pramene:

- [1] Indexy stavebných prác, materiálov a výrobkov spotrebovávaných v stavebníctve 4. štvrťrok 2007, 4. štvrťrok 2008, 4. štvrťrok 2009, 4. štvrťrok 2010, 4. štvrťrok 2011, 4. štvrťrok 2012, 4. štvrťrok 2013, ŠÚ SR, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014

III. VÝROBCOVIA V STAVEBNÍCTVE A V PRIEMYSE STAVEBNÝCH LÁTOK

V nasledujúcich prílohách č. 11 až 15 sú uvedené rebríčky najväčších stavebných firiem, výrobcov stavebných materiálov, ťažby stavebných surovín a inžiniersko-projektových a výskumných organizácií v SR a prehľad najväčších stavieb v SR v roku 2013 tak, ako ich zostavila TREND Analyses na základe údajov poskytnutých spoločnosťami (TREND, 22.5.2014, Trend TOP v stavebníctve a realitách 2014).

Príloha č. 11

Najväčšie stavebné firmy v SR podľa tržieb za rok 2013 (tis. Eur)

P. č.	Organizácia	Tržby ¹⁾		Zmena (%)	Výroba		Zmena (%)	Ø počet pracovníkov ⁶⁾	
		2013	2012		2013	2012		2013	2012
1.	Doprastav, a.s. v reštruktur., Bratislava ²⁾	208 493	289 325	-28,1	n	n	n	1 317	1 546
2.	ZIPP Bratislava, s.r.o., Bratislava	204 593	271 902	-24,8	186 329	235 958	-21,0	719	765
3.	Váhostav - SK, a.s., Žilina	140 824	116 975	20,4	n	116 689	n	1 277	1 168
4.	Strabag, s.r.o., Bratislava	109 291	133 545	-18,2	n	133 759	n	n	1 066
5.	Inžinierske stavby, a.s., Košice	75 938	80 998	-6,2	n	n	n	1 067	915
6.	Eurovia Sk, a.s., Košice	70 642	83 808	-15,7	70 912	83 937	-15,5	506	552
7.	Skanska SK, a.s., Bratislava	64 516	93 462	-31,0	n	89 664	n	625	770
8.	SAG Elektrovod, a.s., Bratislava	60 607	46 989	29,0	60 607	46 989	29,0	431	449
9.	Enermont, s.r.o., Bratislava	51 457	53 201	-3,3	51 107	52 801	-3,2	n	n
10.	TSS Grade, a.s., Bratislava	50 337	27 366	83,9	50 327	27 439	83,4	n	n
11.	Ingsteel, s.r.o., Bratislava ³⁾	47 235	58 546	-19,3	n	n	n	398	468
12.	Combin Banská Štiavnica, s.r.o., Banská Štiavnica	44 271	30 424	45,5	44 461	30 426	46,1	214	213
13.	Alter Energo, a.s., Kolíňany	42 429	6 160	588,8	35 716	3 160	11x	n	n
14.	Chemkostav, a.s., Michalovce	37 846	53 509	-25,8	38 253	53 302	-28,2	230	223
15.	In Vest, s.r.o., Šaľa	34 110	40 751	-16,3	37 247	40 536	-8,1	434	450
16.	Elektroenergetické montáže, a.s., Žilina	31 156	31 084	0,2	30 986	31 011	-0,1	260	273
17.	ViOn, a.s., Zlaté Moravce	31 140	48 742	-36,1	18 041	34 918	-48,3	371	422
18.	Dúha, a.s., Prešov	30 941	19 136	61,7	30 946	19 182	61,3	n	n
19.	Cesty Nitra, a.s., Nitra	26 989	39 100	-31,0	n	39 100	N	223	234
20.	TuCon, a.s., Žilina	24 077	29 987	-19,7	24 921	31 181	-20,1	319	297
21.	Keraming, a.s., Trenčín	20 970	27 911	-24,9	20 970	27 911	-24,9	n	154
22.	Stavby mostov Slovakia, a.s., Banská Bystrica	20 263	15 710	29,0	20 263	15 710	29,0	n	n
23.	Tubau, a.s., Bratislava ⁴⁾	20 160	9 941	102,8	20 388	10 506	94,1	201	137
24.	Eltra, s.r.o., Košice	19 152	19 686	-2,7	19 977	20 325	-1,7	n	n
25.	Metrostav Slovakia, a.s., Bratislava ⁵⁾	17 842	-	-	16 994	-	-	n	-
26.	Arprog, a.s., Poprad	17 448	18 710	-6,7	17 850	18 874	-5,4	n	n
27.	Železničné stavby, a.s., Košice	15 241	21 206	-14,9	15 298	17 942	-14,7	n	n
28.	Sestav, s.r.o., Ilava	14 396	14 330	-32,1	15 724	21 923	-28,3	n	n
29.	Železničné stavebníctvo Bratislava, a.s., Bratislava	14 132	14 330	-1,4	14 287	14 330	-0,3	n	n
30.	Dynamik Holding, a.s., Nitra	13 619	7 456	82,7	13 619	7 456	82,7	n	n

Prameň: TREND, 22.5.2014, Trend TOP v stavebníctve a realitách 2014

¹⁾ Tržby za predaj vlastných výrobkov, služieb a tovaru

²⁾ Spoločnosť je od 11. apríla v reštrukturalizácii. Údaje za rok 2013 sú predbežné, neauditované

³⁾ Individuálne údaje nie sú dostupné, uvedené sú konsolidované

⁴⁾ Údaje za rok 2013 sú predbežné

⁵⁾ Spoločnosť vznikla 1. mája 2013, údaje sú len za osem mesiacov

n - nedostupný údaj

Príloha č. 12

Najväčší výrobcovia stavebných materiálov v SR podľa tržieb za rok 2013 (tis. Eur)

P. č.	Výrobcovia	Tržby ¹⁾		Zmena (%)	Podiel exportu na tržbách (%)	Ø počet pracovníkov
		2013	2012	13/12	2013	2013
1.	Holcim (Slovensko), a.s., Rohožník	122 908	87 174	41,0	52,5	772
2.	Slovenské magnezitové závody, a.s., Jelšava	62 393	67 366	-7,4	86,4	887
3.	Knauf Insulation, s.r.o., Nová Baňa	46 640	46 089	1,2	64,5	279
4.	Saint - Gobain Construction Products, s.r.o., Bratislava	46 400	52 033	-10,8	n	225
5.	Baumit, s.r.o., Bratislava	39 605	43 435	-8,8	2,8	131
6.	GU Slovensko, s.r.o., Lužianky	33 238	33 046	0,6	86,0	274
7.	Cemmac, a.s., Horné Srnie	31 824	28 942	10,0	49,8	191
8.	BASF Polyuretány Slovensko, s.r.o., Malacky	31 489	20 132	56,4	n	21
9.	Slovmag, a.s., Lubeník	22 702	27 314	-16,9	86,1	561
10.	Xella Slovensko, s.r.o., Šaštín - Stráže	19 969	23 343	-14,5	2,6	128
11.	Profix - pórobetón, a.s., Zemianske Kostolany	19 162	20 038	-4,4	29,4	228
12.	Zapa beton SK, s.r.o., Bratislava	19 056	16 291	17,0	0,0	113
13.	PRP, s.r.o., Veľký Krtíš	16 728	16 322	2,5	n	59
14.	Calmit, s.r.o., Bratislava	16 615	17 613	-5,7	n	135
15.	Premac, s.r.o., Bratislava	15 714	16 761	-6,2	n	110
16.	Specialty Minerals Slovakia, s.r.o., Ružomberok	14 755	14 147	4,3	0,6	10
17.	Intocast Slovakia, a.s., Košice	14 217	14 907	-4,6	56,4	109
18.	Dolvap, s.r.o., Varín	14 159	14 101	0,4	n	285
19.	Saint-Gobain Glassolutions Nitrasklo, s.r.o., Nitra	12 057	12 690	-5,0	n	116
20.	Polyform, s.r.o., Podolíneč ³⁾	11 848	12 854	-7,8	19,5	72

Prameň: TREND, 22.5.2014, Trend TOP v stavebníctve a realitách 2014

¹⁾ Tržby za predaj vlastných výrobkov, služieb a tovaru

²⁾ K 1. januáru 2013 sa zlúčila dcérska spoločnosť Východoslovenské stavebné hmoty, a.s., Turňa nad Bodvou s materskou spoločnosťou Holcim (Slovensko), a.s., Rohožník

³⁾ Údaje sú za hospodársky rok končiaci sa 30. júna 2013

n - nedostupný údaj

Príloha č. 13

Ťažba stavebných surovín podľa tržieb za rok 2013 (tis. Eur)

P. č.	Organizácia	Tržby ¹⁾		Zmena %	Export		Ø počet pracovníkov
		2013	2012	13/12	2013	2012	2013
1.	Agro CS Slovakia, a.s., Lučenec ²⁾	9 481	8 583	10,5	2 585	2 198	68
2.	Eurovia - Kameňolomy, s.r.o., Košice	9 415	9 006	4,5	446	1005	103
3.	KSR - Kameňolomy SR, s.r.o., Zvolen	7 022	6 473	8,5	794	550	66
4.	VSK Mineral, s.r.o., Košice	6 085	6 221	-2,2	n	n	97
5.	Romin Slovakia, s.r.o., Kremnica	5 568	5 045	10,4	4 981	4 802	55
6.	PK Doprastav, a.s., Žilina	5 002	5 134	-2,6	82	119	79
7.	Kameňolomy, s.r.o., Nové Mesto nad Váhom	4 175	2 947	41,7	646	679	44
8.	Lhodol, s.r.o., Rajec	3 539	4 181	-15,4	n	n	n
9.	LB Minerals, a.s., Košice	2 720	3 009	-9,6	2 720	3 009	39
10.	Dolkam Šuja, a.s., Rajec	2 667	2 761	-3,4	n	n	n

Prameň: TREND, 22.5.2014, Trend TOP v stavebníctve a realitách 2014

¹⁾ Tržby za predaj vlastných výrobkov, služieb a tovaru

²⁾ Z dôvodu prechodu na iný finančný rok sú údaje len za 11 mesiacov

n - nedostupný údaj

Príloha č. 14

Inžiniersko-projektové a výskumné organizácie v SR podľa tržieb za rok 2013 (tis. Eur)

P. č.	Organizácia	Tržby ¹⁾		Zmena %	Ø počet zamestnancov		Zmena %
		2013	2012	13/12	2013	2012	13/12
1.	Dopravoprojekt, a.s., Bratislava	13 534	13 594	-0,4	n	236	n
2.	Reming Consult, a.s., Bratislava	10 332	11 567	-10,7	86	84	2,4
3.	Amberg Engineering Slovakia, s.r.o., Bratislava	3 194	2 849	12,1	51	n	n
4.	Proma, s.r.o., Žilina	3 041	2 655	14,5	27	32	-15,6
5.	GasOil Engineering, a.s., Poprad	2 312	4 694	-50,7	131	164	-20,1
6.	Stapring, a.s., Nitra	2 266	1 710	32,5	40	42	-4,8
7.	Alfa 04, a.s., Bratislava	2 041	4 197	-51,4	43	43	1,0
8.	PIO Keramoprojekt, a.s., Trenčín	1 952	1 815	7,5	51	57	-10,5
9.	Geofos, s.r.o., Žilina	1 778	1 239	43,6	26	26	1,0
10.	Intech, s.r.o., Bratislava	1 567	4 303	-63,6	25	25	1,0
11.	De Bondt, s.r.o., Trenčín	806	1 041	-22,6	17	15	13,3
12.	Hydrocoop, s.r.o., Bratislava	663	591	12,2	18	17	5,9
13.	VPÚ Deco Bratislava, a.s., Bratislava	557	279	99,6	8	7	14,3
14.	Hescon, s.r.o., Trenčín	504	838	-39,9	20	17	17,6
15.	ENG2, v.o.s., Bratislava	315	619	-49,1	n	n	n
16.	Elhyco, s.r.o., Bratislava	263	272	-3,3	9	10	-10,0

Prameň: TREND, 22.5.2014, Trend TOP v stavebníctve a realitách 2014

¹⁾ Tržby za predaj vlastných výrobkov, služieb a tovaru

n - nedostupný údaj

Príloha č. 15

Najväčšie pozemné a inžinierske stavby v SR podľa hodnoty stavebných prác v roku 2013

Generálny dodávateľ, príp. vedúci združenia	Stavba, resp. jej časť	Stavebné náklady v tis. Eur bez DPH realizované v roku 2013
Skanska SK, a.s., Bratislava	Rýchlostná cesta R4 Košice - Milhost'	17 655
ZIPPP Bratislava, s.r.o., Bratislava	JE Mochovce C04	13 807
Ingsteel, s.r.o., Bratislava	Závod Swedspan Malacky	12 137
ZIPPP Bratislava, s.r.o., Bratislava	Intenzifikácia ČOV, odkanalizovanie a zásobovanie pitnou vodou v trenčianskom regióne	6 845
Ingsteel, s.r.o., Bratislava	Volkswagen - Karosáreň 07, Bratislava	6 070
YIT Reding, a.s., Bratislava	Byty Villinky Karlova Ves	5 684
Combin Banská Štiavnica, s.r.o.	Čachtice - kanalizácia	5 621
Skanska SK, a.s., Bratislava	Obytný súbor Jégého alej III., Bratislava	5 595
ZIPPP Bratislava, s.r.o., Bratislava	City Aréna Trnava	5 592
Chemkostav, a.s., Michalovce	Polyfunkčný súbor Panorama City, Bratislava	5 460
Ingsteel, s.r.o., Bratislava	Regeneračný kotol a pec na vápno, Mondi SCP	5 207
Chemkostav, a.s., Michalovce	Rezidencia Šafranová záhrada, Košice	4 590
Cesty Nitra, a.s., Bratislava	Eliminácia bezpeč. rizík na cestách I. tried v BB regióne	4 226
Chemkostav, a.s., Michalovce	OC Kaufland Bardejov	4 195
ZIPPP Bratislava, s.r.o., Bratislava	Aglomerácia Štúrovo - odvedenie a ČOV	4 036
Betpres, s.r.o., Vranov nad Topľou	Výstavba Viladomy č. 1, 2, 3, 4, 5, 6 Košice	3 843
YIT Reding, a.s., Bratislava	Obytný dom Tarjane Dúbravka 2. Etapa, Bratislava	3 754
Ingsteel, s.r.o., Bratislava	Distribučné centrum DHL Bratislava	3 584
Keraming, a.s., Trenčín	Logisticko dodávateľské centrum Trnava - TMT, objekt RWP	3 347
Combin Banská Štiavnica, s.r.o.	ČOV Holíč	2 925
YIT Reding, a.s., Bratislava	Podkolíbska rezidencia Bratislava	2 903

Prameň: TREND, 22.5.2014, Trend TOP v stavebníctve a realitách 2014

Hrubý domácí produkt v letech 2010 - 2014 v mld. Eur (ceny roku 2013)

Krajina	2010	2011	2012	2013°	2014^P
Rakúsko	301	309	312	313	319
Belgicko	375	382	382	383	388
Česká republika	150	152	151	150	152
Dánsko	246	249	248	249	253
Fínsko	193	198	196	193	195
Francúzsko	2 015	2 055	2 055	2 061	2 080
Nemecko	2 620	2 707	2 726	2 738	2 790
Maďarsko	97	99	97	98	100
Írsko	161	164	165	164	168
Taliansko	1 621	1 628	1 589	1 560	1 571
Holandsko	612	618	610	606	610
Nórsko	367	372	382	385	393
Poľsko	360	376	383	390	402
Portugalsko	176	174	168	166	168
Slovenská republika	68	70	71	72	74
Španielsko	1 052	1 053	1 036	1 023	1 036
Švédsko	389	401	404	410	421
Švajčiarsko	468	476	481	491	501
Spojené kráľovstvo	1 842	1 863	1 868	1 900	1 954
Krajiny Euroconstruct-u spolu	13 114	13 346	13 326	13 350	13 572

^O odhad ^P prognóza
Prameň: Euroconstruct Oslo, jún 2014

Medziročné tempo rastu HDP % (ceny roka 2013)

Krajina	2010	2011	2012	2013 ^O	2014 ^P
Rakúsko	1,8	2,8	0,9	0,4	1,7
Belgicko	2,4	1,8	-0,1	0,2	1,4
Česká republika	2,6	1,7	-1,0	-0,9	1,6
Dánsko	1,4	1,1	-0,4	0,4	1,5
Fínsko	3,4	2,8	-1,0	-1,4	0,7
Francúzsko	1,6	2,0	0,0	0,3	0,9
Nemecko	4,0	3,3	0,7	0,4	1,9
Maďarsko	1,1	1,6	-1,7	1,1	2,3
Írsko	-1,1	2,2	0,2	-0,3	2,4
Taliansko	1,7	0,4	-2,4	-1,9	0,7
Holandsko	1,5	0,9	-1,2	-0,8	0,8
Nórsko	0,5	1,3	2,9	0,6	2,1
Poľsko	3,9	4,5	1,9	1,6	3,3
Portugalsko	1,9	-1,3	-3,2	-1,4	1,2
Slovenská republika	4,4	3,0	1,8	0,9	2,4
Španielsko	-0,2	0,1	-1,6	-1,2	1,2
Švédsko	6,6	2,9	0,9	1,5	2,6
Švajčiarsko	3,0	1,8	1,0	2,0	2,0
Spojené kráľovstvo	1,7	1,1	0,3	1,7	2,8
Krajiny Euroconstruct-u spolu	2,2	1,8	-0,2	0,2	1,7

^O odhad ^P prognóza
Prameň: Euroconstruct Oslo, jún 2014

Vývoj nezamestnanosti^{*)} v rokoch 2010 - 2014 v %

Krajina	2010	2011	2012	2013 ^O	2014 ^P
Rakúsko	4,4	4,2	4,3	4,9	5,2
Belgicko	8,3	7,2	7,6	8,4	8,6
Česká republika	7,3	6,7	7,0	7,1	6,9
Dánsko	6,2	6,1	6,2	6,2	6,1
Fínsko	8,4	7,8	7,7	8,0	8,5
Francúzsko	8,9	8,8	9,4	9,9	10,0
Nemecko	7,7	7,1	6,8	6,9	6,7
Maďarsko	11,2	11,0	10,9	10,2	9,0
Írsko	13,9	14,6	14,7	13,1	11,5
Taliansko	8,4	8,4	10,7	12,2	12,7
Holandsko	4,5	4,4	5,3	6,7	7,3
Nórsko	3,6	3,3	3,2	3,5	3,7
Poľsko	9,5	9,8	10,2	10,4	10,2
Portugalsko	10,8	12,7	15,7	16,3	15,7
Slovenská republika	12,5	13,2	13,6	14,2	13,5
Španielsko	19,9	21,4	24,8	26,1	25,3
Švédsko	8,6	7,8	8,0	8,0	7,9
Švajčiarsko	4,5	4,0	4,2	4,4	4,1
Spojené kráľovstvo	7,9	8,1	7,9	7,6	6,7

^O odhad ^P prognóza ^{*)} Poznámka: v percentách z aktívneho obyvateľstva

Prameň: Euroconstruct Oslo, jún 2014

Vývoj cien stavebných prác v rokoch 2010 - 2014 (medziročné % zmeny)

Krajina	2010	2011	2012	2013 ^O	2014 ^P
Rakúsko	3,9	3,2	2,6	1,3	1,4
Belgicko	0,7	2,6	2,9	2,1	1,1
Česká republika	-0,2	-0,5	-0,7	-1,1	-0,2
Dánsko	1,2	3,3	2,0	0,0	0,5
Fínsko	1,1	3,3	2,4	1,0	1,9
Francúzsko	1,1	5,4	2,5	-1,1	0,0
Nemecko	1,0	2,7	2,6	2,0	2,0
Maďarsko	1,8	2,4	1,9	2,5	1,0
Írsko	-11,3	-2,6	1,8	1,4	2,5
Taliansko	2,7	3,2	2,2	0,7	-0,2
Holandsko	2,7	0,3	0,3	-0,5	-0,5
Nórsko	3,2	3,6	3,1	2,9	2,8
Poľsko	-0,1	1,0	-0,5	-2,8	0,5
Portugalsko	3,5	3,9	1,8	-0,5	0,0
Slovenská republika	1,0	1,2	0,6	0,7	0,9
Španielsko	0,8	4,1	0,5	-0,7	0,0
Švédsko	3,1	3,6	1,8	0,9	3,0
Švajčiarsko	0,4	2,2	0,4	0,4	1,2
Spojené kráľovstvo	-4,2	1,2	3,3	3,8	3,1

^O odhad ^P prognóza

Prameň: Euroconstruct Oslo, jún 2014

Sektor stavebníctva v rokoch 2010 - 2014 v mil. Eur (ceny roka 2013)

Krajina	2010	2011	2012	2013 ^O	2014 ^P
Rakúsko	31 730	32 524	33 337	33 570	33 973
Belgicko	37 190	38 816	38 977	38 515	38 648
Česká republika	19 127	18 401	16 977	15 811	15 210
Dánsko	25 625	27 183	26 883	26 504	27 175
Fínsko	29 766	30 522	29 478	28 813	29 041
Francúzsko	204 327	212 653	212 615	205 696	203 214
Nemecko	269 138	283 088	279 600	280 241	288 401
Maďarsko	8 563	7 733	7 405	7 835	8 155
Írsko	11 891	10 077	8 454	8 253	9 050
Taliansko	188 293	184 194	172 919	167 129	167 503
Holandsko	64 596	67 024	62 237	59 697	59 292
Nórsko	42 221	44 866	47 061	47 030	47 203
Poľsko	42 606	47 597	46 088	42 021	43 779
Portugalsko	23 541	21 181	17 894	15 293	15 300
Slovenská republika	5 524	5 372	4 629	4 382	4 458
Španielsko	145 004	115 540	79 499	64 575	61 369
Švédsko	31 092	32 051	31 275	31 650	33 027
Švajčiarsko	49 039	50 347	51 789	51 956	53 005
Spojené kráľovstvo	178 413	181 916	166 706	168 632	176 129
Krajiny Euroconstruct-u spolu	1 407 687	1 411 085	1 333 821	1 297 602	1 313 932

^O odhad ^P prognóza
Prameň: Euroconstruct Oslo, jún 2014

Medziročné tempo rastu sektora stavebníctva % (ceny roka 2013)

Krajina	2010	2011	2012	2013 ^O	2014 ^P
Rakúsko	-3,9	2,5	2,5	0,7	1,2
Belgicko	0,4	4,4	0,4	-1,2	0,3
Česká republika	-7,3	-3,8	-7,7	-6,9	-3,8
Dánsko	-6,1	6,1	-1,1	-1,4	2,5
Fínsko	5,9	2,5	-3,4	-2,3	0,8
Francúzsko	-5,9	4,1	0,0	-3,3	-1,2
Nemecko	2,5	5,2	-1,2	0,2	2,9
Maďarsko	-8,8	-9,7	-4,2	5,8	4,1
Írsko	-28,0	-15,3	-16,1	-2,4	9,7
Taliansko	-5,9	-2,2	-6,1	-3,3	0,2
Holandsko	-9,3	3,8	-7,1	-4,1	-0,7
Nórsko	-1,4	6,3	4,9	-0,1	0,4
Poľsko	4,7	11,7	-3,2	-8,8	4,2
Portugalsko	-6,2	-10,0	-15,5	-14,5	0,0
Slovenská republika	-3,6	-2,8	-13,8	-5,3	1,7
Španielsko	-17,9	-20,3	-31,2	-18,8	-5,0
Švédsko	3,9	3,1	-2,4	1,2	4,4
Švajčiarsko	2,7	2,7	2,9	0,3	2,0
Spojené kráľovstvo	7,7	2,0	-8,4	1,2	4,4
Krajiny Euroconstruct-u spolu	-3,4	0,2	-5,5	-2,7	1,3

^O odhad ^P prognóza
Prameň: Euroconstruct Oslo, jún 2014

Bytové budovy (bytová výstavba) v rokoch 2010 - 2014 v mil. Eur (ceny roka 2013)

Krajina	2010	2011	2012	2013 ^O	2014 ^P
Rakúsko	15 083	15 369	15 969	16 336	16 597
Belgicko	17 055	17 985	17 423	17 125	17 676
Česká republika	4 491	4 547	3 671	3 275	3 089
Dánsko	12 068	13 373	13 026	12 815	13 076
Fínsko	12 957	13 511	13 034	12 693	12 310
Francúzsko	94 936	100 886	100 517	95 810	94 353
Nemecko	143 028	151 821	153 670	155 017	159 584
Maďarsko	2 080	1 724	1 724	1 430	1 491
Írsko	4 861	4 474	3 654	3 480	4 010
Taliansko	91 317	89 836	84 179	83 374	84 897
Holandsko	25 815	26 764	24 737	23 707	23 074
Nórsko	15 691	17 324	18 374	18 696	17 867
Poľsko	10 583	11 298	11 840	10 903	11 281
Portugalsko	9 230	8 443	7 041	6 235	6 199
Slovenská republika	1 326	1 167	1 084	1 106	1 135
Španielsko	54 029	45 859	32 644	26 930	25 346
Švédsko	11 661	11 931	10 894	11 388	12 252
Švajčiarsko	23 362	24 058	24 444	24 581	25 114
Spojené kráľovstvo	65 365	66 172	62 605	65 034	69 031
Krajiny Euroconstruct-u spolu	614 941	626 542	600 530	589 935	598 382

^O odhad ^P prognóza
Prameň: Euroconstruct Oslo, jún 2014

Medziročné tempo rastu bytových budov (bytovej výstavby) % (ceny roka 2013)

Krajina	2010	2011	2012	2013 ^O	2014 ^P
Rakúsko	0,3	1,9	3,9	2,3	1,6
Belgicko	0,5	5,5	-3,1	-1,7	3,2
Česká republika	-11,0	1,2	-19,3	-10,8	-5,7
Dánsko	-4,4	10,8	-2,6	-1,6	2,0
Fínsko	21,3	4,3	-3,5	-2,6	-3,0
Francúzsko	-5,3	6,3	-0,4	-4,7	-1,5
Nemecko	4,2	6,1	1,2	0,9	2,9
Maďarsko	-20,7	-17,1	0,0	-17,1	4,3
Írsko	-27,4	-8,0	-18,3	-4,8	15,3
Taliansko	-4,1	-1,6	-6,3	-1,0	1,8
Holandsko	-11,7	3,7	-7,6	-4,2	-2,7
Nórsko	0,8	10,4	6,1	1,8	-4,4
Poľsko	-0,3	6,8	4,8	-7,9	3,5
Portugalsko	-12,1	-8,5	-16,6	-11,4	-0,6
Slovenská republika	-6,8	-12,0	-7,1	2,0	2,6
Španielsko	-18,5	-15,1	-28,8	-17,5	-5,9
Švédsko	8,3	2,3	-8,7	4,5	7,6
Švajčiarsko	7,6	3,0	1,6	0,6	2,2
Spojené kráľovstvo	11,8	1,2	-5,4	3,9	6,1
Krajiny Euroconstruct-u spolu	-1,9	1,9	-4,2	-1,8	1,4

^O odhad ^P prognóza
Prameň: Euroconstruct Oslo, jún 2014

Nebytové budovy (nebytová výstavba) v rokoch 2010 - 2014 v mil. Eur (ceny roka 2013)

Krajina	2010	2011	2012	2013 ^O	2014 ^P
Rakúsko	9 875	10 349	10 515	10 420	10 472
Belgicko	14 022	14 382	14 890	15 100	14 835
Česká republika	8 558	8 393	8 378	8 069	7 927
Dánsko	6 725	6 592	6 403	6 119	6 368
Fínsko	10 503	10 984	10 425	9 894	10 573
Francúzsko	60 997	62 442	62 998	61 300	61 078
Nemecko	78 652	81 231	78 125	77 281	79 360
Maďarsko	3 378	3 106	2 970	3 060	3 152
Írsko	2 444	2 214	2 152	2 288	2 298
Taliansko	55 545	53 791	50 363	48 344	48 317
Holandsko	19 677	20 420	19 087	18 500	18 700
Nórsko	16 669	17 076	17 585	16 886	17 223
Poľsko	17 129	18 485	18 180	17 750	18 157
Portugalsko	6 489	5 556	4 845	4 035	4 068
Slovenská republika	2 558	2 594	2 345	2 054	1 945
Španielsko	39 514	34 836	27 581	24 215	23 431
Švédsko	9 519	9 965	10 031	10 056	10 177
Švajčiarsko	15 251	15 656	16 059	15 954	16 254
Spojené kráľovstvo	81 411	81 062	72 365	71 275	72 351
Krajiny Euroconstruct-u spolu	458 917	459 134	435 296	422 600	426 687

^O odhad ^P prognóza
Prameň: Euroconstruct Oslo, jún 2014

Medziročné tempo rastu nebytových budov (nebytovej výstavby) % (ceny roka 2013)

Krajina	2010	2011	2012	2013 ^O	2014 ^P
Rakúsko	-5,9	4,8	1,6	-0,9	0,5
Belgicko	-0,7	2,6	3,5	1,4	-1,8
Česká republika	-5,5	-1,9	-0,2	-3,7	-1,8
Dánsko	-12,9	-2,0	-2,9	-4,4	4,1
Fínsko	-5,0	4,6	-5,1	-5,1	6,9
Francúzsko	-8,7	2,4	0,9	-2,7	-0,4
Nemecko	1,1	3,3	-3,8	-1,1	2,7
Maďarsko	-0,9	-8,0	-4,4	3,0	3,0
Írsko	-41,0	-9,4	-2,8	6,3	0,5
Taliansko	-8,4	-3,2	-6,4	-4,0	-0,1
Holandsko	-13,1	3,8	-6,5	-3,1	1,1
Nórsko	-1,3	2,4	3,0	-4,0	2,0
Poľsko	1,1	7,9	-1,6	-2,4	2,3
Portugalsko	-3,5	-14,4	-12,8	-16,7	0,8
Slovenská republika	-3,6	1,4	-9,6	-12,4	-5,3
Španielsko	-19,0	-11,8	-20,8	-12,2	-3,2
Švédsko	0,2	4,7	0,7	0,2	1,2
Švajčiarsko	1,7	2,6	2,6	-0,6	1,9
Spojené kráľovstvo	3,2	-0,4	-10,7	-1,5	1,5
Krajiny Euroconstruct-u spolu	-5,0	0,0	-5,2	-2,9	1,0

^O odhad ^P prognóza
Prameň: Euroconstruct Oslo, jún 2014

Inžinierske stavby v rokoch 2010 - 2014 v mil. Eur (ceny roka 2013)

Krajina	2010	2011	2012	2013 ^O	2014 ^P
Rakúsko	6 760	6 787	6 855	6 814	6 896
Belgicko	6 113	6 450	6 663	6 290	6 137
Česká republika	6 078	5 461	4 927	4 466	4 194
Dánsko	6 832	7 218	7 454	7 569	7 731
Fínsko	6 305	6 027	6 019	6 226	6 157
Francúzsko	48 394	49 325	49 100	48 587	47 783
Nemecko	47 458	50 036	47 805	47 943	49 457
Maďarsko	3 105	2 902	2 711	3 345	3 512
Írsko	4 586	3 388	2 648	2 486	2 742
Taliansko	41 432	40 567	38 378	35 411	34 288
Holandsko	19 103	19 840	18 412	17 489	17 518
Nórsko	9 861	10 466	11 103	11 448	12 113
Poľsko	14 894	17 814	16 068	13 368	14 341
Portugalsko	7 822	7 183	6 007	5 023	5 033
Slovenská republika	1 639	1 611	1 200	1 222	1 378
Španielsko	51 460	34 845	19 274	13 430	12 593
Švédsko	9 912	10 155	10 350	10 206	10 598
Švajčiarsko	10 425	10 634	11 286	11 421	11 637
Spojené kráľovstvo	31 637	34 682	31 735	32 323	34 747
Krajiny Euroconstruct-u spolu	333 818	325 390	297 997	285 068	288 856

^O odhad ^P prognóza

Prameň: Euroconstruct Oslo, jún 2014

Medziročné tempo rastu inžinierskych stavieb % (ceny roka 2013)

Krajina	2010	2011	2012	2013 ^O	2014 ^P
Rakúsko	-9,6	0,4	1,0	-0,6	1,2
Belgicko	2,7	5,5	3,3	-5,6	-2,4
Česká republika	-6,9	-10,1	-9,8	-9,4	-6,1
Dánsko	-1,7	5,7	3,3	1,5	2,1
Fínsko	-0,8	-4,4	-0,1	3,4	-1,1
Francúzsko	-3,3	1,9	-0,5	-1,0	-1,7
Nemecko	0,1	5,4	-4,5	0,3	3,2
Maďarsko	-7,6	-6,5	-6,6	23,4	5,0
Írsko	-19,2	-26,1	-21,8	-6,1	10,3
Taliansko	-6,4	-2,1	-5,4	-7,7	-3,2
Holandsko	-1,1	3,9	-7,2	-5,0	0,2
Nórsko	-5,0	6,1	6,1	3,1	5,8
Poľsko	13,5	19,6	-9,8	-16,8	7,3
Portugalsko	-0,8	-8,2	-16,4	-16,4	0,2
Slovenská republika	-0,7	-1,7	-25,5	1,9	12,7
Španielsko	-6,9	-10,1	-9,8	-9,4	-6,1
Švédsko	-7,6	-6,5	-6,6	23,4	5,0
Švajčiarsko	13,5	19,6	-9,8	-16,8	7,3
Spojené kráľovstvo	-0,7	-1,7	-25,5	1,9	12,7
Krajiny Euroconstruct-u spolu	-3,8	-2,5	-8,4	-4,3	1,3

^O odhad ^P prognóza

Prameň: Euroconstruct Oslo, jún 2014

Bytový fond v rokoch 2010 - 2014 (v tis. bytov)

Krajina	2010	2011	2012	2013 ^O	2014 ^P
Rakúsko	4 065	4 086	4 110	4 134	4 161
Belgicko	5 073	5 110	5 153	5 195	5 238
Česká republika	4 331	4 359	4 389	4 414	4 438
Dánsko	2 970	2 980	2 990	3 000	3 010
Fínsko	2 807	2 835	2 866	2 895	2 920
Francúzsko	32 520	32 811	33 102	33 394	33 686
Nemecko	37 820	37 970	38 140	38 330	38 550
Maďarsko	4 370	4 390	4 394	4 402	4 408
Írsko	1 948	1 995	1 996	1 994	1 993
Taliansko	29 857	30 046	30 215	30 372	30 509
Holandsko	7 218	7 266	7 315	7 360	7 399
Nórsko	2 806	2 834	2 863	2 892	2 917
Poľsko	13 540	13 665	13 810	13 940	14 080
Portugalsko	5 828	5 858	5 883	5 898	5 908
Slovenská republika	2 019	2 005	2 019	2 033	2 048
Španielsko	25 106	25 249	25 382	25 500	25 560
Švédsko	5 062	5 079	5 100	5 118	5 144
Švajčiarsko	4 044	4 128	4 201	4 250	4 300
Spojené kráľovstvo	27 448	27 614	27 767	27 892	28 025
Krajiny Euroconstruct-u spolu	218 831	220 281	221 694	223 013	224 293

^O odhad ^P prognóza
Prameň: Euroconstruct Oslo, jún 2014

Počet dokončených bytov v rokoch 2010 - 2014 v tis.

Krajina	2010	2011	2012	2013 ^O	2014 ^P
Rakúsko	37,0	37,0	37,5	40,1	40,0
Belgicko	44,0	46,5	42,4	44,4	45,8
Česká republika	36,5	28,6	29,4	25,2	23,9
Dánsko	11,9	12,5	17,0	14,0	9,0
Fínsko	25,9	31,7	31,4	30,6	28,0
Francúzsko	316,0	336,0	370,0	320,0	320,0
Nemecko	140,1	161,2	176,6	205,0	225,0
Maďarsko	20,8	12,7	10,6	7,3	8,5
Írsko	10,7	6,5	5,0	5,2	7,5
Taliansko	201,1	158,8	133,9	122,7	114,2
Holandsko	56,0	57,7	52,0	51,2	46,0
Nórsko	17,8	20,0	26,3	28,5	30,5
Poľsko	135,8	131,1	152,9	145,4	152,0
Portugalsko	38,0	29,5	27,7	18,8	12,2
Slovenská republika	17,0	14,6	15,3	15,1	15,5
Španielsko	240,9	157,4	115,0	64,6	43,0
Švédsko	21,4	30,8	27,2	25,1	33,8
Švajčiarsko	43,6	46,6	45,2	47,9	48,9
Spojené kráľovstvo	129,5	134,2	135,8	129,7	141,0
Krajiny Euroconstruct-u spolu	1 544,1	1 453,6	1 451,1	1 340,8	1 344,7

^O odhad ^P prognóza
Prameň: Euroconstruct Oslo, jún 2014

Stavebný sektor krajín združenia Euroconstructu v roku 2013 zoradený podľa výšky podielu stavebnej produkcie na celkovom objeme (ceny roka 2013)

Krajina	Stavebná produkcia stavebného sektora v mil. Eur	Vývoj stavebnej produkcie 2013/2012 v %	Počet obyvateľov v tis.	Stavebná produkcia na obyvateľa Eur/obyv.	Podiel stavebnej produkcie z celku v %
Nemecko	280 241	0,2	82 040	3 416	21,60
Francúzsko	205 696	-3,3	63 660	3 231	15,85
Spojené kráľovstvo	168 632	1,2	63 527	2 654	13,00
Taliansko	167 129	-3,3	60 055	2 783	12,88
Španielsko	64 575	-18,8	46 705	1 383	4,98
Holandsko	59 697	-4,1	16 778	3 558	4,60
Švajčiarsko	51 956	0,3	63 527	818	4,00
Nórsko	47 030	-0,1	5 094	9 232	3,62
Poľsko	42 021	-8,8	38 535	1 090	3,24
Belgicko	38 515	-1,2	11 156	3 452	2,97
Rakúsko	33 570	0,7	8 452	3 972	2,59
Švédsko	31 650	1,2	9 645	3 281	2,44
Fínsko	28 813	-2,3	5 451	5 286	2,22
Dánsko	26 504	-1,4	5 600	4 733	2,04
Česká republika	15 811	-6,9	10 515	1 504	1,22
Portugalsko	15 293	-14,5	10 499	1 457	1,18
Írsko	8 253	-2,4	4 593	1 797	0,64
Maďarsko	7 835	5,8	9 906	791	0,60
Slovenská republika	4 382	-5,3	5 411	810	0,34
Euroconstruct-u spolu	1 297 602	-2,7	465 661	2 787	100,00

Poznámka: Za Slovensko je uvedená stavebná produkcia v tuzemsku (bez prác v zahraničí)

Štruktúra stavebnej produkcie v % podľa smerov výstavby za jednotlivé krajiny v roku 2013

Krajina	Stavebná produkcia stavebného sektora v mil. Eur	Bytové budovy v % zo stavebnej produkcie	Nebytové budovy v % zo stavebnej produkcie	Inžinierske stavby v % zo stavebnej produkcie
Nemecko	280 241	53,4	28,9	17,7
Francúzsko	205 696	48,3	28,9	22,8
Spojené kráľovstvo	168 632	49,8	29,5	20,7
Taliansko	167 129	36,6	44,4	19,0
Španielsko	64 575	41,9	30,1	28,0
Holandsko	59 697	43,3	30,2	26,6
Švajčiarsko	51 956	25,3	33,4	41,4
Nórsko	47 030	48,6	31,0	20,4
Poľsko	42 021	33,9	44,3	21,7
Belgicko	38 515	43,9	36,1	19,9
Rakúsko	33 570	34,7	30,4	34,9
Švédsko	31 650	44,7	32,1	23,3
Fínsko	28 813	42,3	38,6	19,2
Dánsko	26 504	50,1	23,7	26,3
Česká republika	15 811	39,9	26,2	33,9
Portugalsko	15 293	16,8	31,9	51,4
Írsko	8 253	44,0	17,7	38,3
Maďarsko	7 835	28,7	38,7	32,6
Slovenská republika	4 382	21,3	50,1	28,6
Euroconstruct spolu	1 297 602	44,6	32,2	23,2

Prameň: Euroconstruct Oslo, jún 2014

POUŽITÉ PODKLADY

1. Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve SR v 4. štvrťroku 2013, ŠÚ SR, marec 2014 - tabuľky č. 1-5, 9, 11, 13-15, 17, 20, 27, komentáre
2. Štatistická ročenka Slovenskej republiky 2013, ŠÚ SR, Bratislava 2014
3. Stavebná produkcia, zamestnanci a mzdy v stavebných podnikoch SR 12/2013, ŠÚ SR, marec 2014 - tabuľky č. 16, 18-19, 20 -21, 24-25, 44-45, Príloha č. 4
4. Stav zákaziek a finančné ukazovatele stavebných podnikov SR za 4. štvrťrok 2013 ŠÚ SR, február 2014 - tabuľka č. 26
5. Podklady ŠÚ SR zo zisťovaní Štvrťročného výkazu o začatých, rozostavaných a dokončených bytoch 4. štvrťrok - 2013 (Inv 3 - 04) - tabuľka 10, Prílohy 1-3
6. Ročenka stavebníctva 2013, ŠÚ SR, november 2013 - tabuľky 16, 19, 24-26, Prílohy č. 4-9
7. Správa z Eroconstructu-u, Oslo, jún 2014 - Príloha č. 16
8. Indexy cien stavebných prác, materiálov a výrobkov spotrebovávaných v stavebníctve SR za 4. štvrťrok 2013, ŠÚ SR, február 2014 - tabuľky č. 11-12, Príloha č. 10
9. Zahraničný obchod Slovenskej republiky 12/2013, ŠÚ SR, marec 2014 - tabuľky č. 42-43
10. TREND, 22.5.2014, Trend TOP v stavebníctve a realitách 2014 - Prílohy č. 11-15
11. Podklady pre tabuľky č. 27-30, 31-35 poskytol na vyžiadanie ŠÚ SR
12. Ročenka slovenského stavebníctva 2013, publikácia MDVRR SR, Bratislava 2013
13. <http://www.finance.gov.sk>
14. <http://www.statistics.sk> (Slovstat, Regstat) - tabuľky č. 1-7, 15-16, 22-23, 36-41
15. <http://www.nbs.sk> - tabuľka č. 8
16. <http://www.etrend.sk>
17. <http://www.nadsme.sk>

POZNÁMKY: